કવિ પ્રેમાનંદ કૃત.

ઓખાહરણ

મ્હોટું.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

બુકસેલર--મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

અમદાવાદ.

શાહપુર નવી પોળમાં શ્રી "પ્રજાહિતાર્થ મુદ્રાલય" પ્રેસમાં

પટેલ ડાહ્યાભાઈ દલપતરામે છાપ્યું.

આવૃત્તિ ૨૭ પ્રત ૨૦૦૦.

સને ૧૯૧૯ સંવત ૧૯૭૫

કીમત રૂ. ૦—૧૨—૦.

કવિ પ્રેમાનંદ કૃત.

ઓખાહરણ

મ્હોટું.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

બુકસેલર--મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

અમદાવાદ.

શાહપુર નવી પોળમાં શ્રી "પ્રજાહિતાર્થ મુદ્રાલય" પ્રેસમાં
પટેલ ડાહ્યાભાઈ દલપતરામે છાપ્યું.

આવૃત્તિ ૨ જી. પ્રત ૨૦૦૦.

સને ૧૯૧૯ સંવત ૧૯૭૫

કીમત રૂ. ૦—૧૨—૦.

કબીર કાવ્ય.

આમાં મહાત્મા કબીરના દોહરા અને તેમાં રહેલો ગુઢાર્થ ઘણીજ સહેલી ભાષામાં એવો વિસ્તાર પુર્વક સમજાવ્યો છે કે તે વાંચવાથી સ્રષ્ટી, ઈશ્વરી લીલા, મૃત્યુ વિગેરે સંબંધીનો ઘણોજ ઉત્કૃષ્ટ ખ્યાલ આપે છે ગમે તેવા પાષાણ હ્રદયવાળા માણસને પણ આ પુસ્તક સારૂ જ્ઞાન આપી નુતન જીંદગીમાં પ્રવેશ કરાવે છે. પુસ્તક ફક્ત એકજવાર વાંચવાથીજ તે વારે વારે વાંચવાની પ્રેરણા કરે એવો એમાં અદભુત રસ છે. આમાં કુલ ૨૦ અંગ છે અને તે એટલા બધા આકર્ષક છેકે તેનો વાંચવાથીજ સારો ખ્યાલ થશે આમાં મહાત્મા કબીરનો ફોટો પણ અંદર દાખલ કરેલો છે. પુસ્તકનું કદ ૭॥×૫॥ ઈંચ લાંબુ પહોળું કાગળ ગ્લેજ ઉંચાં પૃષ્ટ સંખ્યા ૩૨૦, પાંકું રૂપેરી વર્ખવાળું પુઠું છતાં કિંમતરૂ.૧—૧૨—૦ પોષ્ટેજ માફ.

ગોસ્વામી શ્રી તુલસીદાસજી કૃત.

રામાયણ.

(ગુજરાતીમાં) શ્રી રામાયણ એ શાસ્ત્રનું શાસ્ત્ર ઇતિહાસનો ઇતિહાસ છે અને જ્ઞાન તેમજ ઉપદેશથી અક્ષરેનું અક્ષર રસમય બનેલું વાર્તામય વાંચન છે. આ તુલસીદાસની રચનામય વાણીથી રચેલું છે કે તેનું રસામૃત પાન કરનાં ભક્તોનાં હ્રદય ડોલવા લાગે છે અને ભક્તિરસથી ઉછળી ઉછળીને ઉભરાઈ જાય છે બાળબોધ ન જાણનારા સોરઠાઓનો મુળ ભાગ પણ ગુજરાતી અક્ષરમાં રાખેલો છે. જેથી થોડું ભણેલાં સ્ત્રી પુરૂષો તુલસીદાસની અમૃત વાણી ઘણીજ સહેલાઈથી વાંચી સમજી શકે છે. ઉંચા કાગળ પાકું સોનેરી પુઠું ૬॥×૯॥ ઇંચ લાંબા મોટા ૧૧૪૦ પૃષ્ઠ છતાં કિંમત રૂ. ૩—૦—૦ પોસ્ટેજ ૨ આના.

મળવાનું ઠેકાણું.

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.

ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

અનુક્રમણિકા.

કડવામાં આવેલી ટુંક બીના.

॥ શ્રી ગણેશાય નમઃ ॥

ઓખા હરણ.

શ્રી ગણપતીની પ્રાર્થના.

॥ રાગ આશાવરી-એક નામ મુજને સાંભર્યું,શ્રી ગૌરી ત્રગણેશ;પાર્વતીના અંગથીઉપન્યો,તાતતણોઉપદેશ.૧ માતાજેનીપાર્વતીને,પીતા શંકરદેવ;નવખંડમાંજેનીસ્થાપના, કરે જુગ ભુતળ સેવ.૨ સીંદુરે શણુગાર સજ્યાને કંઠેપુષ્પના હાર;આયુદ્ધ ફરસી કર ધરીને,હણ્યા અસુરઅપાર.૩ પેહેલા કરમાં જળકમંડળ,બીજે મોદીક અહાર;ત્રીજા કરમાં ફરશી સોહીએ,ચોથેરે જપમાળ.૪ ચાલોસઈયરો દેવજઈનેપુજીયે ગણપતીરાય;મોટા લીજે મોદીક લાડુ,લાગીયે શંભુ સુતને પાય.૫ એવા દેવ સાચા મુન.વાચા,પુરે મનની આશ; બેઉ કર જોડી કહે જન વૈશ્નવ, દાસતણો જે દાસ. ૬

શ્રી અંબાજીની પ્રાર્થના.

કડવું ૧ લું.

આદ્યશક્તિ મા અંબા પ્રગટ્યાં,જ્યાં પવન નહીં પાણી;સુરિનરમુનીજન સરવેકળાણિ, તું કોણે ન કળાણિ.૧ તારૂં વર્ણન કેઈ પેરે કરિએ,જો મુખરસના એક;સહસ્ત્ર ફેણા શેષ-નાગને,મા તોયે ન પામ્યો શેખ.૨ જુજવાંરૂપધરે જુગદંબા, રહી નવખંડે વાપી;મહા મોટા જડમુઢહતામા,તેમની દુર-મત કાપી.૩ ભક્તિ ભાવ કરિ ચરણે લાગું, મા આદ્યશક્તિ

જાણિ; તેમને સહાય કરવાતું સમરથ, નગરકોટની રાણિ.૪ તું તારા ત્રિપુરાને તોતળા, નમલકેશ રંગ રાતે;બીજી શોભા શી મુખે કહીયે,રચના બનિ બહુભાતે.૫ હંસાવતિ ને બગલામુખી,વહાણવટી તું માય;ભીડપડે તમને સંભારૂં કરજો અમારિ સહાય.૬ મા શેવકજન તારિ વિનતિ કરે, ઉગારજો અંબે માય; બ્રહ્મા આવી પાઠ કરે, વિશનુ વાંસરિ વાય. ૭ શીવજી આવી ડાક વગાડે, નારદજી ગુણ ગાય; અબીલગુલાલ તણા હોય ઓછવ,મરદંગના ઝણકાર. ૮ સિંહાસન બેઠાં જુગદંબા,અમૃત દશ્ટે જોતિ, સોળે શણગાર તેં સજ્યા મા,નાકે નીરમલ મોતિ.૯ ખિર ખાંડ ઘ્રત મદ શાર્કરા આરોગો જુગ માય; અગર કપુરે તારિ કરૂં આરતી, શેવકજન શીર નમાય.૧૦તું બ્રહ્માણિ તું રૂદ્રાણિ, તુ દેવાધિ દેવસકલ વિશ્વમાં તું છે માતા, કરૂ તમારિ સેવ. ૧૧ માના શરણથયા પ્રતિપાલન, પહોતિ મનની આશ; કુશળક્ષેમ રાખજો અંબા મા સરવને, એમ કહિ ત્રપિુરાદાસરે. ૧૨

કડવું ૨ જું.

રાગ કેદારો-હું તો શ્રિ પુરૂષોત્તમ શિર નામુ,હું તો સકળ પદારથ પામું,વામું વામુરે, દુઃખ સકળ કુળિ વરતણાંરે. (રાગ ઢાળ) દુઃખ સકળ વામું કુળિવરનાં,સુણતાં પ્રાયશ્ચિત જાય; ઓખાહરણ જે સાંભળે,મહારોગથકી મુકાય.૧ તાવતરિયો એકાંતરિઓ,ન ચઢે તેનિ કાય;ભુતનો ભણકારો તેને;નઆવે સ્વપ્ના માંય.૨ પરિક્ષત પુછે કહોને શુકજી ઓખાનો મહિ-

માય;કોણ રિતે થયો ઓખા,અનીરૂદ્ધનો વીવાહ. ૩ પ્રથમ હુતા દાનવસુતાને,કહાવતા જે દશસ્કંધ;હત્રેદશામનીકહું કથા, જેમ ઉપજે આનંદ.૪ હરિએ વૃંદાવનમાં લિલા કીધી; વાયો મધુરો વંસ;પ્રથમારિ પુતનાને; પછી પછાડયો કંસ. ૫ પછી પધાર્યા દ્વારિકામાં;પરણ્યા છે બહુ રાણિ;સોળ સહસ્ત્ર શતઆગળિ તેમાં અષ્ઠ કરિ પટરાણિ. ૬ તેમાં વડાં જે રૂક્ષમણિ પ્રદ્યુમનતેનાતન;પ્રદ્યુમનનાઅનિરૂદ્ધ કહિયે કર્મ કથા પાવન. ૭ આધ બ્રહ્મા શ્રષ્ટિ કરતા મરાચી જેના તન; મરિચીનાસુતકસ્યપ કહિએ હિરણ્યકશ્યપ રાજન. ૮ વિષ્ણું ભક્ત પ્રલ્હાદજી તેને વ્હાલા શ્રીભગવંત;પ્રલ્હાદનોસુતવિરોચન બળિરાય તેનો તન.૯બળિ તણો સુત બાણાસુર;જેનું મહારૂદર ચરણેમન;એક સમે ગુરૂ શુક્ર આવ્યા ત્યારે બોલ્યો વચન.૧૦અહોગુરૂજી અહોગુરૂજી; કહોને તપ મહિમાહ;શુક્ર વાણિ બોલિયા તું સાંભળને જગરાય.૧૧ ત્રણલોકમાં ભોળાશંભુ આપશે વરદાન; મધુવનમાં જઈ તપ કરો આરાધો શિવ ભગવાનરે.૧૨

કડવું ૩ જું.

રાગ મારૂ-રાય તપ કરવાને જાયરે,એતો આવ્યો મધુવન માંયરે;કીધુંકીધું નીમજજનસ્નાનરે; ધરિયું સીવજી કેરૂં ધ્યાનરે.૧ રાય બેઠાછે આસનવાળીરે;કર જમણામાં જપમાળા ઝાલિરે,માળાઘાલ્યા સુધ્રિએ કાનરે;તોએ આરાધે સીવ ભગવાનરે.૨ રૂધીર માંસસુકાઇ ગયું રે; શરિર સુકા કાષ્ટવતથ-

યું રે; મહાતપીઓ કેમે નવ બોલેરે, એના તપથી ત્રીભુવન ડોલેરે. ૩ વળતી બોલીયા શંકરરાયરે, તમે સાંભળો ઉમી-યાયરે; એક અસુર મહાતપ સાધેરે, મારૂં ધ્યાન ધરીને આ-રાધેરે.૪કોણ કહીએ જેનો બાપરે,તેતો માંડી બેઠો મહા જા-પરે; તમે કહો તો વરદાન આપુરે, કહો તો પુત્ર કરીને થા-પુરે.૫વળતાં બોલ્યાં રૂદ્રાણિરે,મારી વાતસુણો સુલપાણિરે દુધપાઇને ઉછેરિયે સાપરે,આગળ ઉપજાવે સંતાપરે.૬ભેદ ભસ્માંગદનો લહ્યોરે,વરદાનપામીને પુંઠળ થયોરે;વરદાનરા-વણુનેતમે આપ્યાંરે,તેણે જાનકીનાથસંતાપ્યારે.૭માટે સી સીખામણ દીજેરે,ભોળા રૂડું ગમે તે કીજેરે;વળતા બોલ્યા શીવરાયરે,તમે સાંભરો ઉમીયાયરે, ૮સેવા કરી ચઢાવે જ-ળરે, તેની કાયા કરૂનિરમળરે સેવાકરી ચડાવેસુગંધરે, તેની બુદ્ધિ કરૂ ધનધનરે.૯ જે કોઈ ચઢાવે બીલીપત્રરે,તનેધરાવું સોનાનું છત્રરે;સેવા કરી વગાડે ગાલરે,તેનેકરીનાખુંન્યાલરે ૧૦નારી પાનિયેબુદ્ધિતમારીરે, આપતાં નવરાખિયેવારિરે; હુંતો ભોળોનાથ કહેવાઉં રે,હવેકપટી નાથ કેમ થાઉં રે.૧૧ એવુંકહિને ચાલ્યોભોળોનાથરે, મુકયોબાણાસુરશિરહાથરે; તુંતો જાગ્ય બાણાસુરરાયરે,તનેવરદાન આપે શિવરાયરે. ૧૨ હુંતો જાગુંછુંમહારાજરે,આપોશોણિતપુરનુંરાજરે; શિવમા-ગુંછું વારંવારરે, મુને આપો કરહજારરે. ૧૩ કરએકેકો એવો કીજેરે,દશ સહસ્ત્ર હસ્તીતણું બળદીજેરે; અસ્તુકહિને શિવે વર આપ્યોરે, બાણાસુરને પુત્ર કરિને સ્થાપ્યોરે ૧૪.

કડવું ૪ થું.

રાગ આશાવરી-વરદાન પામી વળીયો બાણાસુર, શોણી તપુરમાં જાય; વનનાં વાસી પશુરે પંખી, તે લાગ્યા બ્હીવાય ૧ કાંઇ નવ દીઠું સાંભળ્યું, જેમ વૃક્ષ ચાલ્યું જાય; આવીનેજો વા લાગ્યાં સર્વે,દીઠો બાણાસુરરાય. ૨ નગર સમીપે ચાલી આવ્યો, બાણાસુર બળવાન; કોભાંડ નામેરાય તણે ઘેર પ્રગટ થયો પ્રધાન. ૩કોઇક દેશની કન્યા લાવી, પરણાવ્યો રાજન દેશ જીતવા સંચર્યો રાય બાણાસુર બળવંત.૪ પાતાળે ના ગલોક જીતી,ચાલ્યો તેણીવાર, દેશ દેશના મહીપતી જીત્યો, કેહેનાં નાઆવે પાર.૫ સ્વર્ગ જઇને દેવ જીત્યા,દેવ નાઠા જાય, સુરજે વરતી સાંગ આપી,બાણ તણા કરમાંય, ૬ જીતી સુર- ને પાછોવળાયો, મળીયાનારદમુન;પ્રણામકરીને પાયે લાગ્યો તેણે સમે રાજન,૭ઓ નારદજી ઓ નારદજી,ના થયું મારૂં કામ; એક જોધ્યો ન મળ્યો સામી, પોહોંચે મનની હામ.૮ નારદ વાણી બોલીયા,તું સુણ બાણાસુર રાય;જેણે તુજને હા થ આપ્યા, તે શીવ શું કર સંગ્રામ. ૯

કડવું ૫ મું.

રાગ ઢાળ-કૈલાશ પર્વત જઇ રાજાએ,ભલી ભીડાવી બાથ; જળમાંહીજેમનાવ ડોલે,એમ ડોલે ગીરીનાથ.૧ ટોપકવચને ગદા ફરશી, કડકડાટ બહુથાય; તેણેસમે ઉમીયાજીમનમાં:લા ગ્યાંરે બ્હીવાય. ૨ જઇને શંકરને ચરણ નમીયાં, અહો અહો શીવરાય; શાને કાજે બાંહો પાર્વતી, આવ્યો બાણાસુરરાય.૩ શોણીતપુરનું રાજ્ય આપ્યું, ઉપરકર હજાર; વળી માગવા શું

આવ્યો છે,અંધ તણો કુમાર.૪ સહસ્ત્ર હાથ તો મુજને આ-પ્યા, તે તો સ્વામી સત્ય; એક યોધ્ધો મુજને આપો, યુદ્ધ કરવા સમર્થ. ૫ આવો શીવ આપણ બે વઢીયે, આપ આવ્યા મારી નજરે;ફટ ભુંડાતું એ શું બોલ્યો, ખોટી હઠ આ તજરે ૬

કડવું ૬ હું.

રાગ ઢાળ-તે તો તારે વણ કહે મેં, ઊપજાવ્યો છે એક;જે કરછેદન કરી તારાને,કરશે કડકા અનેક,૧ તે તો સ્વામી કેમ હુંજાણું ચિંતા મુજને થાય;લે બાણાસુરલૈજા તુને આપુએક ધ્વજાય.૨ જ્યારે ધ્વજા આ ભાગી પડશે,ત્યારે કરતારા છેદાશે;રૂધીર તણો વરસાદ વરસશે,તારા નગરને વિષે.૩ ત્યારેતું એમ જાણજે,રીપુ ઉત્પન થયો સાર, વરદાનપામી વળીઓ બાણાસુર,સોણીતપુરમાં જાય.૪એકસમે મહાદેવ કહે, મારે તપ કરવાનું મન તેણેસમે ઉમીયાએ માંડયું,અતિઘણુંરૂદન. ૫ અહો શીવજીઅહોશીવજી,જનમારો કેમ જાય; મારેનથી એકબાળક તે,કહો વલે શી થાય.૬મહારૂદ્ર વાણિ બોલિયા લે આ મારૂ વરદાન; એકપુત્રનેએકજ પુત્રિ,ઉપજાવજેસંતાન.૭ વરદાન આપી મહાદેવજી,વન તપકરવાને જાય; ઉમી-યાજી નહાવાને બેઠાં,વિચાર્યું મનમાંય.૮ શિવનાં ઘર મોટાં જાણિને, રખે આવતું કોય; બે બારક મેહેલું બારણેતે, બેઠાં બેઠાં જોય. ૯ દક્ષિણ અંગથી મેલ લઈને, અઘડ ઘડિયું રૂપ; હાથ ચરણને ઘુંટણ પાની,ટુંકુ અંગ સ્વરૂપ. ૧૦ ચતુર્ભજને ફાંદ મોટી,હિસે કર્મ વિચાર; સોભા તેની શિ કહું, કંઠે શુભ

રમાળ.૧૧ પેહેલા કરમાં જળકમંડળ,બીજે મોદીક અહાર; ત્રીજા કરમાં ફરસી સોહીયે,ચોથેરેજપમાળ.૧૨ગણેશને ઉપજાવીને,બોલ્યાં પાર્વતી માત એની પાસે જોડહોયતો,કરે તે બેઠાં વાત,૧૩વામ અંગથી મેલ લઈને, ઘડીયું કન્યારૂપ; શોભા તેની શી કહું,શુકદેવ કહે સુણ ભુપ.૧૪ સેંથો ટીલડી રાખડી અંબોડા વાંકી મોડ;કંઠ કપોળને કામની,તેહે મોડા મોડ.૧૫ કોથળી કુલડી વેલણ ડામચી,રમત નાની ભાત;કંકુપડો નાડાછડી તે આપ્યો લઈને હાથ. ૧૬

વલણ-પરીક્ષતને શુકદેવ કહે કુંવરી કન્યા જેહરે;ઘર સાચવવાને બાળકો, બે પ્રકટાવ્યાં તેહરે.

કડવું ૭ મું.

રોગ ઢાળ-દેવી ન્હાવણ કરવા બેઠાં,નારદ આવ્યા ત્યાંય; બાળક બે જોઈને નાઠા,ગયા શીવ છે જ્યાંય.૧ નારદચાલી આવીયા,મધુવન તતખેવ;ઓરે શીવજીઓરે શીવજી,નફ્ટ ભુંડી ટેવ.૨વન વગડામાં ભમતા હીંડો, માથેઘાલો ધુળ; આક ધંતરો વીજીયા ચાવો;કરમાં લ્યો ત્રીશુળ ૩તમેરેવન માં તપ કરોને,ઘેર ચાલ્યુ ઘરસુત્ર;તમો વીના તો ઉમીયાજીએ,ઉપજાવ્યા છે પુત્ર.૪ મહાદેવત્યાંથી પરવર્યા,કૈલાશ જોવા જાય,ગણપતી વાણીબોલીયા, આડી ધરી જેષ્ટીકાય. ૫ અલ્યા જટિલ જોગી ભસ્મ અંગે, દીસંતો અદભુત; આજ્ઞા વીના અધીકાર નહીં,હોય પૃથ્વીનો છો ભુપ.૬વચનએવું સાંભળીને કોપીયાશિવરાય;લાતોગડદાપાટુસુકી,આવ્યા

ઘરની માંય.૭ ગણુપતીનો ગડદ્દાપડે, બ્રહ્માંડ ભાગી જાય; ત્રિ લોક તોખળભરવા લાગ્યું,આ તે શું કહેવાય.૮ ત્યારે શિવ જી કોપીયાને,ચડી મનમાં રીશ;કોપ કરિને ત્રિશુળ મેલ્યું, છેદ્દયું ગણુપતીનું શિશ.૯ માગશાર વદી ચોથને દહાડે પુત્ર માર્યો તત્ર;તે દહાડેથી ચાલ્યું આવ્યું,ગણેશચોથનું વ્રત.૧૦ તે મસ્તક તો જઈને પડયું ચંદ્રના રથમાંય; તેથી ચતુર્થીને દીવશે,ચંદ્ર પુજન થાય.૧૧ એવે શિવજીએઘરમાં આવ્યા, જયાં ઉમીયાજી ન્હાય;ઓખા બેઠીતી બારણે તે,નાશિ ગઈ ઘરમાંય.૧૨ લવણ કોટડીમાં જઈને પેઠી,મનમાં વાત વિચા રી; ભાઈના કટકા કીધા માટે,મુજને નાખશે મારિ. ૧૩મ- હાદેવજી ઘરમાં ગયાને, ઝબકયાં ઉમીયામન;નેત્ર ઉઘાડી ની રખીયું ત્યારે દીઠા પંચવદન.૧૪ વસ્ત્ર પહેરિ ઉમીયા કહેછે, કેમ આવ્યા મહાદેવ,આક ભાંગ ધંતુરો ચાવો, નફટ ભુંડી ટેવ. ૧૫ નાહાતા ઉપર સું દોડયા આવો,સમજો નહીં મન માંહે;બે બાળક મેલ્યાં બારણે,કેમ આવ્યા મંદીર માંહે.૧૬ છાની રહે તું પાપણી,મેં જોયું પારખું બધું;આટલા દહાડા સતી જાણતો, પણ સર્વ લુંટી ખાધું.૧૭પણ મુંજ વિના તે પ્રજાકીધી,એવું તારૂં કામ;પાર્વતીજી તમેરાખ્યુ હિમાચળનું નામ.૧૮ વચન એવું સાંભળીને,ઉમીયાને ઉઠી જવાળ;કાલે તમો કહી ગયા હતા,જે પ્રગટ કરજો બાળ.૧૯ ત્યારે શંકરે નીચુ જોયું, મનમાં વાત વિચારી; તારિ પુત્રિતો નાશી ગઈ, તારા પુત્રને આવ્યો મારી. ૨૦

કડવું ૮ મું.

સાખી-વારી વિના ઝુરે વેલડી, વાછરૂ વિના ઝુરે ગાય; બાં ધવ વિના ઝુરે બેનડિ, પુત્ર વિના ઝુરે માય. ૧ પુત્ર ધાન્યને પુ ત્ર ધન, પુત્રજ આગેવાન; જે ઘેર પુત્ર ન નિપજયો, તેના સુનાં બળે મશાણ. ૨ પુત્ર વિના શિવ મારે પાંજરૂ, વન ઉભે અગ્નિ બળિશ, શિવ શાથી માર્યો ગણપતિ, મ્હારો પુત્ર કયાંથી મળી શ. ૩ રાગ વિલાપનો વલણ-બોલો હો બાળારે હો ગણપત, બોલો હો બાળા. ટેક, ઉમીયાજી કરે છે રૂદન, હો ગણપત; શિ વ શાને માર્યો મારો તન, હો ગણપત. ૧ શિવ પુત્રવિનાજેવી માય; હો ગણપત; તેની સંપતિ પર ઘેર જાય, હો ગણપત. ૨ શિવ પુત્ર વિનાની માય, હો ગણપત; તે તરણાથી હળવી થા ય. હો ગણપત. ૩ ત્યારે શિવને આવ્યું છે જ્ઞાન, હો ગણપત; મેં તો આપ્યું હતું વરદાન; હો ગણપત. ૪ પેલા નારદીયાનું કામ, હો ગણપત; જુઠા બોલો છે એનું નામ, હો ગણપત. ૫ એણે વાત કરી સર્વ જુઠી, હો ગણપત; હુતો તપથી આવ્યો ઉઠી; હો ગણપત. ૬ મેં તો માર્યો તમારો તન; હો ગણપત; આજ ઉગ્યો શો ભુંડો દંન, હો ગણપત. ૭

રાગ આશાવરી-નંદી ભૃંગી મોકલ્યાતે પેહેલીપોળેજોય હસ્તીએકમળયોમાર્ગમાં, તેશિરકીધોઘાય. ૧ તેગજનુમુસ્તક લાવીને, ધડઉપરમેલ્યુ નેટ; ગડગડીનેહેઠેબેઠુ, આગળનીકળ્યુ પેટ. ૨ કાળા એના કુંભસ્થળ; વરવા એનાદાંત; આગ એને સુંઢ મોટી લાંબા પહોળા કાન, ૩ દેવમાં જાશેશું પોશાસે. અ

પારમુજનેદુખ;દેવતાસર્વે મેણાં દેશે;ધન પાર્વતીની કુખ.૪

કડવું ૯ મું.

સાખી-રૂપગુણુનેવાદ પડયા,ચાલ્યા રાજદ્વાર;ગુણુને આપ્યા બેસણાં,રૂપને કર્યો જુહાર.૧રૂપતો આપ્યાં શીવેનાગરાં, કોઇ જોગી અબધુત;ચતુરાઈ દીધીજે ચારણાં,વળીકોઇ કોઈરજપુત.૨ પુન્યવિનાધન કયાકામકો,કયા કામકોઉદક વિણકુભ; એ દો વસ્તુ કછુ ન કામકી, જેમ ગુણ વિનારૂપ.૩ સ્વરૂપદીયો શીવ ચાતુરી, નિકરરૂપ તારૂ પાછુલે;રૂપગુણ ચતુરાઇ નહી; એતો દુખ માંદે.૪માયાદીની તે સોમકુ મુરખ ઘર દીનીનાર;લોચન દીયે કુકડકુ જાયબેસે ઊડી ઝાડ.૫

કડવું ૧૦ મું.

રાગ મારૂ-પંથી જયોરે ચાલે ગામ,પહેલુ લે ગણપતિનું નામ; કથા ગ્રંથ આરંભે જેહ,પ્રથમ ગણપતી સમરે તેહ.૧ શોભાગ્યવંતી શણગાર ધરે,ગણપતી કેરૂ સ્મરણ કરે;સોની સમરે ઘટતાંઘાટ,પંથીસમરે જાતાંવાટ. ૨ પંચવદનનાદેહરા માંય,પહેલી પુજા ગણપતિનીથાયએવિના મુજનેપુજેતો,સર્વ મીથ્યાથાય.૩ઊથલો-શાનેકાજેરૂવે પાર્વતી,શાનેલોચન ચોળે જેનેઘેર વિવાહ વાજન હસે,ત્યાંબેસશે ઘીનેગોળેરે.૪

કડવું ૧૧ મું.

રાગ ઢોળ-ઓખાઓખાકહીઊમીયાએ,સાદકર્યાબેચાર ત્યારે ઓખા આવી ઉભી,નીસરીને ઓરડી બાહાર.૧ ભાઇ મરાવીભામની તું તો નાસી ગઇ;મહાદેવે ગણુપતીનેમાર્યો તે શુદ્ધ મનેનવકહી,૨ તે માટેતારૂ અંગ ગળજો લુણે એજો

કાય;જા દઈત્યના કુળમાં અવતરજે,એણીપેરબોલ્યાં માય.૩
ઓખાબાઈતો થરથરધ્રુજ્યાં,એતોવાત એટંટઅપરાધપાખે
માતા મારી,આવડો શો દંડ ૪ ઉમીયા કહે મેં શ્રાપ દીધોતે
કેમ મીથ્યા થાય;દઈત્ય કુળમાં અવતરજે,દેવવરીકોઇ જાય.
૫ ચૈત્રના મેનારકમાં,બાઈ તાહારોરે મહીમાય; ઓખાહરણ
જે સાંભળે,મહા રોગથકી મુંકાય.૬ ચૈત્રમાસનાત્રિસદહાડા,
અન્ન અલુણુ ખાય;ત્રીસ નહિં તો વળી પાંચ દહાડા, પા-
છલા કહેવાય. ૭ પાંચ દીવસ જો નવ પળેતો, ત્રણ દીવસ
વીશેક; ત્રણ દીવસ નહિ થાય તો; કરવો દીવસ એક.૮ એ
પ્રકારે વ્રત કરવું.સમગ્રસ્ત્રીજન; અલુણુ ખાએને અવનીસુવે
વરી એક ઉજવળ અન્ન. ૯ દેહરક્ષણ દાન કરવું લવણકેરૂં
જેહ; પાર્વતી કહે પુત્રીને, સોભાગ્ય ભોગવેતેહ.૧૦વૈશાખ
સુદી તૃતીયાને દીન;તું આવજે મુજ પાસ;ગોર્યકરીનેપુત્રી
તાહરી, પુરીશ મનની આશ. ૧૧ સુકદેવ કહે રાજા સુણો,
અહી થયો એહપ્રકાર;હવે બાણાસુરની શીગત થઇ;તેનોક-
હું વિસ્તાર. ૧૨ વલણ–કહુ સકલવિસ્તાર એનો સુણો રાજા
નીરધારરે;હવે બાણાસુર ત્યાં રાજકરતો શ્રોણીતપુરમોઝારરે,

કડવું ૧૨ મુ.

રાગસામગ્રીનીચાલ–રાયબાણાસુરનેબારણે,વારવાઆવીરે
ચંડારણિ;નિત્યપ્રત્યેરજવારની,કર્યું ઝાકઝમાંર. બાણાસુરને
બારણે. ૧ રાય મેહેડિયેથી હેઠા ઊતર્યા,થયો પ્રાત:કાર સુખ
આગરઆડિધરી; સાવરણિછેસાર. બાણાસુર.૨ રાયબાણા-

સુરવરતિવદે,મનમાં પામીદુઃખ;મુજને દેખીકેમફેરવ્યું,અ-લીતાફરેમુખ. બાણાસુર.૩ ત્યારેચંડાલણિવરતિવદે સાંભ-રિયેરાય;તમોઉચઅમોનિચછું,મુખકેમદેખાડાય.બાણાસુર.
૪ ત્યારેબાણાસુર વળતોવદે, સાંભળરે રંડાય;સાચુરેબોલને કામનિ. કરૂંબે કુડકાય. બાણાસુર.૫ ત્યારે ચંડારણિ વરતિ વદે, સાંભળોને રાજન; સાચુ બોલુ જેવોઘટે,તેવા દેજોડંડ, બાણાસુર. ૬ પ્રાતઃકાળે જોઇએનહિં, વાઝિયાનું વદન;તમારે કાંઈ છોરૂ નથિ, સાંભળો હોરાજન.બાણાસુરને. ૭

કડવું ૧૩ મું.

રાગઆશાવરિ-ચંડારતોકાંઇએકનથિ,રાયદશવિધનાકહેવાય;પહેલોચંડારજેનેકહીયે,નહિઉતરિ નવનાહાય.૧બીજો ચંડાલજેને કહિયે,પુત્રિનું ધનખાય;ત્રિજોચંડાલજેનેકહિયે, દુભેમાતપિતાય.૨ ચોથોચંડાલ જેને કહીએ, હરેપારકીનાર; પાંચમોચંડારજેને કહીયે,પરદારાશું ખાય.૩છઠોચંડાર કોને કહીયે,હરેપારકુંચન,સાતમોચંડારકોનેકહીએ,જેનુમેલુંમન.
૪આઠમો ચંડાર કોને કહીએ,કરમાયુ વદન, નવમો ચંડાર કોને કહીએ, નહીં તનયાકેતન,

કડવું ૧૪ મું.

રાગ આશાવરી-બરિયોરે બાણાસુર રાય. પુત્ર માગવાને જાય, મહાદેવજીનિ પાસે આવી,બેઠોતપકરવાય.૧હજારહાથે તારીપાડિ તવ રિઝયાં શ્રિમહાદેવ,આપોનેઆપોશિવજી પુત્રએકતત્ખેવ.૨ચિત્રકોપ લહિયા તેડાવ્યા કર્મતણાજોનાર પુર્વેરાજા તુંતો કહાવે વૈશ્ય તણો અવતાર.૩તારેપેટેએકજ

હતો,લાડકવાયોબાળ;ભોજન કરવાનું બેઠોતે,સાંભળને ભુપાળ.૪તુજમાં તે જમવાને આવ્યો,વેગે તારો બાળ;માટી વારા હાથ ખરડેલા બારકના હતા તે વાર. ૫ ત્યારે તુજને સંખ્યા આવી, હાંકી કાઢયોબાળ;બારકત્યારેથરથરધરૂજયો સાંભરને ભુપાલ.૬ બાલકને તો રીસ ચઢીને,નવગણ્યો કાંઈ તાત;તુજને પુત્ર વ્હાલો નથી, તું વાઝિયો જન્મ સાતરે.૭

કડવું ૧૫ મું.

રાગ ઢાળ—ઉમયાવાણી બોલીયાં, તું સુણ બાણાસુરરાય તારા મનમાં જોગમે,તનેઆપું એક કન્યાય.૧ત્યારેબાણાસુર કહે પુત્રી મારે,કોટીકપુત્રસમાન;મુજને ટાળે વાંઝીયો,આપો એ વરદાન.૨ કોઈકદેશનો રાજા જોઈશ, રાખશે મારૂં નામ; પોષ માસથી પુરણ માસે, પુરણ થશે મન કામ. ૩વર પામી વળીયો બાણાસુર,શ્રોણીતપુરમાંજાય;બાણુમતીનેગર્ભરહ્યા છે,તેનો કહુ મહીમાય.૪ પોષ માસથી પુરણ માસે,પ્રગટ થઇ કન્યાય;વધામણીઆ પરવરયા તે,રાજસભામાં જાય,૫ શાણાજોશી તેડીઆ,તેની જન્મ પત્રિકા થાય;વિદ્યાબળકરી ગુરૂજીબોલ્યા,પોતે તેણીવાર.૬ પેહેલી ઉમયાજીના અંગથી પ્રગટી છે કન્યાય;તેને નામે રાશી જોઇને,નામ ધરો ઓખાય. ૭ ગ્રહ વેળા શુભ લગનમાં, સંતાન પ્રગટી સાર;એથી તારા હાથનો,વેગે ઉતરસે ભાર,૮ ત્યારે આકાશ વાણી એવીથઈ, તું શાંભળ નૃપ નીરધાર;એ પુત્રી ઇચ્છાવરને વરશે,કોકારણ રૂપ કુમાર. ૯ જયારે પુત્રી પરણશે,વરતશે હાહાકાર;બાર ઉ-

તારશે તુજ હાથનો.તુજ જમાત્ર તણીવાર.૧૦ તે માટે તેડી પરધાન,એણીપેરે પુછેછે રાજન,દેવ વચન મીથ્યા નવ થાય, તે માટે કરવો ઉપાય.૧૧ રચો માળિયાંસુંદરસાર, તેમાટે કરે ઊપાય;ઓખાઅને ચિત્રલેહાને.મેલો મંદીરમાળિયાં માંયરે.

કડવું ૧૬ મું.

રાગ ધનાશ્રી-પરીક્ષતે પ્રશ્ન કરયું વિચારીજી, કહો કેમ પ્રગટ થઇબેઉ નારીજી;ઓખાને ચીત્રલેહા કેમ ધરયાં નામજી કેઈવિધીએ આવ્યાં અસુરને ધામજી.૧ (ઢાળ.) ધામ આવ્યાં અસુરને,તેણે કામ સૌ દેવનાં કર્યાં;મુને વિસ્તારીને વરણવો,કેવી રીતીએ અવતર્યાં.૧ શુકદેવ કહે સુણ પરિક્ષત, અભીમન્યું કુમાર;પ્રશ્ન તેં પુછ્યું મને,તેનો સંદેહ ખોઉની રધાર.૪એકવાર દેવ પાતાળનાઠા,બાણાસુરનાતાપથી;ત્યારે વરૂણ કેરા જગનમાં.કન્યા પ્રગટી આપથી.૩ કન્યા કહેકેમ પ્રગટ કીધી,કહો અમસરખું કામ;ત્યારે દેવ કહે દૈત્ય દુઃખ દેછે,બાણાસુર જેનું નામ.૪કન્યા કહે દુઃખ કાં ધરો બાણાસુર આવશે પાતાળ;એના પિતાનાચરણપુંજવા,નીત્ય જાય છે પાતાળ ૫ ત્યારે મને પુત્રી કરિને સોંપજો હું જઈશ એને ઘેર;સાંકડિ સગાઇએ સુતા થઈને કરાવું ભુજનિ પેર. ૬ તેણે સમે પાતાળ આવ્યો;બાણાસુરરાજન,તેને દેવે દીકરિ આપિ પ્રસન થઇને મન.૬ પ્રધાન કહે સ્વામી સાંભળિયે,આપો મુજને બાળ,કન્યાદાન કુંવારિને દઉતો,ઉતરે શિરનિ ગાળ.૮ ત્યારે રાજા કહે પ્રધાનને,આપુત્રિ મુકુવન,કાલે તેડિને

તું તો આવજે, જાણે નહીં કો જન. ૯ પ્રભાતે તે પ્રધાન આવ્યો; પુત્રી બેઠી જયાંય; પુત્રી તો સમાધી લઈ, હરી ધ્યાન ધરેછે ત્યાંય, ૧૦ વાયુ દ્વાર જેણે રૂંધીયાં ને રૂંધ્યા શ્વાસોશ્વાસ; જમણા પગના અંગુઠાપર, રહી છે ખટ માસ. ૧૧ તે જોઇને પાછો વળ્યો, પછી પુર ભણી પ્રધાન; ખટમાસપુરણતપ થયું ત્યારે પધારયા ભગવાન. ૧૨ માગ્ય કહેતાં કન્યા કહે, મુને કરો આજ્ઞા પ્રકાશ; ભુત ભવિષ્યવર્તમાન જાણુને, ઊડીચહડું આકાશ. ૧૩ એટલે પ્રભુએ તેને પાંખ આપી, વર આપીનેવળીયા હરી; પ્રધાન આવ્યો પુર વિષે, તે કૌભાંડ પુત્રી કરિ. ૧૪ વલણ—કુંવરી થઈ પ્રધાનની, તેનું પ્રાક્રમ કો પ્રિછે નહીં શુકદેવ કહે રાય સાંભળી, એચીત્રલેહાની ઊત્પતિ કહી ૧૫.

કડવું ૧૭ મું.

સાખી—ભાદરવે જે કરે હળોતરાં શત્રુ પાસે માગે શીખ; જે ઘેર પુત્રો લાડકવાઈ, તેનાં માબાપ માગે ભીખ. ૧ બાળો અગ્નિ બધુ વન દહે; છળવડે પર્વતકોરાય; અબળા રૂઠીજેકરે, મણીધર નવ કળાય. ૨ એટલાં અંત ન લીજીએ, જો ઇછીએ કુશળાં. રાગ ઢાળ—નગરથકી એક જોજન, રાયે મેહેલ રચાવ્યો સાર; ગોખ બારી ને અટારી તેને, કહેતાંનઆવે પાર. ૧ મરકટ મણિ મોતીએ જડયાં, માંહેપીરોજાના પાટ, હયશાળા ગજશાળાછે. હીંચવા હીંડેળા ખાટ. ૨ દીવસ માસ ને વરસ જ્યાં, કન્યા મોટી થાય, ચિત્રલેહાને સંગેરમતાં, ઉલટઅંગન માય. ૩ સવાલાખ જોદ્ધા રખવાળે, મેહેલ્યાછેરાજન; એમકર

તાંઓખાબાઈને,આવ્યુંછેજોબનજતમેરાત્રેજાગોદ્રીવશેજાગો નવસીચો લોચન;ઓખાકેરામાળિયામાં રખેસંચરેપવનરે.

કડવું ૧૮ મું.

રાગ ઢાળ-શોણીતપુરપાટણ ભલું, રાયબાણાસુરનું ગામ ઓખા તેની પુત્રીકહીએ કરતી ઉત્તમ કામ ૧. ઘડી એકમાં લાવે શોગટાં,ઘડિ એકમાં પાટ;નાનાવિધની રમતરમે ઘડી એકે હીંડાળા ખાટ. ૨ ઘડી એકમાં ઢીંગલાં પોતીયાં રમતી હોડા હોડ;હીંડોળે હિંચવાને કાજે,રેશમકેરી દોરી.ઉઘમઘમ ઘમઘમ ઘુઘરા ગાજે,ઘુઘરડિનોગોર;નાનાવિધનું ગાણુંગાતાં મધુરો નિકળે શોર. ૪ રમે જમે આનંદ કરે પહેલાં મંગળ ગાય;જોબનવંતિ થઈછે ઓખા,મંદીર માળિયા માંયરે. ૫

કડવું ૧૯ મું.

રાગસામેરિ-જોબનિયું વાપ્યુંરેઓખાનાનડિરેલોલ, મારે જોબનીયાની જાય બેની મારે ઘડી ઘડિરેલોલ;તુંતો સાંભળ શૈયર બેનડીરેલોલ,મારે મુરખ પીતા કાંઇજોતો નથીરેલોલ ૧ બોલીઓખા વળતીવાણુ સાંભળબેનડિરેલોલ;મારોજાય કન્યા કાળ વર જોતો નથીરેલોલ;મારા જોબનીયાનાદીવશ દહાડા ચાર જો,નાણુંરે મળશે પણ ટાણુંનહી મળેરે લોલ.૨

કડવું ૨૦ મું.

રાગ આશાવરી-પાંચ વર્ષની પુત્રીતતો, ગૌરીરે કહેવાય; તેને કન્યાદાન દેતો,કોટિ યજ્ઞ ફળ થાય.૧ પણ પુત્રી કેરા પિતાનેકોઇ,સમજાવી કહો વાત;દેવ વીવાહનું ફળ જેને વરસ થાય જો આત.૨ પુત્રિકેરા પિતાને,કોઇ કહેવારે વવધવ,બાં-

ધર્વ વિવાહનું ફળ જેને,વર્ષ થાય જો નવ.૩એમ કરતાંવળી વચમાં,આવી પડે કાંઈ વાંક;મનુષ્ય વિવાહનું ફળ જેને,અગીયારે આંડોઆંક.૪એમ કરતાં વરસ જાય ને,બારપુરાંથાય;પુત્રીનું મુખ પિતા જુવે,બેસે બ્રહ્મહત્યાયરે. ૫

કડવું ૨૧ મું.

રાગ આશાવરી-ચિત્રલેહા એણીપેરે બોલી, સાંભળસૈયર વાત,તારે કાજે નહિં પરણાવે,બાણ તારો તાત.૧તારે કાજે જો પરણાવે,છેદાયરાયના હાથ;તારે કાજે નહીં પરણાવે,પ્રધાન મારો તાત.૨તાતકેરી આજ્ઞા લેઇ,આવોનેઓખાય;વચન સાંભળી ઓખાવળતી,ત્યાંથીચાલી જાય.૩તાતઆપો આજ્ઞાતો,શંભુપુજવાજાઉં;બાણાસુરપ્રત્યેપુત્રીયે,વચનપ્રકાશી કહ્યુ.૪ઘેલી પુત્રી એમનકહીયે,બેસીરહો મંદીરમાંય;ઘેર આવેમહાદેવજી.પુજીનેલાગોપાય.૫વચનસાંભળીઓખા ચાલ્યાં,પોતેતેણીવાર;ચીત્રલેહાસૈયરમારી,ઊપાયકરવોસાર.

કડવું ૨૨ મું.

રાગસામેરી-ઓખાતારેશ્રવણેઝળુકેઝાલરે,ઓખાતારાકુમકુમરાતા ગાલરે;ઓખાતુંતો ચાલે હંસની ચાલરે,ચોળીને રંગરે ઓખા તારી ચુંદડીરે.૧ઓખા તારે બાંહેબાજુબંધરે, ઓખા તારૂંમુખડું પુનમચંદરે;ઓખા તારેમન ઊપજયોઆનંદરે,હસબાને કોરરેઓખા તારા સાળુડેરે.૨ઓખા તારેશોભીતા શણગારરે,ઓખા તારા તેજતણો નહિં પારરે;ઓખા તને વર્ષ થયાં દશબારરે,પાવલે નેપુરરેઓખાતારેવાજતાંરે.

કડવું ૨૩ મું.

સાખી-નેહેરે બેની તારે વિછુવા,કરકંકણ મુદ્રિકા ને હાર એ પુરૂષ વિના પેહેરે પ્રેમદા,તેનો ધીક પડયો અવતાર.૧સેંથો ટીલડીરાખડી,નેણે કાજળ કુમ કુમ આડ;પુરૂષ વિના પેહેરેજેપ્રમદા,તેનો ધીક પડયો અવતાર.૨ (ચોપાઈચાલફર) બઈયે તોડી નાંખ્યા હારરે,આતુંસેતારોશણગારરે;હુંતો નહિં પામુંભરથારરે,નહી ઓઢું ઘાટડીરે.૧બાણાસુર મારો બાપરે, મારાંકોણ જનમનાં પાપરે; મુને નહિં પરણાવે બાપરે, જોઉં વાટડીરે. ૨

કડવું ૨૪ મું.

રાગ ગોડી-વરવરવાને યોગ્ય થઇને,પ્રગટયાં સ્રીનાંચેનજી ઓખા કહેછે ચીત્રલેહાને,વાતસાંભળમારી બેહેનજી. સૈયર શું કીજે,અનીહાંરેદોહેલા કેમ લીજે;મારી બેનીરેદોષ કર્મને દીજે,અનીહાંરે કે વિષ ઘોળી ઘોળી પીજે.ટેક. આજ મારે ભુંડું જોબનચિંું,મદ પુરણ મારી કાયજી;પિતાતોપ્રીછે નહીં, મારો કુંવારોભવ કેમ જાયરેસૈયર૦૧ સાસરે નિત્ય જાય ને આવે, સૈયર મુજ સમાણીજી;હુંઅપરાધણ હરખે પીડાણી, આંખે ભરૂં નિત્ય પાણીરે.સઈયર૦૨એરે દુખેહું દુબળી,મને અન્ન ઉદક નવ ભાવેજી;આ અવાસ રૂપીશુળીયે સુતાંતો, નિંદ્રા કેઇપેરઆવેરે.સઈયર૦ ૩ જળ વિનાની વેલડીને, લુણ વિના જેવું અન્નજી;ભરથાર વિનાભામનીએતો,દોહેલાકાઢે દનરે. સઈયર૦૪ ધન્ય હશેકામનીને,જેણે કંઠે કંથ ગ્રહી રા-

ચ્યોજી;હું અભાગ્યણીયે પરણ્યા પીયુનો અધરસુધારસનવ ચાખ્યોરે શૈયર૦૫ મરજાદા માટે માણુસ કરે,આંખનો અણુસારોજી;તે સુખ તો મેં સ્વપ્ને ન દીઠું;વ્યર્થ ગયો જનમારોરે શૈયર૦ ૬ સ્વામી કેરો સંગ નહી સ્યામાને, એથી બીજું શું નરતુંજી; હવે નવ રહી આશા પરણ્યા કેરી, મુજ જોબન જાયે ઝરતુંરે. શૈયર૦ ૭ બીજી વાત રૂચે નહીં મુજને ભરથાર ભોગમાં મનજી; આંહિ પુરૂષ આવે તો પરણુ, નવ પુછુ જોશીને લગ્નરે શૈયર૦૮ વચનરસિક કહેતાં કરૂણા ભારે આવે લટકતી ચાલેજી;પ્રેમ કટાક્ષ પિયુને બોલાવે,તે રૂદીયા ભીતર સાલેરે. શૈયર૦ ૯ સુખ દુખ કર્મે કરયું છે, હું લેવાઇ મારે પાપેજી;બંધોગરી મારા કર્મે કરી,શુગીયે ચઢાવી મારા બાપેરે શૈયર૦ ૧૦ મરકલડે મુખ મધુરે વચને,મરજાદા નવ આણીજી;શાક પાકપીયુને નવપિરસ્યાંઆધોપાત્રવતાણીરે શૈયર૦ અકલગતીછે ગોવિંદજીની, શું નીપજશે બેનીજી;ગોપાલજીનું ગમતુ થાશે, મનડું મારૂં રહે નહીરે. શૈયર૦ ૧૨

કડવું ૨૫ મું.

રાગ મેવાડની દેશી-ઓખાને કહે ચીત્રલેહા જો,તું તોસાં ભર બાલસ્નેહી જો;આપણુ મોટા માબાપનાં છોરૂજો, કેમ કહિયે કાળુ કે ગોરૂ જો.૧બેની લાંછન લાગે કુલમાં જો,પ્રતીષ્ટા જાય એક પલમાં જો;અમે તો તમ પાસે ન રહિયેજો, જઈ બાણાસુરને કહીયે જો.૨વાત બાણાસુર રાય જાણે જો, આપણા બેનો અંતજ આણે જો;મને મેલીગયો તારી પાસે

જો,તારો બાપ રહ્યો વિશ્વાસેજો.૩મેં તો નથાય તારૂ રક્ષણ જો,તુજમાંદીશે છે અપલક્ષણજો;બેનીછોકરવાદનકીજેજો, તારા બાપ થકી તો બ્હીજે જો.૪તનેદેખુછું મદમાતી જો, નથી પેટ ભરી અંન ખાતી જો,તારૂં વચન મુને નથી ગમતું જો,જોબનીયુંહશેસઉને દમતું જો.૫કામ વ્યાપે સર્વ અંગે જો,બેની રહીયે પોતાના ઢંગે જો; તું તો બેઠી નિહાળે પંથ જો,કાલગ્રહમાં કયાંથી હશે કંથ જો.૬તેં તો મુને આંખમાં ઘાલી જો,માથે છાંણુથાપીનેચાલીજો;હુંપ્રીછીકામનુંકારણ જો બેનીરાખજો હૈયામાં ધારણજો.તુંતોજુવે લોકમાંએકઠાં જો,વમણું કયાંથી પામશેકોડાંજો,બેનિડગલાંનભરીયેલાંબાં જો, ઊતાવળે ન પાકે આંબાજો.૮મારી ઓખાબાઈ સલુણાં જો,આવ્યો ચૈતર માસએમ કરતાં જો;પછિ ઓખાજી વૃત આચરતાં જો અલુણું અન્ન જમીદીનખુવેજો ૯ દીપકબાળે નેઅવનિયે સુવે જો,માત ઉમીયાને આરાધે જો;થયું પુરણ વ્રત એક માશે જો,કોણ જાણે એકાંતે જો.૧૦

અવાસ એક સ્થંભ વિષે, વ્રત કીધું ઓખાયરે;
સ્વપ્નામાં સંજોગ સ્વામીનો, ભટ પ્રેમાનંદગાયરે.

કડવું ૨૬ મું.

રાગ ઢાલ-બાઇ તુંએ કુંવારી હુંએ કુંવરિ સાંભળશેયર વાત;ગોર્યમાની પુજાકરિયે;જોપામીસું નાથ.૧કોણમસવાડે કોણમસવાડેકોણદાહાડે,ગોર્યનાપુજાથાય; મનેકરિનેઆપો પુતળાં હું પુજુ મારિ માય.૨ ફાગણ વદબીજના દહાડે કરવું

રે સ્થાપન;ચૈતર સુદી ૩ ના દહાડે, કરવુ ઊથાપન. ૩ સહુન સહ્યા પાથરી, સંદેસરાનાં ફુલ; પુજી અરચી ઓખા માગે, જે જે વસ્તુ અમુલ્ય. ૪

કડવું ૨૭ મું.

રાગ ધોળ—ગોરયમા માગુરે ગોર્યમા માગું માગું માહારા બાપનાં રાજ;માતા સહાયે સોહાગણી. ૧ ગોરયમા માગુરે મહારા ભાઈનાં રાજ;ભાભી તે હાલ હુલાવતી. ૨ ગોરયમાં માગુરે મારા સસરાનાં રાજ,સાસુને પ્રજા ઘણી.૩ ગોરયમાં માગુરે દિયર જેઠનાં રાજ;દેરાણી જેઠાણીનાં જોડલાં. ૪ ગોરયમા માગુરેતમારી પાસ;અખંડહેવાતનઘાટી.૫ ગોરયમા માગુરે હુંતો વારંવાર; ચાંલ્લો ચુડોને રાખડી. ૬ ગોરયમા માગુરે સરખા સરખી જોડ; માથે મન ગમતો ધણી. ૭

કડવું ૨૮ મું.

રાગ ઢાળ--એકદહાડોચિત્રલેહાને,ઉંઘ આવી સાર;વાસી પુષ્પે કરતી પુજા ઓખા તે નિરધાર.૧ એટલેચિત્રલેહા જાગી, જુવે તો વાત વિપ્રિત;વાસી પુષ્પ ચઢાવ્યાંદીઠાં,થઈ રહી ભયલીન. ૨ વાસી પુષ્પે પુજા કીધી,નહિ પામે ભરથાર. ભરથાર જો હું નહી પામું,તુ સાંભળ મોરી માય.૩આલેતારાં પુતળાં,મારી પુજે છે બલાય; ઉપર પાણી રેડીયે તો,આપુરાં ધોવાય.૪ ઉંચેથી પછાડીયે તો,ભાગી ભુકો થાય;તું આલે તારાં પુતળાં, મારી પુજેછે બલાય. ૫ પંદર દહાડા પુજા કીધી,બોલાવ્યાં નહીં બોલ;તું તો બેની કહેતી હતી જે નહીં ગોરયમાને તોલે.૬ પકવાન પેંડા મેલીયેતો,કડકોકોરનખા

ય; તું આલે તારાં પુતળાં, મારી પુજે છે બલાય રે.

કડવું ૨૮ મું.

સાખી--શીવનાં લીજે નારણાં; જેણે નેત્ર બાળ્યો રે કામ; ત્રિપુરા દૈત્યને વિડારીયો, હું તો કેમ મેલું નામ. ૧ શીવ અખંડાનંદ જેણે; ગંગાધરી શિષ; ભાગીરથી તપથી ઉઠાડીયો, હું કેમ મેલુ તે ઇશ. ૨ શીવ ભોળો સુવે સમશાનમાં, ચોળે ત્યારે રાખ; માગે ત્યારે ભિક્ષાવૃત, આપે તેને લાખ. ૩

કડવું ૩૦ મું.

ઢા--હિમાચળની ભાણેજી બાઈ, ગણપતી માંરો વીર; મહાદેવજીની પુજા કરીયે, મન રાખીને ધીર. ૧ ખચેરી ગતમાં ઓખા ચાલ્યાં તેનો કહુ વિસ્તાર; સ્નાન કરીને કામની ચેતો, સજ્યા સોળ શણગાર રે. ૨ નેપુર વાજે વિંછવા ગાજે, ઝાંઝરનો ઝમકાર; નાગદમણી જુમણુ નેવળી, ઉપર એકાવળ હાર. ૩ જડાવ ચુડેલો જુલતી દામણી, દામની ચેચ કલીયો ચાર; પગે પાવલાંને નેપુર વાગે, ઘુઘરીનો ઘમકાર. ૪ વાળે વાળ મોતી પરોવ્યાં, મોતીની શેરો સોળ; દરપણ લીધુ હાથમાંને, મુખે ભરીયા તંબોળ. ૫ કનકથાળ મોતીયે ભરીયો, માંહે શ્રીફળ ફોફળ પાન; આક ધંતુરો અગથીયો. શંખાવળી નિરવાણ. ૬ આકાશ માર્ગે પક્ષણી તે, વેગે ચાલી જાય; ઈંદ્રકેરૂં વિમાન ચાલે, એવી છે શોભાય. ૭ મહાદેવને પાર્વતી બેઠાં, પાસા રમતાં સાર; મહાદેવ કહે છે પાર્વતીને, આ આવી કોઈ નાર. ૮ સ્વામી કાંઈ ઘેલા થયા, એ બાણ તણી કુમાર; હવે તું એમ જાણે છે

જે,કરશે અંગીકાર.૯ પાર્વતીએ મન વિચાર્યું,હવે તે વંઠી વાત;મહાદેવજીને કામ જાણી,લોચને દીધા હાથ.૧૧ત્રીજું લોચન ઉઘાડ્યું,શંકરને લલાટ; પાસે આવી ઓખા દીઠી, લજ્યા પામ્યા તાત. ૧૨ તેણે સમે ઓખા આવી ઉમીયાને લાગી પાય;આવડી ઉતાવળીથઈઆવી,નહીંપામેભરથારરે.

કડવું ૩૧ મું.

સાખી--ઓખા કહે છે અમે પેઠા પાણીમાં;તરવા તુંબા ગ્રહ્યાં; હું આવિ સમુદ્ર વચમાં, તુંબાં ફુટી ગયાં. ૧ ઓખા કહે છે તરસ લાગિ મારા તનમાં,સરોવર તિરે હું ગઈ;પીવા ઝબોળિ પાય, મારાં ભર્યાં સરોવર ગયાં સુકાઇ. ૨ આણિ તિરેથિ અમે અળગાં થયાં, પેલિ તિરે નવ ગયાં; કરમ તણે સંજોગે, અમે મધ્ય જઈ વચે રહ્યાં. ૩ હું તો આવિ ઈશ્વર પુજવા,સામો દીધો શ્રાપ;પરણ્યા પેહેલુંરંડાપણુ થયું,મારાં કીયા જનમનાં પાપ.૪ ઉમીયા તુંતો મોરિમાવડિ,છોરૂના દીજે છેહ; માવિત્ર તમો કેમ છુટશો હુંતો પુત્રિ તમારિ તેહ. (ઢાળ,) પ્રેમે પ્રદક્ષિણા કરિને, કરજોડિ ઉભી બાળ; પારવતિ કહે માગ્ય વર,હું આપું તે તતકાળ. ૧ ઓખા વળતું વચન બોલિ, હરખશુંતેણિવાર,માતા મુજનેઆપીએ,મારા મન ગમતો ભરથાર. ૨ ત્રણવાર માગ્યું ફરિ ફરિને, મુને વર આપો આદિશ, લાજમુકીને ઓખા બોલિ,તવચઢી પાર્વતિને રિશ,૩ નિર્લજ થઈતેં કામજ કીધું,માટે દેઉં છું તુજને શ્રાપ,જા પરણજે ત્રણવાર તું,એમ બોલ્યાં પારવતિઆપ.૪

વળિ ત્રિજે કહ્યુંને તે તેરસેઆવિ,તારેત્રણ હજોભરથાર;શ્રાપ એવો સાંભળિને,કંપી રાજકુમાર. ૫ પુરૂષને નારિ ઘણેરિ, તું સાંભળ મોરિ માય; નારીને તો પુરૂષ બીજો, શ્રવણે સુણ્યો નવ જાય.૬ સુંદર માધવ માસ આવશે,દ્વાદશિનો દન,ત્યારે સ્વપનામાં આવિ પરણસે,પ્રાણતણોજીવન,૭ તું જાગ્યાકેડે ઓળખજે;તનેકહુંછું સત્ય વિવેક; ત્રણવારતો પરણસે, પણ વરતો એકનોએક, ૮ વર પામિ ઓખાબાઈચાલ્યાં, મંદીર મારિયે સાર;અરે બાઈ હું પરણિ આવિ, સુંદર વર ભરથાર, ૯ એમ કરતાં ઓખાબાઈના દીન ઉપર જાય દિન; સુંદર માધવ માસ આવ્યો, દ્વાદશિનો દન.૧૦ સુંદર સજયા પાથરિને, સણુગારયું ભોવન; આજસ્વપનંતરમાં આવસે,મુજ પ્રાણતણો જીવન.૧૧ સંધ્યા થઈ રવિ આથમ્યોઆથમિયો કુષ્યપ તન; હજુએ ન આવ્યોહજુએ ન આવ્યો,પ્રાણતણો જીવન.૧૨ પોહોર રાત તો વહી ગઈને, હજુ ન આવ્યોકોય, ઉમિયાજીએ વચન કહ્યું તે,રખે મિથ્યા હોય. ૧૩ વાવાયને બારિ હાલે, ખડખડાટ બહુ થાય;ઓ આવ્યો ઓ આવ્યો કહીને, તુરત બેઠી થાય. ૧૪ તમો આવ્યા તે હું જાણું છું, મારિ સગિ નણંદના વિર; બોલ્યા વિના નહીં ઊઘાડું.હઈડે છે મુને ધીર.૧૫ વેણા લિધી હાથમાં ને ગિત મધુરાં ગાય; ચેન કાંઈ પડે નહીં;ને ભણકારા બહુ થાય.૧૬ તેવામાં એક બારણું; ખડખડવા લાગ્યું જયારે; ઓખાબાઈએ તો દોટ કરિ; દ્વાર ઊઘાડયું ત્યારે.૧૭ બાણાસુરે મેહેલ રચ્યોછે;તેનો

સ્થંભજ એક;તે તણો પડછાયો તે, ઓખા નજરે દેખ. ૧૮ ઓપેલા આવ્યાછો,તમ ઉપર જાઉ વારી;બોલ્યા વિના તો નહીં બોલાવું,છું ગુણવંતી નારી.૧૯ બાણાસુરજો જાણશેતો લેશે બેઉના પ્રાણ;શાનેકાજે આંહી ઉભાછો,સાસુનો સંતાન.૨૦ ઓખાબાઇતો માળીયામાં; પાડે છે બકોર; ઇશ્વર ને પાર્વતીએ;ગગને સાંભળ્યોછે શોર. ૨૧ ઇશ્વર કહે છે ઉમીયાજીને,કોણ રૂવે છે નાર;ઉમીયા કહેછે મહાદેવજી,ઓખા રૂવે નીરધાર,૨૨ વચન આપણું મીથ્યા કરવા, બેઠી બાણકુમાર;તામશી વિદ્યા મોકલીતોનિદ્રાનો ભંડાર. ૨૩ મધ્યરાત તો વહી ગઇ ને, મીચાણાં લોચન, સ્વપ્નાંતરમાં આવી પરણ્યો પ્રદ્યુમનનો તન. ૨૪

કડવું ૩૨ મું.

રાગ ધોળ-સ્વપ્નાંતરમાં દીઠીસોરઠીયાની જાનરે;સ્વપ્નાંતરમાં વડસસરો ભગવાનરે. ૧સ્વપ્નાંતરમાં ખળકે મીંઢળ ચુડીરે;સ્વપ્નાંતરમાં ઓખા દીસેછે અતી રૂડીરે.૨ સ્વપ્નાંતરમાં વરત્યાંછે મંગળ ચારરે;સ્વપ્નાંતરમાં આરોગ્યા કંસારરે. ૩ સ્વપ્નાંતરમાં કરેછે પીઉજીશુ વાતરે; સ્વપનાંતરમાં હશીહશી તાલી લેછે હાથરે.૪ચીત્રલેહા ભરીરે નિંદ્રામાંથી જાગીરે;ઓખાબાઇને કોણ કરમગતી લાગીરે,૫ ઓખાબાઈને નાટક ચેટક લાગ્યુંરે;તેતો કેમ કરીને થાશે અળગું રે, ૬ જાગ્યરે જાગ્ય ઓખા જાગ્યરે,ત્હારે જે જોઇએ તે માગ્યરે ૭

રાગ મારૂ-ઓખા ભરીરે નિંદ્રામાંથી જાગી, અંગોઅંગ

અંગુઠી લાગી,ફટ પાપણી શીદને જગાડી, મને ભર્યાં અ-
મ્રતમાંથી કહાડી.૧ ફટ પાપણીએ શું કીધું, અમૃત લેઈને
વીખજદીધું;બીડી પાનની અડધી કરડી,ખાધીમન વિના-
મુખ મરડી. ૨ જુવો મહારા કરમની કરણી, વરશેમેલી ગ-
યા મુને પરણી; મહારા પીઉને મતી જે આવી.મહારાનાથ
ગયારે રીસાવી. ૩ મહારા હઇયા કેરો હાર;આણિરેઆપો
આણી વાર. ૪

કડવું ૩૩ મું.

રાગ શોરઠ-સૈયર શત્રરૂસેંથઇને લાગી, મનેસ્વપનાંમાંથી
જગાડીરેહો, ઉમીયાનો વર આજ સફળ થયોને જપતાં છે
દહાડી દાહાડીરેહો.૧ અધવચ કુવામાં મુજને ઉતારીરે,વ-
ચેથી વરત મેલ્યું વાઢીરે હો;બાગબગીચામાં ફુલ ફુલ્યાંછેરે
હો ફુલી મહારી તનડાની વાડીરે હો.૨ પ્રેમાનંદ પ્રભુ જોતાં
ન ઓળખો હો, ખેતરી જાયછે દહાડી દહાડીરે હો સઈયરરે
ભુંડીસૈયરશત્રરૂથેથઇનેલાગિ,મુને સ્વપનામાંથીજગાઢિરેહો.

કડવું ૩૪ મું.

સાખી-ચંદા તુંતો જીવો કરોડ વરસ,સ્વપને થયો સંજો
ગ;શ્રાપ દેઉં છું સુરજ દેવતા, મુજ જાગે પડિયો વીજોગ. ૧
સ્વપનામાં મહારાપીઊજીશું,અમેકરતાં લીલા લેહેર;અમૃ-
તરસ હું પિતિ હતિ, તેમાં તેં મેલ્યું ઝેર.૨ કંથ વિજોગે એ
કામનિ. ગઈ પંડિતની પાસ; ભુલ જે પુછું પંડિતો, એક દી
ન કેહેતિ માસ. ૩ ફરિફરિ પંડિત એ કહે, સાંભળ ઓખા

કરજોડી;શોધી લહો એ પીઊજી;એક વરસે કરોડ.૪ઓખા પુછેઓ પક્ષીડા, તારી બે પાંખો માગીશ; હું મહારાસજ્જ-નને મળી; તારી પાંખો પાછી દઈશ.૫ પાંખ પ્યારીપંથતો એગળો,તારો પિઊ કોણુજ દેશ;માગીતાગી પાંખડીયે,તારા સજ્જનને કયાંથી મળેશ;૬ ચાંચકઢાવુંબપઈયાતાહરી,ઉપર ડારૂવુંણુ; ભીને રંગે પીઊ મોહરો,તને પિઊ મળશે કુંણુ.૭ પીઊ વીજોગ પીલી ભઇ,મારૂ તનમન સુકાઈ જાય;ગવરોર્વુ વાહન ચઢીતો, સઉ સફરનાજાય.૮ લેખ લખ્યા છઠી તણા, તે મટી કયમ જાય;કર્મે લખ્યુંતેભોગવે,તેની પક્ષકરેજદુરાય, રાગ ધરાડી-મધ્યનીશાસમેરે;માળીયામાં રોતીરેરાજકુમાર. કયાં ગયો કયાં ગયોરે,બાઈ મહારો સ્વપનાનો ભરથાર.મી-ઢળમારૂં કયાં ગયુરે,બાઇ મારોચુડલો હતો જે હાથ;દાતામાં ઢળી ગયુંરે,બાઇ મારે અમૃત આવ્યું જે હાથ.૨ પિયુ પરદે-શિયારે, ભુંડા મને લીધિ શે નવ સાથ; આજ વેરણુ થઈરે, બાઈ મહારા સ્વપના કેરી રાત.૩ લાવ સખી વીખ પીઊંરે, બાઈ મહારા કાઢું પાપી પ્રાણુ; હવે હું કેમ કરૂં રે;બાઈ મને વાગ્યાં વિરહનાં બાણુ.૪ પાપી મારોજીવડોરે,ઓખાબાઇયે પડતું મેલ્યુંધરણુ;રોતારોતાંજયાંગયારે,ઓખાબાઈયેરોપીયું વાડિવન.૫ જઈને પુછુ દ્રુમનેરે,કયાંઇમાહારો દીઠોપ્રાણુજી વન; તું ગુણુ બેલડિરે,બાઇ જોને કરમ વિચાર. ૬ નાથમેલ્લિ ગયારે,બાઈ માહારાં કોણુ જનમનાં પાપ;આજવેરણુ થઈરે, બાઇ મહારા સ્વપના કેરિ રાત.૭ જોબન મેં તો જાળવ્યુંરે;

જાણ્યું મારા પ્રભુને ભેટ કરિશ, જો પ્રભુ નહિ મળેરે,તો હું માહારા પ્રાણ તજીશ. ૮

કડવું ૩૫ મું.

સાખી–ઓખા રૂવે ચિત્રલેહા વીનવે,ઘેલિસઈયરનવરોય; સ્વપ્ને દીઠું જો નીપઝે, તો દુઃખ ન પામે કોય; ૧ જળ વલોવે માંખણ નીપજે, લુખુ કોઈ નવ ખાય,મુને વાહાલિ હતિ; અતિ સખિ તું તો ચિત્રલેહાય. ૨ વેરણ થઈ વિધાત્રિ, એણે આડા લખિયા આંક;એકવારઆવે મારા હાથમાં,તો ઘસિને વાઢું નાક.૩ કરમલખાવેતોલખે,ભરિને મેલ્યોઆંક કરણિ પ્રાપ્તી ભોગવો;તેમાંવિધાત્રિનો શો વાંક.૪ વિધાત્રિ આપે તેને લક્ષ દીયો,ન આપે તેને છેક;એકવારપોકારેબારણે, તેને પુત્રિ જન એક.૫ લાંચ લેઇ લખતીહતે,તોઆપત સહુથી પેહેલું;મારા પીઉ વિજોગણ ન જાણતી મારૂ મરણ લખાવતી વેહેલું રે. ૫

કડવું ૩૬ મું.

રાગ આશાવરિ–સ્વપનું સાચુ નહોય,સઈયરમારિસ્વપનું સાચુ ન હોય;ટેક.એક રંક હતોતેરાજય પામ્યો, સ્વપનાંતરમાં સાર; હસ્તી જુલે તેતે બારણે રથ ઘોડા પરમ વિશાળ જાગિને જોવા જાય ત્યારે,ગાંધર્વ ન મળે એકસ્વપનું.૧ એક નીરધનીયો ત ધન પામ્યો,સ્વપનાતરમાં શાર;તેનેદેશવિદેશે વહાણ ચાલે,વાણોતર છે શાર; જાગિને જોવા લાગ્યો ત્યારે કોને લાવે પાશ સ્વપનું.૨ એક મુરખ હતોતેસ્વપનાંતરમાં, ભણિયો વેદ પુરાણ;જાગિને ભણવા જાય ત્યારે,મુંખે ન આ

વડે પાશાણ,સ્વપ્નું.૩ એક વાંઝીયો તે સ્વપ્નાંતરમાં, વગે પામ્યો બાળ; તેનું ઘોડીયું ઘોજારે બાંધ્યું, પારણુ પરશાળ; જાગીને જોવા જાય ત્યારે,કોનું લાવે બાળ; સ્વપ્નું સાચુ ન હોય, સઈયર મારી સ્વપ્નું સાચું ન હોય. ૪

કડવું ૩૭ મું.

રાગ કલ્યાણ—ચિત્ર ચાળીને વાનોવાળીને;રંગ ભેળીને પટ મેલીને, લેખણ લાવીને કરમાં સાહીને, રંગ ભરતીરે ચીત્ર કરતીરે.૧ હવે સ્વર્ગના લોક લખાયરે;લખ્યા સ્વર્ગલોકના રાયરે;ઉપરલોક લખ્યુંને ભુરલોકલખ્યું, જમલોકને તપલોક લખ્યા. ૨ સત્યલોકલખ્યોને વૈકુંઠ લખીયું;ગુણલોકલખીયો ને ગાંધર્વ દેશ લખીયો;હવે ઓખાબાઈ તમે ઓરાં આવોને, આમાં હોય તેને આવીને બોલાવોરે. ૩ ઓખા આવીને કાગળમાં જોયરે,એતો રાતે રાતે લોચને રોયરે, બાળ્ય બાળ્ય આતો નથી ગમતુરે. અને રણવગડામાં મેલો જઇનેરમતુરે ૪ચિત્ર ચાળીને વાનો વાળીને,લેખણલાવીને કરમાં સાહીને રંગભેળીને પટ મેલીને; હવે પાતાળ લોક લખાયરે.૫અતળ લખીચું ને વિતળ લખીયું,શેતુતળલખીયુંનેપાતાળલખીયું તળાતળ લખીયું રસાતળલખીયું,મહાતળલખીયુતેણીવાર રે,૬લખિયાપાતાળલોકનારાયરે,નાગલોકલખિયાતેણીવાર રે;વાસુકીનાગલખિયાનેત્રિશ્ચકનાગલખિયા પુંડરીકનાગલ-ખિયાનેમણીધરનાગલખિયાશેષનાગલખિયાતેણીવારરે.૭ મારીઓખાબાઈસલુણીઓરાંઆવોને;આમાંહોયતેનેહશીને

બોલાવોને;બાળ્યણાળ્યએના દર્પ રે,હુંશું સ્વપ્ન માત્ર માપરણી આવા સર્પ રે.૮આતોકાળા લીલાપીળા સાપરે, લખનારી ચિત્રલેહા તારા બાપરે; ૯ ચિત્રચાળીનેવાનોવાળીને, દીવા બાળિને કાજળ પાડોને,હવે મૃત્યુલોક લખાયરે,લખિયા મૃત્યુલોકનારાયરે.૧૦અજમેરલખિયું નેઅલીયારલખિયું.મુલતાનલખિયું નેમારવાડલખિયું ખોરાસન લખિયોને બંગાળ લખીયોને,એકમુખાનેઅષ્ટમુખાલખિયા.૧૧સ્વાનમુખાલખિયાનેમંજારમુખાલખીયા.હસ્તિમુખલખીયાનેગાંધર્વમુખાલખીયા એકટંગાલલખીયાને અગ્નિવાળાલખીયા, લખી વનસ્પતીભારઅઢારરે.૧૨ઓખાઆવીજુવોબરથારરે; બાઈ કાગળલખીયોતેનારોપાડરે,હુંશુંસ્વપ્નાંતરમાંપરણીઆવાંઝાડરે.૧૩બાઈલખતાંતેલેખણતુટીરે,ખડીઆમાંથીરૂશનાઈખુટીરેથયાકાગળનાઅંબારરે;તનેસ્વપ્નુંનથીલાધ્યુંસારરે.૧૪

કડવું ૩૮ મું.

સાખી-સોરઠદેશસોહામણોમુજને જોયાનાકોડ; શ્રીરત્નાગરને ગોમતી,ત્યાંતો રાજ કરે રણછોડ.૧ સોરઠ દેશ શોહામણો.ન ચડયો ગઢ ગીરનાર; ન ન્હાયો ગંગા ગોમતી,તેને એળે ગયો અવતાર. ૨ સોરઠ દેશ સોહામણો વેલ વેલ કેલ કરંત; ગંગોદક ભારી કંચુકી; રાય હરી ચરણે ધરંત.૩ સોરઠા સુઘડ માનવી; રાજ નીતનીત કરે કહેવાર; એક નગર નહીં માનવી, તેને ઉભા ઉભા જુહાર. ૪ રાગ હુલારો--આજરે સ્વપ્નામાં દીઠી શોરઠીયાની જાનરે,જાણ્યુંરે જાદવરાય આ-

વ્યા પરણવાજો;આજરે સ્વપનામાં દીઠી ગોમતીની તીરરે, આજસ્વપનામાંદીઠા હળધરજીના વીરરે;આજરે સપનામાં દીઠાસુંદરવરભરથારરે;તેમાંઅડ ાંઉઘ્યાંને અડધાં જાગતાં રે.

કડવું ૩૯ મું.

રાગ કલ્યાણ-ચીત્ર ચાળીને વાનોવાળીને,રંગ ભેળીનેપટ મેલીને; રંગ ભરતીરે ચીત્ર કરતીરે, લેખણ લાવીને કરમાં સાહી.૧ હવે સોરઠ દેશ લખાયરે,ત્યાં નગર લખીયું દ્વારકાં યરે;લખી જાદવપતી રાજધાનીરે,તેની શોભા તોસુરજ સમા ણીરે.૨ લખીયો જાદવનો પરીવારરે;ઉગ્રસેન લખીયા તેણી વારરે;કૃતવર્મા લખ્યા સાત્ચીક લખીયા,ઓધવ લખીયાને અક્રૂરલખીયા ૩વાસુદેવ લખીયા તેણીવારરે;ઓખાઆવી જુવોને ભરથારરે; બાઈતેતો એધાણ મળીયાં રે,આ ઘરડાને માથે પળિયાં રે.૪તેને માથે મુગટ કુંડળ કાનરે એવા જો લ ખીયા ભગવાનરે;ઓખાઆવી જોવાને ભરથારરે,બાઇતેના સરખું રૂપ તેના ચાળારે.૫ મારા નાથજી ગોરાને આતે કા ળારે,તેનેવડસસરો વડસસરો સહુ કહેતારે; હું પરણી ત્યારે ચોરી સાહીને રહેતારે. ૬ લખીયા કૃષ્ણતણા કુમારરે; એક લાખ ફરતા હજારરે;એંશી કાગળ લખીઆ તેણીવારરે,ઓ ખા આવી જુવેને ભરથારરે.૭ એતો રીંછડાના બાળરે.એને માથે મોટા વાળ;એના કુળમાંમારો કંથ,એને ધાવણનાછે દંત.૮એતો રૂપાળોને ઉંચોરે, એને મોઢે નથી મુછો; ત્યારે લખીયા પ્રદ્યુમનરે, ઓખાનું કંઈક માન્યું મનરે. ૯ જાણે

હોય કે ન્હોય,મુજને પરણ્યોતેનું મોહોય,એને સગો સસરો સૌ કહેતારે, હું પરણી ત્યારે મારી પાસે રહેતારે. ૧૦

વલણ—એમ કહીને અનીરૂદ્ધ લખીયા,ક્ષણું ન લાગીવારરે; મુખ મરડી ઉભી રહી, બાઈ એ મારો ભરથારરે. ૧૧

કડવું ૪૦ મું.

રાગ ઢાળ—ચિત્રલેહાના હાથમાંથી પેલુંલખીચુંપુતળું જેહ; પ્રેમ આણી ઓખાબાઈએ,ઝુટી લીધું છેહ.૧કરમાં લે ઇને કામની,કાંઇ દેછે આલીંગન માળિયામાં મેલી ચાલ્યા, પ્રાણુતણાજીવન.૨આણીવાર હું નહિ જાવા દેઉ,મેં ઝાલ્યો છેછેડો;મારા પીઉજી પરવરો તો, મુજને સાથે તેડો.૩ ચિત્ર લેહા એણીપેર બોલી,સજોડેછે જોડ;તેતો પહોડયો છે દ્વા-રકામાં, આ તો ચિત્રામણના ઘોડારે. ૪

કડવું ૪૧ મું.

રાગ પરજ—આપો આણી,એ વર મુને આપો હો આણી નીકર કાઢુ મારો પ્રાણિ,એવર મુને આપો હો આણિ.ટેક; મેતોસ્વપનેદીઠો જે છોગાળોરે, તેની પાપણનો છે ચાળોરે; મારૂ મનડું હરયું લટકાળે; તે વર મુને આપો હો આણિ,૧ જેના દીર્ઘબાહુ અજાણુરે,મકરાકૃત કુંડળકાનરે;અંગ શોભે એ ભીનેવાન, તે વર મુ૦૨ જેના લક્ષણ વીસને બારરે, મુને પરણી ગયો છે કાલરે; તેને વરસ થયાં દશ બાર. વર મુ૦ ૩ વરની લટકતી છે ચાલરે; મુને પરણી ગયોછે કાલરે; તેને ટપકુ કીધું ગોરે ગાલ.વર મુ૦૪ રાજે પીતાંબર પરીધા મર મુને કહેતો ગયો નહીં નામરે;ત્યારે ક્યાંથી સરે મારૂ કામ

તેવરમુ૦૫ચીત્રલેહા બોલીવાણુરે,સઈયર કેમ થઇ અજાણુરે બાઈ મારી ત્યાંતે જાએકોણુ, તે વરમુ૦ ૬ કોટ કાંગરે ચામું ડાંયરે,છપનકોડછે ચોકિ માંયરે; ચક્ર જળહળતું છે ત્યાંયરે, મુને માર હેલા માંય, તે વરમુ૦ ૭

કડવું ૪૨ મું.

રાગ મારૂ.--ઓખા કહે છે સુણુ સાહેલિ, લાવ્ય કંથને વે-હેલિ વેહેલિ; બાઈ તુંછે સુખની દાતા,લાવ્ય સ્વામીને થાય સુખસાતા.૧ચતુરાને કહે ચિત્રલેહા,બાઇ આણ્યાના ઉપાય કેવા;દુર પંથછે દ્વારામતી,કેમ જવાયમારિવતિ. ૨ત્યાં જઈ ન શકે રાયશક્ર, રક્ષણ કરે સુદરશનચક્ર; જાવું જોજન સહસ્ત્ર અગીયાર, તારો કેમ આવે ભરથાર. ૩ નયણે નીરની ધારા વહેછે, કરજોડીને ક્ન્યા કહેછે;બાઈ તારિ ગતિછેમોટી, તને કોઇ ન કરિ શકેખોટી.૪સઈયરને સઈયર૦હાલિ,છેમેંજમણે હાથે ઝાલિ;આપણ બેઉ જણ સંઘાતિ, તું પ્રાણદાતાછે વિ-ધાત્રિ.૫ માબાપ વેરિછે મારાં,મેં તો ચરણ સેવ્યા છે તારા; વિધાત્રિ તું દીનદયાળ,એમ કહિને પગે લાગી બાળ ૬ ચિ-ત્રલેહાયે ધારણા દીધી, પછી દેહ પક્ષિણિની કિધિ. ૭

કડવું ૪૩ મું.

રાગ ઢાળ-ચિત્રલેહા કહે ઓખાબાઈ,મારેદ્વારકામાં જાવું; પ્રભુના ઘરમાં ચોરિ કરવી, નથી લાડવો ખાવું. ૧ અગીયાર સહસ્ત્ર જોજન જાવું, હરવા શ્રી જુગદીશ; સુદરશન જો ચક્ર મળેતો, છેદે મારૂ શીશ.૨ બાઈ તુજને તાણુ તો નવ પડેને, જેમ તેમ વહેલી થાને; લાવ્ય મહારા કંથને તું; ખોટી થાય છે

શાને ૩ જાતી વેળા ઓખા કહે છે, મારો વરછે રૂડો; કરમે મળ્યાંછો કુંવારાં,માટે રખે પેહેરતાં ચુડો.૪ચિત્રલેહાએ કહેવા માંડયું,મનમાં રાખો ધીર;તુજ સ્વપનામાં પરણીગયો મારી માડી જાયો વીર, ૫ ત્યારે ઓખા કહેવા લાગી,જોઈ રહી વાટડી; મારો વર રૂડો જાણી, રખે ઓઢતીઘાટડી. ૬ હું નહીં ઓઢું ઘાટડી, તું એ શી બોલી વાત,તુજ સ્વપનામાં પરણી ગયો, મારી માડી જાયો ભ્રાત. ૭ એવું કહીને ઉડી તે,પવનવેગે જાય;આકાશ મારગે સંચરી,પોહોચી ગોમતી માંય.૮ગોમતીમાં મરદન કર્યુંને વિચારીયું તે કામ;પ્રભુના ઘરમાં ચોરિ કરવિ, નહી એકલાનું કામ. ૯પછી તેણે નારદ મુની સંભાર્યા,તતક્ષણ આવ્યા ધાઈ;કહેરે મુજને કેમ સંભાર્યો,ચિત્રલેહા બાઈ.૧૦ બાણાસુરની દીકરીને, લાગ્યું છે સ્વપન; અનિરૂદ્ધ સેજે વરીગયો, વિંહળ થયું છે મન. ૧૧ ચોરી કરવા હું આવી,સુદર્શન આડું થાય;તેમાટેતમને સંભાર્યા, કરવા માહારી સહાય.૧૨ નારદ કહે છે ઓરે બાઈ, એમાં તે શું કામ; એક તામસી વિદ્યા એવી ભણાવું, ઊંઘે બધું ગામ. ૧૩ ચીત્રલેહા કહે સાચું કહ્યું,પણ છેતરવા જુગદીશ; પેહેલું સુદર્શનચક્ર મળેતો, છેદે મારૂ શીશ.૧૪ચકરની ચિંતા નવ કરશો,જેમાર્ગે જાશે ચોકી ફરવા;તેરે મારગે હું જઈશ, બેસાડીશ વાતો કરવા. ૧૫ પછી તામસી વિદ્યા ભણાવી, જીભે જપતી જાય;ચોસઠ કળામાં ચામુંડાતે,ડળક ઢોલું ખાય. ૧૬ ગામ તો વારણ પડ્યું ને ઉંઘ્યા લોક;

ચિત્રલેહા નગરમાં પેઠી; મુકી મનનો શોક.૧૭ નારદે વિચારયું ચિત્રલેહા, અનીરૂદ્ધને લેઈ જાશે; શીવને શામળિયો વઢશે; જુદ્ધ જોવા જેવું થાશે.૧૮ ચકર ચોકી ફરતું આવ્યું; મારગમાં નીરધાર; તે મારગે સામા મળીયા, નારદબ્રહ્મકુમાર. ૧૯ નારદ કહેછે ચકરને, તું દાહાડી જાયછે ફરવા; એકઘડીવાર બેશને, મુજસાથે વાતો કરવા.૨૦ તું ને હું તો કયાં મળિશ, તું સાચિ કહેને વાત, કોઈ દહાડો મુજનેસંભારે, દવારકાંનોનાથ ૨૧ ચકર મુખથી બોલિયું, વળિ મારૂં તે ધનભાગ્ય; તમારાં દરશનનો તો, કયાંથી પામું ત્રાગ.૨૨ ભોળુ ચકર સમજયું નહી બેઠું નિરાંતવું થઈ; પેલિ નારિ પેઠી નગ્રમાં, ચોરી કરવા ગઈ ૨૩ જોતી જોતિ જયાં ગઈ, કૃશ્ન તણુરે ભોવન; ત્યાંથિ આઘેરી પરવરિ, જયાં પહોડયો પ્રદયુમન.૨૪ ત્યાંથિ આઘેરિ પરવરિ, મહાવિષ્ઠ કેરો વિર; સોડ ઘાલિને સુઈ રહયો મહા ધનુષધારિ ધીર. ૨૫ હમણાં જો હું એને જગાડું, માહારા મારે કરે કડકાય; માથે હીંડે ળો લેઈ લિધોને, ઉલટ અંગ ન માય. ૨૬ જુગત અંબે જે જુગત અંબે, કરંતિ તે જાય, હિંદોળો લેઈ જાતાં દીઠો, નારદે તો ત્યાંય. ૨૭ હીંદારો લેઈ પરવરિ ને, સમર્યા વૈકુંઠરાય; પવન વેગે સંચરિ, આકાશ મારગે જાય. ૨૮ બેઘડીમાં આવી પહોચી, શોણિતપુર મોઝાર; તે ઠેકાણે નારદજીએ, મન કર્યો વિચાર.૨૯ એ જયારે ગઇ ત્યારે, હુંએ મારે જાઉં; તેણે તેનું કામ કર્યું, હું ખોટી સીદને થાઉં. ૩૦ નારદ કહેછે ચકરને, તું નીકળ્યું ચોકી ફરવા, આવડીવાર મુર:

ખ કેમ બેઠું,મુજ સાથે વાતોકરવા.૩૧નારદ કહેછે ચકરને ઉઠ રાખ તારૂં ગામ;કાલે પછી ચોરી થશે;તું ન લેઇશ મારૂ નામ.૩૨આકાશમારગે પક્ષીણિ,તે વેગે ચાલી જાય;ઓખાબાઇતો વાટ જુવેછે,મંદીર માળિયામાંય.૩૩વા વાય ને બારી હાલે,ખડખડાટ બહુ થાય;ચિત્રલેહાપાપણિતે,હજુએ ન આવી આંય.૩૪ચિત્રલેહા ચાલી આવી,મંદિરમાળિયા માંય; ભલે લાવી ભલે લાવી, હું જગાડું ભરથારરે. ૩૫

કડવું ૪૪ મું.

રાગ આશાવરિ-ઉંઘ્યા પેરે જગાડીયે, ભર નિદ્રામાંથી ઉઠાડીયે,મનસંગાથે એવાં બીજીએ.બ્રહ્મહત્યા તો શીદ લિજીયે.૧ ભરથાર પહેલિ ભામની, જે અન્નરાંધી ખાય; વાગોળ થઈ અવતરે; ઉંધે મસ્તકે ટંગાય; ભરથાર પહેલિ ભામની જે,સુવે સજયામાંય;આંધળિ ચાકેરણ અવતરે,પડે મારગમાંય.૩ ભરથારનું જે કહ્યું ન માને,આપ મતી જે નારિ; તેતો નારિ અવતરે; કાંઈ બીલાડી મંઝારિ. ૪ ભરથારનું જે કહ્યુ ન માને, કરે તરફોડા કંથ, હડકાઇ કુતરિ અવતરે એણે માથેપડશેજંત.૫ ઓખા કહેછેચીત્રલેહાને;તુંતો બોલે આપ,પેરે પહોડચોહોયપારણું;કરડતો આવ્યો હોય સાપરે.

કડવું ૪૫ મું.

રાગ સાખિ-સ્ત્રિચરીત્ર અનેરડાં.કોઇ તેનો ન લહે ભરમ; સ્ત્રિ શામને ભોળવે;પણ ખોયો પોતાનો ધરમ.૧ રાગ ઢાળ ઓખા કહેછે ચીત્રલેહાને;હવે ન બોલિશ આડું; તું કહે તો

મારા પેઉને,પગ ચાંપી જગાડું.૧ ચિત્રલેહા કહે ઓખાબાઈ આવડી ઉતાવળી શું થાય; એ મોટાનો કુંવરકહાવે, કાંઈક હશે હથિયાર.૨ ઓશીકે જઈ જોવા લાગી,તોમોટી એક ગદાય; ઊપાડીને અળગી કીધી, ઓખા ચાંપે પાયરે. ૩

કડવું ૪૬ મું.

રાગ મારૂ-મહાબળીઓતે જાગીયો; તેનાબળનો નાવે પારરે;હરૂડ હાક મારી;કીધો છે હોકારરે. ૧ રમક ધમક ડગલાં, વાગે ઠારો ઠારરે; આતો નહોયરે ન હોય; મારા બાપજીનું ગામરે. ૨ દ્વારીકામાં વસે,સઘળા વૈષ્ણવ જનરે; અહો રાત્રી બેઠા કરે છે, ત્યાં સહુ કીરતનરે. ૩ ભજનનાદ કેરા ચરડકા, તે હોય અપારરે. ભુત ભૈરવ જોગણી, અસુર કોઈની નારરે, ડાકણીછો સાકયણી, છો કોણ છો બલાયરે; ચિત્રલેહા કહે છે વીરા, ખમા ખમા ખમાયરે. ૫

કડવું ૪૭ મું.

રાગ દેવગ્રી-અનિરૂદ્ધ તે જાગીને પેખે, ભુવનથી આરડાદેખે; કોણ કારણ અમને લાવીયાં હો, ચિત્રલેહા બોલી શીમી. ૧ તમને લાવીછું જાણી,ઓખાને કરો પટાણી; વર વરવાને અરથે હો, તમને લાવીયાં હો. ૨ તમે નારીછો ધન્ય; દીશોછો કુંવારી કન્યા; પરણુ તો થાય છે અન્યાય; કેમ પરણુ હો અસુરનંદની હો. ૩

કડવું ૪૮ મું.

રાગ ધવળ-બાણાસુરની નગરીમાં, ગડગડીયાં નીશાનરે; એણેને શબ્દેઅનિરૂદ્ધજાગીયારે. ૧ જાગ્યા જાદવરાય; જુગતી

ન દેખેરે; પેખેરે પેખે અસુરનાં માળીયાં.૨આતો ન હોય અ
મારી નગરી, નહોય અમારૂ ગામરે. ન હોય ન હોય કનકની
દ્વારિકારે.૩ ન હોય અમારી વાડીરે, અમે રમતાદહાડીદહા
ડીરે; ન હોય ન હોય પુષ્પ કનકનો ઢાલીયોરે.૪અહિંયાંનાદ
ઘણા વાગે, રણતુર ઘણેરાંગાજેરે; ન હોય ન હોય શંખ શબ્દ
સોહામણોરે.૫ મને કેઈ રંડા લાવીરે, મારી દ્વારકાંછંડાવીરે;
કેઈ રે ભામનીયે મુજને ભોળવ્યોરે.૬આતો ઊંચા ઊંચા માળ
લોઢે જડયાં કમાડરે; રત્નાગર સાગર શે નથી ગાજતોરે. ૭
ચિત્રલેહા બોલી આળરે, તમે જોઇને દેજો ગાળરે; આવ્યાછો
આ કન્યા સુખે વરોરે.૮ ત્યારે અનિરૂધ બોલ્યા વાત, મુછ
ઘાલી હાથરે; જાણી જોઇને જાતગળીમાં કેમ બોળીયેરે.૯મા
રો વડવો જુગજીવન, અમે પ્રભુમનરાયનાતનરે; તેમાટેનહીં
પરણું દૈતની દીકરીરે. ૧૦ ચિત્રલેહા બોલીવાત, ઢાંકી રાખો
તમારી જાતરે; હવડાં વાતો કાઢીશ વડુવાતણી. ૧૧ શનકા
સુરને મારીરે, સોળહજાર લાવ્યા નારીરે; તારા સમજો તારા
બાપે એકે નથી પરણીરે.૧૨એક લગ્ને વરીયાનવપુછયાંકુળ
ને પરીયાંરે; જાતભાત કોઈની પુછી નહીરે.૧૩ તારાબાપની
જે ફઈ, અરજુન સન્યાશીને ગઈરે; મોં કાઢીને બોલેએવું છે
નહીરે.૧૪ જેણે વાયો વંદ્રાવનમાં વંશ, જેણે મારયોમામો
કંસ; ધાવતાં મારી માસીપુતનારે.૧૫ ધાવતાંમારી માસીરે
કરી રાખી કંસની દાસીરે; કુબજાનાકુળની વાતો કહેતાં ન-
થારે.૧૬ તારો વડઉવો દધી માંખણનો ચોર, ચારયાં વંદ્રા-

નમાં ઢોરરે;છાશ પીનેતો ઉછરીયોરે.૧૭સત્રાજીતને કાજેરે મણી લેવા ગયા મહારાજરે;ત્યાંથી પરણી લાવ્યા જાંબુવંતી રીંછડીરે.૧૮ લાંબા નખ ને ટુંકા કેશ,વરવો દીસે એનો વેશરે;ભુંડા મુખના છુંછાઉપર શું મોહી રહયોરે.૧૯ કહે તો વાત વધારી કહીએ નીકર અહિયાંચાનાં રહીએરે;પુછો છો તોકન્યાનુંકુળસાંભળોરે.૨૦એનો વડઉવો જુગજીવન,એનો વડઉવોકૈલાસનોરાજનરે;ઓખાની માડી તો ઉમીયાસતીરે ૨૧હિમાચળની ભાણુજીરે, ગણુપતી તેનો વીરરે;ઉમીયાના અરધાંગે ઓખા ઉપનીરે. ૨૨ તારો વડવો જુગજીવન,તેમ એનો વડવો બળીરાજન;એક સમે બળિરાયેયજ્ઞમાંડીયોરે. ૨૩બળિરાજા જગતનો અધીકારી,તારો વડઉવો ભીખારીરે, સાડાત્રણ ડગલાંમાટે કર જોડીયારે. ૨૪ આટલી વડાઈશાને કરોછો;એના બાપની ભુમીમાં રહોછોરે,કરમહીણના કપાળમાં કોઈ ચોઢે નહીરે.૨૫ કહેતો વાત વધારી કહીયે,નીકર આંહીથી છાના રહીયે; આવ્યા છો તો કન્યા સુખે વરોરે.

કડવું ૪૯ મું.

રાગ ઢાળ—અનીરૂદ્ધ વળતો કોપીયોને,કયાંગઇ મારીગદાય;તમારા બેજણુના હવે, મારીકરૂં કટકાય.૧ તમે જાણ્યું અહિયાં લાવી,કરયું ભલેરૂં કામ,તમને બે જણુને મારી,ઉડીજાઉ દ્વારીકા ગામ.૨ ઓખા ત્યારે થરથરધ્રુજી,વેગે આવી આડ;મારાપીઉજીને હું મનાવું,તુંલાવીતે તારોપાહાડરે.

કડવું ૫૦ મું.

રાગ સીધવો-માહારા સોરઠી સુજાણુ, મળ્યા મને મેલ-

સોમાં;મારા જીવના જીવનપ્રાણ,મળ્યા મને મેલશોમાં.૧ મારા શરીરના શણગાર મળ્યા મને મેલશોમાં,મારા હઈડા કેરા હાર મળ્યા મને મેલશોમાં. ૨ મારી સાસુડીના જાયા, મળ્યા મને મેલશોમાં,સ્વપનેશીદઝાલ્યોતોહાથ,મળ્યામને મેલશોમાં.૩ તમને દાદાજીની આણ, મળ્યા મને મેલશો- માં;તમે ચાલો તો કાઢું પ્રાણ, મળ્યા મને મેલશો માં. ૪ ત્યારેઅનિરૂદ્ધબોલ્યોવાણ,સાંભળસુંદરી;એબળાએ નાંખ્યા બોલ,અમશું ઉથલડી.૫ મારા વડવાની વાત, કાઢીને વઢી. ત્યારે ઓખા બોલી વાણ,એછે દાસલડી.૬ કોભાંડની તન- યાય,પગની ખાસલડી;ત્યારે અનીરૂદ્ધ બોલ્યો વાણ,હવે હું તને વરૂ.૭તમે ગાળો દીધી સાર,મારૂવેરવાળીયું;ચિત્રલેહા બોલી વાણ,ગાળો દીધી સહી,તમે બે થયાં છો એક, પર- ણાવું નહી.૮ પરણવાની પેર,સઘળી મેં લહી; મને મળીયા નારદ મુન્ય,વિદ્યા શીખવી,ત્યારે ઓખા બોલી વાણ, હવે વાર શાની; પરણાવ માળીયા માંય, રાજકુંવર નાહાની. ૯

કડવું ૫૧ મું.

રાગ ધોળ-માળીયામાંમીથ્યાઅગ્નિપ્રગટકીધારે,માળિ- યામાંદેવતા સાક્ષી લીધારે; માળીયામાં નારદ તુંબર વાયરે, માળીયામાં કળસ ચોરી બંધાયરે.માળીયામાંપેહેલું મંગળ વરતાયરે,પેહેલે મંગળશાંશાંદાન અપાયરે;ચિત્રલેહા આપે છે કરની મુદ્રીકાયરે,દાનલેછેકૃષ્ણતણોસંતાનરે,માળીયામાં બીજુ મંગળ વરતાયરે, બીજે મંગળ શાં શાંદાન અપાયરે

ચિત્રલેહા આપેછે સોળશણુગારરે, દાનલે છે કૃષ્ણ તણો સંતાનરે. માળિયામાં ત્રીજુ મંગળ વરતાયરે, ત્રીજે મંગળ શાં શાં દાન અપાયરે; ચિત્રલેહા આપેછે નવસર હારરે, દાનલેછે કૃષ્ણતણો કુમારરે. માળિયામાં ચોથું મંગળ વરતાયરે, ચોથે મંગળ શાંશાંદાન અપાયરે; ચિત્રલેહા આપેછે ગાયોનાં દાનરે, દાનલેછે કૃષ્ણતણો સંતાનરે. માળીયામાંસમે વરતે સાવધાનરે, માળીયામાં આરોગ્યા કંશારરે; માળીયામાં ચાર સોભાગ્યવંતી તેડાવોરે, ઓખાબાઈને સોભાગ્યવંતીકહીઓ લાવોરે. માળિયામાં ઓખા અનિરૂદ્ધ પરણી ઉઠયારે, માળિયામાંસોનાઇયે મેરૂ તૂઠયારે.

કડવું પર મું.

રાગ ચોપાઇ ત્રિતાળ-બોલ્યા શુકજી પ્રેમ વચન, સાંભળ પરિક્ષત રાજન; મળીને બેઠી બેઉ સ્ઈયર નારી; બોલી વચન કોભાંડ કુમારી. ૧ સુખ ભોગવો સ્યામાને સ્વામી, ચિત્રલેહા કહે શિરનામી; બાઈ તું કરજે પિઉનાં જતન, રાંકહાથે આવ્યુ રતન. ૨ વરકન્યા સુખે રહેજો, બાઇ મુજને જાવા દેજો; અન્ન બેનું આપેછે. રાય. ત્રીજું માણુસકેમસમાય; ૩ તમો નરનારી ક્રીડા કીજે, હાવે મુજને આજ્ઞા દીજે; બોલીઓખા વળતી વાણી, મારીસઈયરથઈઅજાણી. ૪ હવે સતીઓખાળા વળતી ભાખે, બાઇ કેમ જીવુંજ પાખે; આપણુ બેજણ દિન નિરગમશું, અન્ન વેંચીને જમીશું. પ દુઃખથાશેતો દઈશું થાવા પણુ નહીં દેઉ તુજને જાવા; બેની હું તો રહીશ ભુખી, તુજને

નહીં થવાદેઉ દુઃખી. ૬ હુંતો આપીશ મારો ભાગ, હમણાં નથિ જવાનો ભાગ; માબાપવેરિછે માહારા, મેં તો ચરણુશે- વ્યાછે તમારા. ૭ તુજ તાતઘેર ન જવાય, જાણ્ય બાણાસુરને થાય; ચિત્રલેહા કહેસુણિ વાણિમારિ સઇયર થઈ અજાણિ ૮ પ્રધાનપુત્રિકહેવાઉં છું માત્ર, હુંછું બ્રાહ્માણિનું ગાત્ર; તુજઅ- ર્થે લીધો અવતાર, મેળવ્યાં નારિ ભરથાર. ૯ એમ કહી કરિ પ્રસન્ન, ચિત્રલેહા ગઈ બ્રહ્મ સદન; ઓખાયે આંખડિ ભરી, કંથે આસનાવાસના કરિ. ૧૦ સ્વામીઆશાબાંધિનારી, પછી ચિત્રલેહાને વિસારિ; જે દાહાડે તુજનેસ્વપ્ન, તે દહાડે મુજને સ્વપન. ૧૧ જાણે પરણ્યોછું ઓખાનારિ, ઉઘાડિ મેલીતી બારિ; બેનેસરખીવિજોગિનિ પિડા, નરનારિ કરે કામ ક્રિડા. ૧૨ બેનિ ચડતી જોબન કાયા, પ્રિતબંધને બાંધીમાયા; નેહ જણાવે છે ઓખાનારિ, રમે અનિરૂદ્ધ કુંજબિહારિ. ૧૩ જે જોઇયે તે ઉપર આવે, ભક્ષભોજનકરેમનભાવે; પહોત્યો ઓ ખાનો અભિલાખ, પછિ આવ્યોઅસાડતેમાશ. ૧૪ આવ્યો વર્ષાકાળના દન, મેહ ગાજે વરસેબહુપરજન્ય; બોલેઆકાશે વિજળિકરી, બોલે. કોકિલાવાણિ મધુરિ, ૧૫ મહાતપસીનાં મન ડોલે, ત્યાંતો મોર બપૈયાબોલે; તેમ મરદન કરેછે અંગે, કેશરચંદન ચરચે રંગે. ૧૬ આંખે અંજન આભરણશાર, કરે તંબોળ કેરા આહાર; તપે નિલવટ ચાંદલો તેવો, ચંદ્ર શરદ પુનમના જેવો. ૧૭ શિશફુલ સેંથો સીંદુર, તેણે મોહ્યો અ- નીરૂધ સુર; કાને ઝાલઝમકતી જોઇ, કામકુંવર રહ્યોછેમોહિ.

૧૮નાકે સોહિયે મોતીનીવાળી,તેનેરહયોઅનિરૂદ્ધનિહાળી મોહયો મોહ્યો ભરકુટીને જોડે મોરયો મુખને મોડે. ૧૯ મોહ્યો મોહ્યો છુંટીલાવટે મોહયો મોહયો કેસ કલંકે; મોહયો મોહયો ઘુઘરનેધમકે,મોહયો મોહાયે ઝાંઝરનેઝમકેર૦દીઠું મેડીએ સુંદર કામ,તેણે વિસાર્યું દ્વારીકાંગામ;ઘણું ભક્ષભોજન કરે આપ તેણે વીસાર્યાં મને બાપ ૨૧પામ્યો અધરામૃત પકવાન; તેણે વિસાર્યું હરીનું ધ્યાન;ઓખાસુખતણેસાગર,તેણે વિસાર્યો રત્નસાગર. ૨૨ અનિરૂદ્ધનીચાલેછેગમતી નારી હીંડે નરનેનમતી;નાર નારી મુખ ઓચેરતા,હીંડે ઓખાની પુંઠળ ફરતા. ૨૩ ઘેલા કીધો મરજાદામેલી,નવ સુજે દીવસ કે રેણી;રાત દીન નિરગમે છે રમી,ચાર આંખે ઝરેછે અમી. ૨૪ સુધબુધ તો વિસરીતહી,એટલેચોમાસુંગયુવહી

વલણ-ચોમાસું તોવહી ગયું, આવ્યો આસો માસરે;કન્યા ટળી નારી થઇ, ઓખા પામી સુખ વિવાસરે.

કડવું ૫૩ મું.

રાગ મલાર-વર્ષાઋતુ વહિ ગઈરે,રમતાંરંગવિલાસ; સુખ પામ્યાંઘણું રે,એટલે આવ્યા આશ્વીન માસ.૧ એક સમે સૈયર આવી,સરદપુનમની રાત;માણેકઠારીપુરાણીમારે,ઉત્તમ દીશેઆશો માસ. ૨ ચંદ્રમાને કીરણેરે બેઠાં હિંડોળે નરનાર હાશવિનોદમાંરે,કરતાંવિધવિધ વિલાસ.૩ રક્ષકરાયનારેતેણે દીઠી રાજકુમાર;કન્યારૂપ ક્યાં ગયુંરે, ઓખાદીસે હવેનાર. ૪ચીત્રલેહા ક્યાં ગઈ રે,એકલીદીશે છે ઓખાય;રાતી રાતી

આંખડીરે;ફુલ ફુલી દીશેછે કાય. પાહિરડે ઉરઢાંકતીરે,શકે થયાછે નખપાત;અધરપે શાંમતારે કોઇક પુરૂષદંતના ઘાત ૬ શેવક સંચર્યોરે એવા દેખીને દેદાર; મંત્રિ ફો ભાંડનેરે, જઈને કહ્યા સમાચાર.૭પ્રધાન પરવર્યોરે,જ્યાં છેઅસુર કેરોનાથ રાયજી સાંભળોરે,મંત્રિકહેછે જોડિ હાથ. ૮ લોકીક વારતારે,કાંઇક આપણુને લંછન;જીભ્યાછેદીયેરે,કેમ કહીયે વજજરવચન.૯બાળકી તમતણીરે તેતો થઈછે નારિરૂપ;વારતા સાંભળીરે,આસનથીઢળીયોભુપ.૧૦ દેરૂજાભાગિપડીરે એતોઅમથીઅકસ્માત; બાણુકોપ્યો ઘણુંરે.મંત્રિ સાંભળિ શાચી વાત. ૧૧ સીવે કહ્યું;તે થયુંરેતારિ ધ્વજા થશે પતન; તેવારે જાણજેરે..રિપુ કોઈક થશે ઉત્પન્ન. ૧૨ જાઓ મંત્રી તમોરે,જુઓ પુત્રિ કેરી પેર; તેનેકોઈજાણે નહિરે, તેમ તેડી લાવોઘેર ૧૩ પ્રધાનપરવાર્યો,સાથેડાહ્યાડાહ્યાજન;ઓખાને માળિએરે,હેઠે રહિને કહે છે વચન.૧૪કઊભાંડ આચર્યોરે, ઓખાજીદીઓનેદરશન;ચિત્રલેહા કયાં ગઇરે,ચાલો તેડે છે રાજન.૧૫ થર થરધ્રૂજતિર,પડીપેટડીઆમાંફાળ; શું થાશે નાથજીરે, આવી લાગિ માજંજાળ. ૧૬ તગે રખે બોલતારે નાથજી દેશો માં દરશન; મુખ ઉટિ ગયુંરે, ઓખા નિર ભરે લોચન. ૧૭ બાળાબહુંન્યાકૂળિરેકાંઇકદળિકેડ વરણ; કશાણુ કસ્યા વીનારે, કંચુકિ પેહેરિ અવળે વરણ.૧૮ બારિઓ બાળકીરે. ઉભી રહીને ત્યાં; આવી કોભાંડે કુંવરિનેરે ભયંકર વચ્યને બોલાવી. ૧૯ ચીત્રલેહા કયાં ગઇરે,તું એકલડી દીસે

બાળ; કન્યારૂપ કયારે, ખીજશે બાણાસુર ભુપાળ. ૨૦ શરીર સંકોચતીરે,કરતી મુખડાકેરી લાજ; ઘરમાં કોણ છેરે, મુજને સાચુકહોનેઆજ.૨૧ગળસ્થળકળકરધરીરે,કોઈપુરૂષ દંતનો ઘાત,શણગટ તાણતીરે,બોલી ઓખાભાગી વાત.૨૨ દીસે સારૂં નથીરે;ચિત્રલેહાએકીધું સયન;તેણે હું આકળીરે, દુખણી નીરભરયું લોચન.૨૩મંત્રી ઓચર્યો રે,ઓખાબોલી આળપંપાળ;હેઠા ઉતરોરે, નહીતો ચડીને જોઇશું માળ. ૨૪ વળણ- માળ જોઈશું તમતણો, ભાગશે તમારો ભારરે; એવું જાણીને ઉતરો, રાય કોપ્યા છે અપારરે.

કડવું ૫૪ મું.

રાગસામગ્રી-કન્યાએક્રોધજણાવીઓ,હાકોટયોપ્રધાન;લંપટબોલંતો લાજે નહી,ઘડપણેગઈસાન.કન્યા૦૧ પાપીપ્રાણ લેવા કયાંથીઆવીયો,ગોલતો ક્ષુદ્રવચન;એ વાતસારૂ કીધી લઈશે,જીભજોડીછેદન.કન્યા.૨ હુંતોડાહયોદાનવ તુને જાણતી ભારેખમરેકઉભાંડ;એવુંઆળ કોને ન ચડાવીએ,ભાગીપડેરે બ્રહ્માંડ.કન્યા૦૩કહેવા દેને તું મારી માતાને,પછી તારીવાત; હત્યા આપુતુજને,કરૂં જંપાપાત. કન્યા૦૪ કઉભાંડ લાગ્યો પછી કંપવા,પુત્રી પરમપવીત્ર,પછી કાલાવાલા માંડિયા,ન જાણ્યું સ્ત્રીચરીત્ર.કન્યા૦૫ બાઈ રાજાએમુજનેમોકલ્યો,લોકે પાડયો વીરોધ;ઓખાપુછયામાટે,આવડોસો કરોધ.કન્યા. ૬એવુંકહેતાંસેવકમોકલ્યો;બાણાસુરનીપાસ;રાજાએ મંત્રીને કહાવીયું,જુઓચઢીનેઅવાસ.કન્યા૦૭ કઉભાંડ કોપ કરીને

ગાજીઓ,વજડાવ્યાંનીશાન;માળીએથીબંને ઉતરે,બાણા-સુરની આણ. કન્યા૦૮ દાસને આપી આજ્ઞા,સ્થંભ કરોને છેદન;ઓખાએઆંસુડાંઢાળીયાં, ચંપાસે સ્વામીન. કન્યા૦ ૯હોકારોઅસુરનો સાંભળી,ઉભો થયો અનીરૂદ્ધ;મેઘની પેરે ગાજીઓ,કંપીનગરીબુધ.કન્યા૦૧૦મંત્રીકહેસુભટસાંભળો કોઇજોદ્ધો બોલ્યોઆંહિ, આપણાનાદે ઉઠીઓ, મેઘશબ્દથી સહી.કન્યા,૧૧ઓખાએનાથને બાથમાં ઘાલીઓ; શું જુવો છો વહિ; મરડી જાઓ જુધને; હવડા જાઉં કહિ. કન્યા૦૧૨ આ શું ઉદ્યમ વઢવાતણો,નથી બાપનું ધામ;દાનતેનેમાનવ જીતેનહિ;નહોયરૂતુસંગ્રામ.કન્યા.૧૩ નાથ કહે સુણ સુંદરી વાતસઘળેથઈ;હવે ચોરી શાની આપણે,બેશીએ બારી જઈ. કન્યા૦ ૧૪ વલણ-જઈ બેઠાં નરનારી બંને, વાત વીપ્રીત કીધીરે; છજે ભજે કામ કુંવરી; ઓખા ઉછંગે લીધીરે.

કડવું ૫૫ મું.

રાગ રામકળી-જોડીજોવાનેજોદ્ધ મળીયાટોળેજી,ઓખા બેસારીઅનિરૂધ ખોરેજી;કંઠમાં બાવલડી ઘાલી બાળાજી, દેખીને કુંભાંડને લાગી જવાળાજી.૧ ઢાળ-જવાળા પ્રગટી ઝાળપ્રગટી;સુભટસહુ જોવા મળ્યા;મંત્રી કહે ભાઈ સબળ સોભે;જેમ હરી ઉછંગ કમળા.૧ લઘુ સ્વરૂપને લક્ષણવંતો; આવી સુતાસંગ બેઠો;જયાં પરશ નહિ પંખી તણો તે;માળિયામાં કેમ પેઠો.૨ નં.શંકથઇને છજેબેઠાં;નિર્લજ નરનેનારી હાસ્યવિનોદ કરે ઘણોને;લજ્યા ન આણે મારી.૩ઓખાએ

અપરાધ માંડયો; ધાઈ ચાઈ લેછે સોઈ;પ્રધાન કહે એ પુરૂષ મોટા કારણ દીસે કોઇ.૪અંબુજવરણી આંખલડીને,ભ્રકુટી રહી ખમખમી;રોમાવળી વાંકીવળી;વઢવા રહ્યોછે ટમટમી ૫ માળ ઘેર્યો સુભટસર્વે,બોલેછે આનંદ;અહો વ્યભિચારી ઉતરહેઠો;એમકહે કઉભાંડ.૬ અલ્પ આયુશના ધણી;જમ-પુરોના માર્ગસત્ય;અસુર સરિખા રિપુ માથે,કેમ થઈ બેઠો સ્વસ્થ. ૭ બાણુરાયની દીકરિ, તેને ઇદરે ન થાય આળ; તે રાજકુંવરીની સંગે;તું ચઢીને બેઠો માળ. ૮ સાચુ કહે જેમ શીશરહે, કોણ નાત કુળને ગામ; યથાર્થ તું ભાખજે, કેમ સેવ્યું ઓખાનું ધામ.૯અનિરૂધ વળતીબોલિઓ; સાંભળો સુભટ માત્ર;ક્ષત્રિનંદન હું ઈચ્છાએ;આવ્યો બાણુનોજમાત્ર. ૧૦મંત્રીકહેઅલ્યાબોલ્યવિચારિ;ઉતરસેઅભિમાન, જમાત્ર કોનોબાળકો,કોને દીધું કન્યાદાન. ૧૧ અપરાધ પુરણ ઉતર હેઠો,તનેબાણુરાયની આણ;આદાનવતારા પ્રાણ લેસે,મર્ણ આવ્યુંજાણ.૧૨ વિચારજાણેજીવ્યાનો; જોપડયોવરાંસે ચુક; સીંહહોયતો હાકે ઉઠે,પણ દીસેછે જાંબુક.૧૩ બેઉ જણાને જોઇને;પાછોચાલ્યોકૌભાંડ કૌભાંડનુંવાયકસાંભળી, બોલ્યો બળિરાજાનોતન.૧૪સાંભળતામાંચારલાખજોદ્ધા,મોકલ્યા તતકાળ;તે ઓખાએ દીઠાઆવતા; પડી પેટમાં ફાળ ૧૫ રાગપરજ-કામનિએ જયારે કટક દિઠું ઓખા થઈ નિરાશ; અરે દૈવ આ શું કીધું;મારા મનમાંહતી મોટી આશ.૧વાલા

કેમ વઢસોરે વઢસો, મારા પાતળિયા ભરથાર.વાલા૦૨ ટેક અરેપીયુ તમે એકલા;કરમાં નથિ ધનુશને બાણ;ઓ પાપી પીતાકોપીઓ;તે લેસે તમારા પ્રાણ.વાલા૦૧ આછી પોળિ ઘીએઝબોળિ;માંહે આંબારસ ઘોળી,તમે જમતાહું પીરસતિ ભરીકનક કચોરિ.વાલા૦૨ આલોટે પાલોટે અવરનીપર રૂદન કરેઅપાર,બોલાવી બોલે નહિ, નઈણે વરસે આંસુનિ ધાર. વાલા૦૩ વળિ બેઠા ઉઠેને વળી, થાય વદન વીકાસણ વીર તીર બાણ જ્યારેછુટશે,સહેશો કેમકોમળ શરીર.વાલા૦૪ મારા માતપીતાનેજાણથયુંને કટકમોકલ્યું પ્રૌઢ.પાપી માપે કંઈ નવ જાણ્યું, બાણાસુર મહા મુઢ. વાલા૦ ૫

કડવું ૫૭ મું.

રાગ ઢાળ--ઘેલી નારી કાલાવાલા, જે કરો તે ફોક, અમો એવું યુદ્ધ કરીએ,તે જાણે નગરના લોક.૧ તું જાણે પેઉ એ-કલાને,હાથ નહિ હથિયાર,તારાબાપે ચારલાખ મોકલ્યાતે મારે મનછે ચાર,૨ તું જાણે પેઉ એકલાને, કર નથી ધનુષ્ય નેબાણ,એક ગદાજ્યારે ફરશે ત્યારે,લેઈશ સર્વના પ્રાણ. ૩ ચિત્રલેહા ચતુરનારી,વિધાત્રીનોઅવતારીઓખાએતે ધ્યાન ધરીયું, આવી માળિયામોઝાર,૪એવુંકહિનેજોયું સેજયામાં ગદાતો નવ દીઠી,ચમકીને પુછયું ચિત્રલેહાને, અંગ લાગી અંગીઠી.૪ ચિત્રલેહા કહે મહારાજ હુંતોચતુરથઈ નવ ચુકી મેં જાણ્યું મુજનેમારશે, ગદા દ્વારીકામાંમુકિ.૬ અનિરૂદ્ધકહે શાનેવઢું;મારેહાથનથિહથીયાર, ચીત્રલેહાએનારદસંભાર્યા

માળીયા મોઝાર.૭નારદ કહે મુજને કેમ સંભાર્યો,કોણાંડ કેરીતન,મહારાજ જુધ્ધેચઢેઅનિરૂદ્ધ,દીજેઆશીર્વાદવચન. ૮નારદેઆશીરવાદદીધો, શોભાગ્યવંતી ઓખાબાઇ; ભલો ભલો પુત્રપ્રદ્યુમનનો,ચીરંજીવીઅનિરૂધભાઇ.૯ભલોતું પુત્ર પ્રદ્યુમનનો, વીરઘણો વીક્રાળ; અંતરીક્ષ ઉભો હું જોઉં છું આણુ સરવનો કાળ.૧૦અલ્યા ઘણીવારતો બેશી રહયોને, વાત તણું નહીં કામ બૈરામાંબાકરીયો બાંધી,તબોળ્યું બાપનું નામ.૧૧અનિરૂદ્ધ કહે શાને વઢું, હથીયાર નથી કાંઈ એક;જોદ્ધા ઝાઝાશોર કરેછે ત્યાં શો કરવો વિવેક.૧૨ નારદ કહેછે ઓખાબાઇને,તું આદ્ય જગતની માત; તારૂ સમરથ હોયે જેટલું,તે આપ સ્વામીને હાથ. ૧૩ ઓખાયેએકભોંગળ લઇને કહાડી આપી ઘરમાંથી બાહાર;સ્વામીનાકરમાં આપી,તેમાં હજાર મણનો ભાર.૧૩ વીર વિકાશી ભોંગળ લીધી,માળીયામાંથી ધાય;ચાર લાખ જોદ્ધા તરવરીયાં તે, સામો જુધ્ધે જાક.૧૫ ગેડી ગુપ્તી ફરશી તુંબર, છુટે ઝાંઝાં બાણ; માળિયાનેઢાંકી લીધું જેમ આભલીયામાં ભાણ.૧૬ આવતાંબાણ એકઠાં કરીને,પાછાં નાંમે બાળ;ઉંચેથીઆવી પડે તે;આણે સરવનો કાળ,૧૭ ભડક લઇને ભોંગળ મારી, અનીરૂધ્ધે જેણી વાર; તે ઝણુકારા કરતી આવી, તેણે કર્યો સંહાર.૧૮ અનીરૂદ્ધ કેરો મારઘણો તે,જોદ્ધાથી ન ખમાય; મારી કટક સરવે કટકા કીધું, આપે નાઠા જાય.૧૯ રહોરહો શા માટે નાશો,કાં થાઓછો રાંક;હુંતમારા કાજઆવ્યોછુ,

મારો ન કાઢોવાંક. ૨૦ અંગ ધરૂજે કાંઇનવ સુજે, આવ્યા રાયની પાસ;બાણાસુરબેશી રહયોનેકટક થવું સૌ નાશ.૨૧ જોધા સહુ નાશ થયા ને, ચોર નાઠો સાર; તમને આવ્યો સંભળાવવા,ઘણું કરી પોકાર.૨૨ નાશરાજા ભુંગળ આવી, પ્રાણ તાહારોજાય; બાણાસુર પડયો ગાભરો, દૈવ આતે શું કહેવાય.૨૩ બીજા રાયે છ લાખ મોકલ્યા,જઈકર્યો સંગ્રામ મારી બાંધી લાવો કહું છું,એને તો આઠામ.૨૩ જોદ્ધાઆવ્યાજોરમાંતે. કરતા મારો માર; છ લાખઆવી ઉભા રહ્યા, તેના બળ તણો નહીં પાર.૨૫ કોઈ એકને બે જોજન, ઉંચા જેકહેવાય;કોને માથે શીંગડાંને, લોચન ઉદર, માંય.૨૬ ખડગ ખાંડાંતુંબરફરશી,ગોળી હાથેનાળ; તોપ કવચ રણભાલા બરછી મુદગરને ભીડી માળ.૨૭સાંગગેડી ગુપ્તીગદાને, ઝળકતી તરવાર; બાણાસુરના યોદ્ધાતે,કરતા મારોમાર.૨૮ કાંઇક કચરઘાણથયાને;કંઈકનોકડકાય;કુંભસ્થળફાટી ગયા ને પડયા પૃથ્વી માંય,૨૯ અનિરૂધે પછી વિચારી, ગદાપડી છે ધરણ; જોદ્ધા આવ્યા જારમાં તે, કેમ પામશે મરણ. ૩૦ પછી પડતું મુકયું પૃથ્વી ઉપર,ગદા લીધી હાથ;કોળચકરની પેરે સેજે,સૌ સંહારયા સાથ,૩૧કોઈ જોદ્ધાનેઝીકી નાંખ્યા, ઝાલ્યા વળતી કેશ;કોઇનેઅડબોથ મુકીને;કોઈનેપગનીઠેસ. ૩૨ કોઈનાં મોઢાં ભાગીનાંખ્યાં,હાથનીલપડાકે;કોઇને મારી ભુકો કીધો,ભુંગળને ભડાકે,૩૩ એમ હુલ્લડ કરયુને ત્રાસપડીઓ,બુંબરાણ બહુ થાય;છલાખ ચકચુર કરીને,ગયો મા-

ળિયામાંય.૩૪ નાઠાજોદ્ધા વેગે ગયા.જ્યાંછે બાણાસુરરાય નાશ રાજા ભુંગોળ આવી, પ્રાણુ તારો જાય.૩૫ નોહેનોહે કોઇ ન્હાનો કુંવર, દીસે છે કોઈ બળિયો; ઘણીવારનોં જુદ્ધ કરેછે,કોઇનો ન જાય કળિયો. ૩૬ કોભાંડને તેડાવી પુછ્યું હવે શુ કરવું કાજ;આટલે છોકરે નીચું જોવરાવ્યું,ધીકધીક મારૂરાજ. ૩૭

કડવું ૫૮ મું.

રાગ બિભાસ—મતબાલો મહાલે માળમાં,જઈ જોદ્ધાએ સભામાં સંભળાવ્યું,કૌભાંડને ચ્હડીયો કાળ,મતબાલો મહાલે માળમાં.૧ જુગ જીત્યુ પણ કાંઈ નવદીઠું,સ્વરગ મૃત્યુ પાતાળમાં; કહો કૌભાંડ હવે શું કરવું,'મારો ભાગ્યો ભારણુ પાળમાં. મતબાલો.૨ સહુસેન્યાનું સાત્રથ ભાગ્યું,બહુ બળ દીઠું છે બાળમાંરે;દશ લાખનો દાટજ વાળ્યો,હજીછેવઢવા ની ચામલાંરે મતબાલો.૩ કહો પ્રધાન હવે શી વલે થાશે, બાણ પડયો જંજાળમાંરે;રાતમાંજઇને રોકીરાખો,નાસેપ્રાતઃકાળમાંરે મતબાલો. ૪ વિખીયારે વરગ્યો તે નહીં થાય અરગો, જેમ માખી મધ જારમાંરે;બારકબકરીનેશાનેઆસરો,તેમ જોવા સીંહની ફારમાં મતબાલો. ૫ એ બારકને જે બાંધીલાવે,તેને વધાવું રત્તન ભરી થારમાંરે; સીંહપણ વેરાઈ ગયું ને થયું સંગ્રામ શીયારમાંરે.મતબાલો. ૬

કડવું ૫૯ મું.

રાગ સોરઠ—કૌભાંડ કહેતુ સાંભર રાજા, કહું એક સાચો

મર્મ;એ ભુંગળેદશલાખ મારયા, તેણે નરહયો તારો ધર્મ.
૧ અચરજ એક લાગે મુજને, પડી અસંગે વાત;એક ભોં-
ગરે દશલાખ માર્યો કીધો મહા ઉતપાત.૨ પુરવે મેં તને
પીછ્યો,અહંકારે થયો તું અંધ;અંહકારે લંકાગઇ,રણરો-
રાયો દશસ્કંધ.૩ અહંકાર ચંદ્રમાયે કરવો,તેને રોહીણીશું
સંજોગ;છવીશ નારી પરહરી,માટે ભોગવે ખઈરોગ. ૪ એ-
વાં અહંકારહું અનેક અનેકકહું,સાંભરનેભુપાળ;વાંકકોઇનો
કહાડીયે નહીં,પછી ફુટયું તારૂં કપાર.૫ અહંકાર તુજબાપે
કર્યો જેણે જીત્યા દશ દીગધાર;વામનરૂપવીઠલે કરીને,બ-
રી ચાંપ્યો પાતાર.૬ અહંકાર કોઈનો છાજયો નહીં, ગર્વ ન
કીજેરાય;ગર્વ કોઈનો રહયો નહીં,તમે વિચારો મન માંય.
૭પેહેલી ધ્વજા ભાગી પડી,વરસ્યો રૂધીરનો વરસાદ; નક્ષત્ર
તુટીને પડયું ને થવા માંડયો ઉતપાત. ૮ હવે તતબર થઈને
સેન્યા સંભારો, બેઠાનું નહિં કામ;દશ દીશાતું જીતીનેઆ-
વ્યો,છોકરેબોળ્યું તારૂં નામ,૯રાય પેહેલો મેંતુને પ્રિછ્યો,
પ્રતાપ તારો પ્રતક્ષ; આ સમે એ વીલોકતામાં,ઉદય પામો
અસ્ત.૧૦ સ્વ મૃત્યુપાતારમાં, કહેવાયોતું એક; તરણાવેત
તુજને કરયો, એ છોકરરે છેક. ૧૧ વચન એવું સાંભળી-
ને,રાયની ગઈછે સુદ્ધને સાન;સ્થુળ અંગદેખી રાજાનું,પછી
બોલીઓ પ્રધાન ૧૨ કૈભાંડકહે તું સાંભળ રાજા પ્રાક્રમ ત-
હારૂં પ્રચંડ; શશા ઊપરસીંહ અખંડછે, તેમ પૃથ્વી કરૂંશ-
તખંડ. ૧૩ કહો તો એને બાંધી લાવું એમાં તે કેટલુ કામ;

શોણીતપુરના સુભટ કેરા; અનદટાળુ શામ. ૧૪ રરીયાત થયો વચન સાંભળી, આપ્યાં સહુ શણગાર; તું મારો વડો બાંધવ, આ તારો સરવ ભંડાર. ૧૫ જાઓવીર તમોવેગેજ-ઈને, કરી આવો શુભ કામ; વધામણીવહેલી મોકલજો. પેલા શતરૂનોકેડી ઠામ. ૧૬ વચન ષીશ ચઢાવીને ઉઠયો, તેણે કીધા સૌ શણગાર; સૈન્યા સઘળી સજ કરી, તેની શોભાનો નહીં પાર. ૧૭ માહા મોટા ગજ ગીરીવર સરખાં, મદગળીત કહે-વાય; હીરા માણેક રત્ન જડીત અંબાડી, તેની જયોતે રવી ઢંકાય. ૧૮ સુર્યવંશીને સોમવંશી, પાખરીયો કેકાંણુ; મોરડે મોતી જડીત તેને; હીરા જડીત પલાણુ. ૧૯ અનેક અશ્વ દો-રીયા આગળ, ગણતાં ન આવે પાર; અનેક પાલખીરથ ઉં-ટાસને, તેણેસુભટથાય અશ્વાર. ૨૦ સીંહલદીપના હસ્તીમોટા, તેને જડયાં માણેકઅપાર; મેઘાડમર છત્ર ધારીને, તેણે મંત્રી થયો અશ્વાર. ૨૧ નગારાંની તો ઘોંશ વાજે, શરણીઓનાતુર; સૈન્યા સઘળી પરવરી, જાણેસાગરઆવ્યું પુર. ૨૨ નાળગોળા કવચ ભાથા, કરતા મારો માર; માળીયાઆગળઉભા એટલે, ઓખા કરેવિચાર. ૨૩ સ્વામી તમારા મનમાં આવે તો, કહું વિનતી આજ; ચિત્રલેહા દ્વારીકાં લેઈ જાયતો, સીજે સઘળું કાજ. ૨૪ વચન સુણીને જવાળા લાગી, ચઢી અનિરૂધ્ધનેરીસ; ચરણ કેરી આંગળીથી, જવાળા લાગી શીષ. ૨૫ યુદ્ધ વિષે સનમુખ રહુ તો; ન લાજે મારો વંશ; બાણાસુરને એણી પેરે મારૂં; જેમ કૃષ્ણે માર્યો કંશ. ૨૬ એવા માંહે જોદ્ધાઆવ્યા;

દેવા લાગ્યા ગાળ; કરોધ ચ્હડયો બહુકામ કુંવરને,કીધી ઈ-
ચ્છા દેવા ફાળ.૨૭ વલણ—ફાળ દેઉ અંત લેઉ, હોકારોતવ
કીધોરે;ઓખાએ અનિરૂદ્ધ માળીયામાં;ઉચકીદંડરતકીધોરે.

કડવું ૬૦ મું.

રાગ ભુપાળ-ઓખા કહે કંથને એમ ન કિજે;બળીઆશું
વઢતાં બીજે;એ ઘણાને તમોએક જાતે;સૈન્ય મોકલ્યું મારા
તાતે. દૈત્યનેવાહનતમો પાળા.એ કઠણ તમો સુંવાળા.;એને
તોપેકવચનેબકતર,તમારેઅંગે પીતાંબર દૈત્યનેસાંગ્યનેબહુ
ભાલા,પ્રભુ તમોછોઠાલામાલા;આતો મસ્તાનબહુબળીયા,
તમો સકોમળપાતળીયા.પેહેલું મસ્તકમાહારૂંછેદો,સ્વામી
પછી અસુરને ભેદો;તમારી દેહદેખીને હુંતોમોહું,નેતરે જુદ્ધ
કરતાંકેમજોઉ.મુવા દૈત્યકરેહોકારા,પ્રભુપ્રમાણકંપેછેમારા;
ઈચ્છા અંતરમાપેઠી દૈત્યેમાળિયુંલીધું લુંટીઘણોકરોધી વિ-
રોધીછેબાણ,હાંકે ઈન્દ્રનું જાએ આશન;જન સ્થંભે તાતની
હાંકે. બાળ સૈન્ય ચઢાવી છે ચાકે જેને નામેતેમેરૂ હાલે,ચક્ર
ધારીસરએ નવ ચાલે;ક્ષત્રીસાથરહેછેબીતો,તમોકેઈપેરેએને
જીતો. મંત્રી રહ્યોછેદંતજ કરડી, શું ધાઓછો મરડી મરડી.
કંથ કહેનકરૂ સંગ્રામ,નાશી પોઠાનો કિઓઠામ. હવેજીવ-
તા છુંટવું નહીં.સઈન્યમારીએ સામાથઈ.નથીઉગારવાનોઉ-
પાય;ત્યારે ભય પામે શું થાય. નાડેલાંછન કુળમાંછે શામને
લાંછન મુળમાં. વહુવરવા જે માણીધર ન ડોલેતોઅળશીયાં
તોલે ઘનગાજેકેસરીદોફાળ.નાઉછળેતોજાણવોશીયાળ.ક્ષત્રી

શાંઢદેખીનેદળ,નશાંઢતોજાણુવોવિંઢળ.હાકેવાઘનમાંડે કાન તો જાણુવો નિશ્ચેસ્વાન;ઘરમાં જોધાકોરહે પેશી, તો ચરણુ વીનાનો રહે બેશી. એમ કહીને ઓખા અળગી કીધી,ભડ ગાજ્યોને ભોગળ લીધી; અસુર સેન્યામાં જઈને અડીયો, છજેથી કપીની પેઠે પડીયો, જેમચંદ્ર પેશે વાદળમાં, તેમ અનિરૂધ પેઠો દળમાં;વાદળ ચંદ્રને લે જેમ વીંટી, તેમ અનિરૂધને લીધો વિંટી.અસુરકહેએમાનવી કશું,બહુ સીંહમાં બગલું તશું; જો મુગટ મંત્રીનેચરણે ધરે, તો તું મૃત્યુ થકી ઉગરે તેનાં એવાં વાચકસાંભળી,અનિરૂધધાયો હોકારોકરી; નાંખે દૈત્ય ખાંડાં મુદગલ, તેમ વિષ્ણુ નાંખે ભોગળ. વીસ સહસ્ત્ર અસુર સઉતુટયા,એકીવારે બહુંસર છુટયાં; આયુધ ધારા રહીછે વરશી,છુટે પરીઘ આયુધને ફરસી. થાય દાનવ ટોળેટોળાં વરસે ભીંડોમાળનેગોળા;બોલે દુદંભીના ગહગડાટ,થાયખાંડાતણા ખડખડાટ. હાકે હસ્તીને પાડે ચુચવાટ, રથ ચક્ર વાજે ગડગડાટ; હોય હયના ઘણા હણુહણાટ,દેખી દોહલી નાથનો ઘાટ.થાય ઓખાનેઉચાટ;દેખે દોહલો નાનો ઘાટ;પછી દાનવનો વાળ્યો દાટ,અનિરૂધ્ધે મુકાવી વાટ.કોઈ ઝીકયા ઝાલી કેશે,કોઈને ઉડાડયા પગની ઠેસે; કોઈ હણ્યા ભોગળનેભડાકે,કોઈનાંમોંભાગ્યાંલપડાકેકોઈનેભાલાવાગ્યા ભાચ, કોનાંનાકવાઢયાં ટચ;કોઈઅધકચરા કોઈ પુરા,સારી સેન્ય કર્યું ચકચુરા.તેરણુમાં ભયાનક ભાશે,બળ દેખી ઓખા ઉલાશે;મેંતોઆવડું નોહોતું જાણ્યું, ચિત્રલેખાયેરત્નજ

આણ્યું.થાય પરશેવો અનિરૂધ્ધને દીલે;પોતાનાવસ્ત્રમાંઓ ખા ઝીલે; ભાડ ગાજ્યુંને પડ્યું ભંગાણ,નાઠા ફોભાંડ લેઈને પ્રાણ.થઇ બાણાસુરને જાણ,એક પુરૂષે વાળયોઘાણ;અસુરને ચઢયો બહુ કોપ,સજ્યાં કવચ આયુધને તોપ. વાગી હાકને ચઢીઓ બાણ; તે તો થઇ ઓખાને જાણ.

કડવું ૬૧ મું.

વલણ--જાણ થયુંજે તાત ચઢીઓ,કોણજીતસે સહસ્ત્ર હાથરે;ઓખા આંખ ભરતીરૂદન કરતી,પછી સાદકરતીનાથરે.

રાગ સામગ્રી-મારા સ્વામીહોચતુરસુજાણ, બાણદળ આવ્યુરે જાદવજી;દીશે શૈન્યાચારેપાસે. હવેશું થાશેરેજાદવજી. એતો બળિયાસાથેબાથ. નાથકેમ ભીડોરે જાદવજી; સામો દૈત્યછે કપાત્ર;માટે હરીને હીંડોરે જાદવજી. આ દળ આવ્યું બળવંત;દીસેરીસે રાતરે જાદવજી; એકલડા અસુરને મુખે; રખે તમે જાતારે જાદવજી.આ ગજ આવે બળવંત;દંત કેમ શેહશોરે જાદવજી; અસુરઅરાણુવધાય; તણુાણાજાશોરેજાદવજી.એવુંજાણીને ઓસરીઓ;ન કરીએ ક્રોધરે જાદવજી;એકલડાનો આશરો શાનોમાનો પ્રતિબોધરે જાદવજી ધીરાથાઓને ધાઓ; ચઢાતે ફાંસુરેજાહવજી; મહારીફરકેછે જમણી આંખ;વરશેછેઆંસુરે જાદવજી; મુને દિવસ લાગેછે ઝાંખો ભાંગળહેથીનાંખેરેજાદવજી;હું તમને સમજાવું આવાર; વચન મારૂં રાખોરે જાદવજી.તમોમુજહેલડીના હંસ; મુકોને જુધ્ધરે જાદવજી; પાછા વળોજી લાગુ પાય; માનો માણુધરે

જાદવજી.ઘેલી દીશેછે ઘરૂણી,તારૂણી આશી ટેવરે રાણીજી; અમો બાણ થકી ઓસરશું,તો કરશું શેવરે રાણીજીઆવ્યો બાણાસુર ભુપાળ,તેને હું મારૂરે રાણીજી;એના છેહુહાથહ-જાર,દળ સંહારૂરે રાણીજી.અનિરૂદ્ધ રણચકી ઓસરેતો,લા જે શ્રી ગોપાળરે રાણીજી; હવે અંત આપણો આવ્યો, હવે નાઠે આસરે રાણીજી. વલણ-નાઠેઆવેઆળ,નવકીજીયેઉ-પવાદરે;કહેપ્રેમાનંદએઓખાબાઈએ,અનિરૂદ્ધનેકર્યો સાદરે.

કડવું ૬૨ મું.

રાગ વેરાડી-ઓખા કરતી કંથને સારૂરે,હો હઠીલારાણા; એ શા સારૂ ઉન્માદ,હો હઠીલા રાણા ;૧ હુંતો લાગું તમારે પાય, હો હઠીલા રાણા;નાવીબેસો માળીયા માંય, હો હઠી-લા રાણા. ૨ હુંતો બાણને કરૂં પ્રમાણ,હો હઠીલારાણા; છેકા લાવાલાનું કામ,હો હઠીલારાણા.૩એતો બળીયાસાથે બાથ હો હઠીલા રાણા;તેતો જોઇને ભરીયે નાથ,હો હઠીલા રાણા. ૪એતો તરવુંછે સાગર નીર. હો હઠીલા રાણા; બળે ન પા-મીએ પેલી તીર,હો હઠીલા રાણા ૫ એતો ભેદે તમારૂં ગાત્ર હો હઠીલા રાણા;સામા દઈત્ય છે કુપાત્ર,હો હઠીલારાણા.૬ મને થાયછે માન શુકન, હો હઠીલા રાણા,મારૂ ફરકેછે જ-મણું લોચન,હો હઠીલા રાણા.૭મારો મોતીનો તુટયો હાર, હો હઠીલા રાણા;ડાબે નેત્ર વહે જળધાર હો હઠીલા રાણા.૮ દીસે ગગને ઝાંખો ભાણ.હો હઠીલા રાણા;દીસેનગરીતે ઉ-જડ રાન,હો હઠીલા રાણા.૯ રૂવે વાયસ ગાયને સ્વાન હો,

હઠીલા રાણા;એવા માઠા થાય શુકન,હો હઠીલા રાણા.૧૦ હુતો ધ્રૂજતી દેખી ધરણ,હો હઠીલા રાણા,એતો સાગરે શ્રોણીત વરણ,હો હઠીલા રાણા.૧૧આવ્યાઅગણીત અસ્વાર હો હઠીલા રાણા; માંહે માંહે થાયછે હોહોકાર, હો હઠીલા રાણા.૧૨ ઓ દુદંભી વાજ્યો ઘાય,હો હઠીલા રાણા; એતો સેન્યા તમપર ધાય,હો હઠીલા રાણા.૧૩ ઓ આવ્યુંદળવાદળ,હો હઠીલો રાણા; ઓ ઝળકે ભાલાનાં ફળ, હો હઠીલા રાણા.૧૪પાખરબકતરપેર્યાં ટોપ, હો હઠીલા રાણા; દઈત્ય ભરાયા આવે કોપ,હો હઠીલારાણા.૧૫ઓવાજે ઘુઘરમાળ હો હઠીલા રાણા;અશ્વ દેતા આવેફાળ,હો હઠીલારાણા.૧૬ એતો સુરવીર મહાકાળા, હો હઠીલા રાણા;હવે થાશે કોણ હવાલ,હો હઠીલા રાણા.૧૭ નાથ જુવો વિચારી ગગન,હો હઠીલા રાણા; જુદ્ધ રહેવાદ્યો રાજન,હો હઠીલારાણા.૧૮જો લોક મારિ વાણ,હોહઠીલારાણા;તમને માતપીતાનીઆણ હો હઠિલા રાણા. ૧૯ આવ્યો બાણ તે પ્રલ્લે કાળ, હો હ૦ રાણા; મેઘા ડંમરછત્ર વિશાળ, હો હ૦ રાણા.

વલણ–મેઘા ડંમરછત્ર બિરાજે,ઊલટી નગરી બુધરે;અગણિત અસ્વાર આવિયા,તેણે વીંટી લિધો અનિરૂધ્ધરે.

કડવું ૬૩ મું.

રાગ સિંધુ—આવિ સેન્યાઅસુરની,અનિરૂદ્ધ લિધો ઘેરી કામકુંવરને મધ્યે લાવિ, વિંટિ વળ્યા ચોફેરી. અમરકહે શું નીપજશે, ઇચ્છા પરમેશ્વરિ; રિપુ ગજના જુદ્ધ માંહે,અનિ-

રૂદ્ધ લઘુ કેસરી. બાણુરાયને શું કરૂં, જો ભોંગળધરી ફોગટ; વેરી વાયસ કોટા મળ્યા, હવે કેમ જીવશે પોપટ.બાણાસુરે સુભટ વાર્યા,નવ કરશો કો ઘાત; વીંટો ચોદશ સહુમળીને હું પુછું એનેવાત. માળીયેથી ઓખાબાઇએ,રૂદન મુકયુંછો- ડી; પીતા પાસે જોદ્ધ સરવે, હાથ રહ્યાતે જોડી.બળવંતદીસે અતી ઘણું,સેન્યા બિહામણી; પવન વેગેપાખરીયાતેરહ્યારે હણુહણી.આદળવાદળકેમશેહેસો,ઓસ્વામીસકોમળ;અરે દૈવ હવે શું થાશે, પ્રગટ કામનાંફળ. દૈવનાકીધાદઇત્યમુવા, તેને દય નહી લવલેશ; કાચીવયમાં નાથજીને નથી આવ્યા મુછને કેશ ચાર દિવસનું ચાંદરણું. કર ચઢી ગયું વહી; આ જોદ્ધા પીઉને મારસે,દઈવડાજીવું નહીં.અરભક્તમારેએકલો. તેને વીંટી વળ્યાઅસુર;એવું જાણિનેસાહાય કરજો,ઓસા- મળીયા સુર કષ્ટ નિવારણકૃષ્ણજી,હુથઈતમારી વહુ,જો આંચ આવસે તમ પુત્રને,તો લાજસે જાદવ સહુપ્રજાનાંપ્રતિપાળ છો,તમે પનોતામોરારી;સંભાળ સર્વનીલીજીએ,નવમુકીએ વિસારી,અમને તો પણ આશ તમારી, અમે તમારાં છોરૂ; લાજ લાગસેવૃદ્ધને,કાંઇકહસેકાળુંગોરૂ. પક્ષીપલાણપ્રભુજી, પુત્રીની કરવા પક્ષ; ભગવાનને ભજતી ભામની,ભરથાર છે રીપુ મધ્યમુખ વક્ર નેત્ર બીહામણાં.મુખ મુછો મોટીમોટી; તેવા અસુર આવી મળ્યા,એક શંખને સપ્ત કોટીદળ વા- દળ શેન્ય ઉલટી,મધ્યે આણ્યોઅનિરૂદ્ધ;વીરવાટયોવેરીએ, જેમ મક્ષીકાએ મધધનુષ્ય ચઢાવ્યાંપાંચશે બાણ,બહુચઢા-

વ્યાંબાણ;ગાએ ગુણિજન ગહગહે,બહુ ગડગડે નીશાન.અં-
તર અરભક એમ વીંટીયો, તેમશોભે છે ઈંદુ લઘુ જેમઉલટ
ઘણિને લલાટે સ્વેત બીંદુ લઘુકુંજરની સુંઢ સરખા, શોભે
છે બે ભુજ;સરાન સરખી ભ્રગુટી,નેત્ર બે અંબુજ.તરૂણમાત્ર
જે વઢતો નથી, બાણનો જે બાહુ; અનિદ્ધ અસુર એવા
શોભે, જેમ ચંદ્રમાને રાહુ. અવિ જોયું વક્ર દ્રશ્ટે,મુછોમોટિ
ચક્ષુ, વપુ શોભાવે ભુજ ભલાને,કેશ રૂપનુંછે વ્રક્ષ. આ સમે
કહોવાડાને, અથવા ભઓંગળનેધાર;અરોટળુંરિપુસંસારનો
ઉતારૂએનો ભાર,શંવપુબાણનું બાલવ છે,માંહેસર્પનોસાથ;
કે પેટમાં પુરવજ વસે છે,પિંડ લેવા કાઢેછે હાથ;કાષ્ઠ નાકે
નાખવા, એણે ઘડિને ચોઢયા;કર અથવા કોઈ પંખિદિષે છે
એણે વખેરયાં છેપર ત્યારે હસવું આવ્યું બાણને,એશું બોલે
છે બાળ;કોભાંડ કહે સાંભળો, એ તમને દેછે ગાળબળિસુત
અંતર બળયો ને લોકમાંતે બળવાન;શું કરૂજા લાંછનલાગે
નીકર વીધીએહેઉ ગૈઉ કન્યાદાન;સુભટ નિકરાયઆવ્યો,બો
લીયો બહુ ગરવે; નફટ લંપટ નથિ લાજતો.વિટયો હણવા
સરવે. કુળ લજામણો કોણ છે.તસ્કરની પેઠે નીરલજ;અપ-
રાધ આગળથી કેમ ઉગરે. જેમ સિંહ આગળથીઅજ.અં-
ગથી આવી ચડયો કાંઈ કારણ સરખું ભાષે;સાચુ કહે જેમ
શીશ રહે તુજ; બાળક વિશ્વાષે. કોણ કુળમા અવતર્યો.
કોણ માત તાતનું નામ;અનિરૂ કદ્ધકહેવિવાહ હવો.હવેપુ-
છ્યાનું શું કામ. પિતરૂપિતા મહાપ્રસિદ્ધ છે.જેનોદ્વારિકાસં

સાર;છોડીછત્રપતીનીવર્યો; હવે ચતુર મન વિચાર, વૈષ્ણવ કુળમાં અવતર્યો મારૂ નામ તે અનીરૂદ્ધ;જો છોડશોતો નગરી બધી નાંખીશ સાગર મધ્ય. બાણાસુર સામુ જોઈને, કઉભાંડ વળતું ભાખે; ચોરી કરી કન્યા વર્યો તે,કોણ વૈશ્નવ પાખે.પુત્ર જાણી કૃષ્ણનો, પછી બાણ ઘસેછે કર; નીચ વરે કન્યા વરી,દાનવ મારૂં બેઠું ઘર રીસે ડોક ધુણાવીને, ધનુષ્ય કરમાં લીધું; બાણાસુરે યુધ કરવાને, દળમાં દુદંભી દિધું.

કડવું ૬૪ મું.

રાગ ગોડી-અસ્વકુંવર રથ ભાથાભરી,આવ્યો બાણાસુર વેધે કરી; જોદ્ધાને નવ માએ સુર,ચઢી આવ્યુંજેમ સાગરપુર.૧વાજેપંચશબ્દરણતુર, મારી જોધા કર્યા ચકચુર; બાણાસુરનાં છટે બાણ છાઇ લીધોઆભલીયામાં ભાંણ ૨ થયું કટક દળ ભેળાભેળ; જેમ કાપે કોવાડે કેળ;આવ્યા એટલા ધરણી ઢળ્યા,તેમાં કોઇ પાછા નવ વળ્યા.૩ આવી ગદાતે વાગી શીશ,નાઠા હસ્તી પાડીને ચીસ;બાણાસુર ઉપરભોંગળ પડી,ભાગ્યો રથ પડયો કડકડી. ૪ રાયની ગઈછે સુધને સાન,ભાગ્યું કુડળ છેદ્યા કાન;પાછો લેઇ ચાલ્યોપ્રધાન;ઘેર જાતામાંઆલીસાન.૫પછીબોલેછેરાજનસાંભળોમારાપ્રધાન હાયહમણાંભોંગળઆવસે,જાણુંછુંજેજીવડો જસેદપ્રધાન કહે કાં થયા અજાણ, કયાં ગયું મહાદેવનું બાણ; મેલો તો થાચે કલ્યાણ; આફણીએમ ંવાસે પ્રાણ.૭ તે લેઈ બાણાસુર પાછો ફર્યો,તેઉપર માળીએ સંચર્યો;અનીરૂધ્ધેવીચારીવાત

હવે હું બે જોડું હાથ.૮શીવનું વતતે સાચું કરૂ, વચન એ-નું મસ્તક ધરૂ; અનીરૂધે બે જોડયા પ્રાણ;બાણાસુરે મેલ્યું બાણ.૯આફણીએ બંધાઈ પડયો;ઉપરથી પર્વત ગડગડયો; લાતો ગડદા પાટુ પડે,તે દેખીને ઓખા રડે.૧૦ ત્યાંથી મન-માં વિચારજ કર્યો,અનીરૂધને લેઈ સંચર્યો, મારતાં કુંવરને લેઈ જાય, ઓખા રૂવે માળિયા માંય.

કડવું ૬૫ મું.

રાગ રામકળી--મધુરેને સાદેરે રેરેહો, ઓખારૂવે માળિ-યેરે બાઈ માહારા પેઉને લઇ જાય,સખી માહારી વતીતોનવ ખમાય; હમણાં કોઇ કહેશેરે રેરેહો, પિઉજીને મારીયારે,૧ બાઈ મારાં પેલાતે ભવનાંપાપ,બાઈ મારેઆવડોશો સંતોપ. સે નથી મરતો પાપી બાપ,માથેથી ઉતરતીરે રેરેહો, પડજો સગા બાપનેરે.૨ હારે મારા કંથની કોમળ કાય.એવા એવા મારતે કેમ ખમાય;આ પેલા દુષ્ટને ના મળે દયાય,રંડાપણુ આવ્યુંરે રેરેહો; બાળપણા વેશમાંરે ચાલ--ચિત્રલેહા કહે બાઇ શાને રડેછે, તારા કંથની નહી થાય હાણ;જઈને હું સ મજાવુંછું જે,તારા પીતાના પ્રાણ.૧ચિત્રલેહા આવી ઉભી રહી,જ્યાં પોતાનો તાત;સાંભળો પીતાવીનતી;કહેસો સ-મજાવી નહી વાત. ૨ એછે મોટાનો છોકરો તે,તમે જોઈને છેદજો શીષ;માથા ઉપર શત્રુ થાશે, હળદર ને જુગદીશ. ૩ એને વડઉવે બળી પાતાળે ચાંપ્યો,એવાંછે એનાંકામ વગર વીચારે મારશે તો, ખોશો ઘરને ગામ.૪પ્રધાને જઈને કહ્યું

જ્યાં છે બાણસુર ભુપાળ; રાજા રખે એને મારતા, એછેમોટાનો બાળ.૫ પરણીકન્યાકોઈ પરણે નહીં, માથેરહેશેઆળ; લોકમાં કહેશે જયાઇ માચો, એવી દેસેગાળ, માટેઘાલોકારા ગ્રહમાં હાથે ન કીજીએ ઘાત; એકલે દશ લાખ માર્યા તે, મોટી કીધી વાત.૭ પછીવજન કેરી કોટડીમાં, બેસાર્યોએ તન; સરપે એને વીંટીચારે, કર્યો, ફરતો અગન.૮તે પુંઠેજળની ખાઇચો ખોદી, મેલ્યા બહુ રખવાળ; સરપકેરા ઝેરથી, પરજળવા લાગ્યો બાળ.૯અનીરૂદ્ધને બંધનકરીને, વીંટીયા બહુ સરપ; કામ કુંવરને બાંધીઓ, પછી ગાજીઓતેનૃપ૧૦ વલણ—નૃપ ગાજ્યો મેઘની પેર; ઉતરાવી ઓખાયરે; અનીરૂદ્ધતે બંધન કરી બાણાસુર મંદીરમાં લઈ જાયરે. ૧૧

કડવું ૧૬ મું.

રાગ રામગ્રી—બાણે બન્યોને બાંધીયાં. નૌતમ નરને નાર; અનિરૂદ્ધ રાખ્યો મુખ આગળે; ગુપ્ત રાખી કુમાર. બાણે બન્યોનેબાંધીયાં;૧ ચૌટામાં; ચોરજણાવીઓ; ઢાંકયો૦વ્યભીચાર ઓખા છાની મંદીરમોકલી; રાખ્યો કુળનોતે ભારબાણે૨લક્ષણવંતોહીંડેલેહેકતો; બેહેકતોતેઅવાસ; દઈત્યનું દળતે પુંઠે પળે. ઘેરીહીંડેછેદાસ. બાણે૦૩એક પેચ છોટયોપાઘડી તણો.તે આવ્યો પાથ પ્રમાણ; ચોરેતે મોરજ મારીઓ, તેનાં કરેલોક વખાણ. બાણે૦ ૪ ઓખા ફરીને વરજોપરણષે. તો ભુલષે ભવ ભરથાર; તે સ્વામી શું સુખ પામષે લીધું એણે અમૃત સાર. બાણે૦પકોકહે એમાં દઈવતદીષેખરૂ રૂપવંતો

રસાળ; કટાક્ષમાં કામની મોહી પડે એવી માયા મોહજાળ બાણે૦૬ તેની ભુલવણીભરકુટી તણી,ભુલીપડેતેનાર;કુંવારી કન્યાને કામણ કરે,સંતાડોસર્વ કુમાર.બાણે૦૭સખીપ્રત્યે સખી ઓચરી,દેખી અંગ ઉવેદ; બાંધ્યો જુવે છે આપણા ભણી; એને છે એવી ટેવ બાણે૦૮ચાર માસ આશાપ્હોતી ઘણી,લાગ્યો સ્નેહ વિવાદ;માળીએ સુખ પામ્યો ઘણુ,પછી લાગ્યો લોક અપવાદ. બ.ણે૦૯વલણ-લાગ્યો લોકઉપવાદ પણ, પામ્યો દેવકન્યારે;પછી બાણાસુરે અનિરૂદ્ધને રાખ્યો ઓખાના ઘરમાંયરે.

કડવું ૬૭ મું.

રાગ ધવળ ધનાશ્રી-શુકદેવ કહે છે પરિક્ષતને,તમેસાંભળો કહું જોકેરાયજી; કૃષ્ણકુંવરને બાંધીરાઓરાએ,ઓખાનાઘર માંયજી.૧ નાનાવિધનાં બંધન કીધાં,કાહાડી નશકેસ્વાસ-જી;એક એકનાં મુખ દેખી દામણાં, દેખી થાયઉદાશજી. ૨ બાણામતી બાણાસુરની રાણી,જળેભરેછેચક્ષજી;પુત્રીજમા-ઈને ભુખ્યાં જાણી, છાનું મોકલે ભક્ષજી. ૩કસ્ટદેખીનાથનુ ઓખા નેણે ભરેછેનીરજીઅનીરૂદ્ધઆગ બળેકરીને, ઓખાને દે છે ધીરજી.૪ આદરૂ તોઅસુર કુળને,ત્રેવડુ તરૂણમાત્રજી; સોભાશ ખવાસ્વસુરનીને,હું બંધાયોછુંગાત્રજી.૫ આગમાં ઉઠુ તોશીઘ છુટું,દળુદાનવજુથજી; શું કરૂં જોસ્વસુરપક્ષમાં રાખવું છે સુશજી. ૬ આકાશ અવનો એક થાસે;એવોનિ-પજસે ધંધજી;અગ્નીફેરીજવાળધુંમમાંઅસુરથાસેઅંધજી

૭ સહાય થાશે શામરામ અબળા,સઘ છુટશે બંધજી;કૃષ્ણ આવી બાણાસુરનાં,છેદશે સઘળાં સ્કંધજી.૮ મારા સમજો સુંદરી તમો,ઝાંખુ કરોમુખચંદ્રજી,બંધનને દુઃખઘેછેઘણું, તારાં અસુરનાં બુંદજી.૯ એમઆસનાવાશનો કરીને,રાખ્યું ઓખાનું મનજી;ત્યારપછી ત્યાંશું થયું, તમે સાંભળોરાજનજી.૧૦પછીંભવાનીનું સ્મરણકરીને,બાળકલાગ્યોપાયજી; ભગવતી ભવતારણી મારી;આવીકરજેસહાયજી.૧૧ ચાલ-માતું બ્રહ્માણી તુંઈંદ્રાણીકરુણા;સ્થાવરજંગમતું સચરાચર, મૃગ ઉપર તૂરણા;૧૨ દઈતને પાતાળચાંપ્યાં,રકત બીજરાણ રોળ્યા;શુભનીશુભ મહીસાસુર મારયા, ચંડ મુંઢ ઢંઢોળ્યા. ૨ ધુમ્રલોચનનેહાથે હણીઓ,મધુ કૈટભતેંમાર્યા; અનેકરૂપ ધરયાં તેં અંબા,સુરીનરપાર ઉતારયા.૩ ઓ હીંગળા જહીં ગોળી માત,કોમેલાપુરતે કાળી આદ્યઇશ્વરી તું અંબા,સં-ખલેપુર બહુચર બાળી.૪ નગર કોટની તું સીધવાઈ, બગ-લા મુખી લાગુ પાય;રાણી રૂડી ઉંટવાણી માત;બીરાજતી દક્ષીણમાય.૫અન્નપુરણા ભૈરવીત્રિપુરા,રેણુંકાછત્રસંગી; રાજેસ્વરી ચામુંડા માત,દુખ હરણી માતંગી,૬ એણી રીતે સ્મરણ કીધું,તતક્ષણ ભવોની આ; અનિરૂદ્ધને માયે કહ્યું, બાળક તેં કેમ બોલાવી.૭ અનિરૂદ્ધને કહે સાંભરો માતા, માહું દુઃખ કહ્યું નવ જાય;સરપ કેરા ઝેરથી,મારી ઘણીબળે છે કાય ૮ ભવની પ્રસન્ન થઇને;ઝેર કરયું સાવે નાશ;પછી અંતરધ્યાન થયાં માતા,બાળકની પોહોચી આશ.૯એવાં-

માંત્યાં નારદ આવ્યા, બ્રહ્માના કુમાર;જુવે તો કારાગ્રહમાં અનિરૂદ્ધ,વરસે છે જળધાર.૧૦નારદ કહે અનિરૂદ્ધને મારૂં સંકટકાપો;રૂડીવહુતમો પરણ્યા માટે,તુજનેદક્ષણા આપો. ૧૧ તમને દક્ષણાની પડીને,જાયછે માહારાપ્રાણ;શરીરધ્રુજે અતા ઘણુંને,બોલી ન શકે વાણ.૧૨ શીદ બીહે છે પ્રાક્રમી તું,બોલ્ય મુજ સગાથ;બાણાસુરનીવરનો પુત્રીતેથઇ પૃથ્વીમાં ખયાત.૧૩દિપાવ્યોવંસવાસુદેવનો,બંધાયે લંછનશુંય; કાલે માધવને મોકલું દ્વારકામાં જાઉછું હુંય.૧૪ ઉંઠળમાંતે આભ ઘાલ્યો;અંતરમાંશેનફુલે;ઘોડેચડે તે પડે પથવી; ભણે તે નરભુલે,૧૫વલણ–અંતરસેનફુલ્યોજોદ્ધા,મુકાવસે ભગવાનરે;અનિરૂદ્ધની અરજ્ઞાલઈ;હષિહવા અંતરધ્યાનરે.૧૬

કડવું ૬૮ મું.

રાગબીહાગદો–દયા ન આવે પેલા દઈતપતીને, માહાબળિયા દુરમત્યણબાકરી બાંધી દ્વિવજવર સાથે;વહેરવધારયું સત્યજીદયા ન આવે. ૧ પાતાળીયા પંકજતુખ પીઉજીને; નાગપાસના બંધજી; બાંધી લીધો બરે કરીને કોમળ રૂપે મદજી. દયા.૨ જોરે ધરણીધરશ્રીવર, આપદા પામેનાથજી, પુત્ર તમારા ઉપર પ્રહારજ, કરે છે દત્યનો નાથજી, દયા૦૩ ભાં રોળ કોળાંદ મેલ્યું, વક્રરાય બળિયોવીરજી,તો એરણથી નવ ઓસરિઓ,સાગરનું જેમનીરજી.દયા૦૪મેદકરિનેબાંધિલિયો,નાગ પાસના બંધજી, શ્વાસન માયેબહુ અકળાયે, અંગ આકાસમાં સંધજી.દયા૦પતાપસમાયનહીં સ્વામી–

નો,હું કરૂંદેહનો પીતાજી;વાસ્લાગે લક્ષ્મીવર તમને તો થશે મહા ઉતપાતજી દયા૦૬ કોમળમુખ શ્રમથી સુકાયું, કન્યા કરે આક્રંદજી,અનિરૂદ્ધ શમરે શામળીયાને, કમળાવર ગોવિંદજી.દયા૦૭ ત્રાહે ત્રાહેરે ત્રીકમજી, સુતની કરજયો સહાયજી;વિપતવેળા વારે ચડીને,કરો ભક્તનીરક્ષાયજી,દયા૦૮ગજ ગ્રહાથી મુક્ત પમાડયો,કીધી હરિશ્ચંદ્ર રક્ષાયજી; દાનત્ર કુળ નિકંદન કીધાં,કીધી પ્રલ્હાદની સહાયજી;દયા૦૯ આજ આંખથી આંમુડાં ચાલે,જોસો મ્હારા પ્રાણજી;સુખ શરીર શાતા નહીંઅંગે લાગીઓદવનિર્વાણજી.દયા૦૧૦મનસા વાચાયે વર વર્યો, અવર તે મિથ્યા જાણજી; રૂપ અને ગુણવંતો સ્વામી,સત્ય કહુંછું વાણજી દયા૦૧૧ તાતકઠોર દયા નહી રૂદીએ,કોમળ મ્હારો કંથજી;પ્રહાર કરીને બાંધી લીધો,શ્રી હરી વેગળે પંથજી દયા૦૧૨ કોણ સહોદર આવત અવસર,સોધ કરવાનેજાયજી;તાતભરાતનેજાણનહીંતે, કોણ ઉઠીને ધાયજી.દયા૦૧૩પિતા પિઉજીને વેરીરે દેખે,પરભવે બહુ પેરજી;નાગતણાપ્રુંફાંરા હળાહળ, ફેરવી નાંખે લ્હેરજી. દયા૦૧૪હળાહળેઅંગઅગનીરે ઉઠયો,કંઠે પડીઓ સોષજી પુર્વતણાંકર્મઆવી નડયાંકોને દીજે દોષજી.દયા૦૧૫ તાત મારી કાયારે પાડું,વિખ ખાઉં આ વારજી; સ્નેહ ન જાણેરે કોઈ મનનો,સર્વ પીડભરથારજી.દયા૦૧૬તાતતણેમનકાંઈ નહીં, સુનેસભરોલાગેસ્નેહજી;છોરૂપોતાનાં જાણીદયાકીજે દયાળ નદીજે છેહજી,દયા૦ ૧૭ બાણાસુર મહાપુરૂષજ્ઞાતા,

જેથી ચુક ન થાયજી;બાળક ઉપર પ્રહાર સો કરવો, જદપી હોય અન્યાજી.દયા૦ ૧૮ વહાલા થઇને વેરજવાળો,શું નથી આવતી લાજજી; નિચ પદારથ નથી કુળ નિચું, કૃશ્ન કુંવર મહારાજજી.દયા૦૧૯ નીચું નાક નહોય એથી,નિરર્થકસો સંગ્રામજી;મોટા સાથે વિરોધન કરીએ,નહીનીર્બળહળધર શાજી.દયા૦ ૨૦ સકળ પૃથ્વી ચાકે ચઢાવી,અસુરનો ફેડયો ઠામજી;વૈર વધારી વીઠલ સાથે,કયાંકરસો સંગ્રામજી.દયા૦ ૨૧ સ્વામી મ્હારાને શીર સમરથ, તેને ચઢસે કોપજી; ભદ્ર ઇચ્છેછે તાતપોતનું, વિશ્નું બીજણાં રોપ્યજી.દયા૦૨૨ જુદ્ધ સમે આકાસે રહીને,જુવેછે નારદ દેવજી; ભયમાં આણીશ અમોજાશું દ્વારામતી,જુદ્ધ કરશું તતખેવજી.દયા૦૨૩નિર્ભય જાણી વીણુધર ગયા,પરવરિયાઆકાશજી;પોહોચીદવારકાં ઉતરી હેઠા, ભેટયા શ્રી અવીનાશજી. દયા ન આવે. ૨૪

વલણ-ભેટયા શ્રી અવિનાશને,કુશળ વારતા પુછીવળી, કહે નારદ અનિરૂને, રાખ્યો કાળાગ્રહમાં દૈતે મળીરે.

કડવું ૬૯ મું.

રાગ ધનાશ્રી--શુકદેવ કહે છે પરિક્ષતને, બાંધ્યોને જાદવ જોધજી; હવે દ્વારીકાંની કહુ કથા, જાદવકરે સોધાશોધજી.૧ હિંડોળા સહીત કુંવરહરીઓ,છોડીગયું કોઇ દોરીજી; હાહાકાર થયો પુરમધ્યે,અનિરૂદ્ધની થઇ પુર ચોરજી.૨ રતિ અતિઆક્રંદ કરેછે,મળ્યું તે વિનતાનું વૃંદજી; રૂક્ષમણીરોહણી દેવકી,સરવે કરે આક્રંદજી.૩ જાદવ કહેછે માધવને, શું બેઠા

છો સ્વામીજી;વિચાર કરી વિલંબ નકીજે,કુળને લાગીખા-
મીજી.૪વાસુદેવ કહે શામ રામને, શુંબેઠા છો ભુપજી; વિ-
ચારો શકે જળમાં બુડયો,કયાં ગયોકુંવર અનુપજી.૫ ઉગ્ર-
સેન કહે અચરજ મોટું, કોણે હર્યો હિંડોળોજી; દેવીદૈત્ય રા-
ક્ષસનું કારણ,તે ખપ કરીને ખોળોજી.૬ સાથને જદુનાથકહે
છે,ભાઇ શાને કરોછો શ્રમજી;ગોત્ર દેવાનું ગમતું થાશે,કુંવર
હરાયાનું કર્મજી.૭અગિયાર વરસ ગોકુળસેવ્યું,મામાજીને
ત્રાસેજી;પ્રદયુમનનેશ ખહરિ ગયો; આવ્યો સોળમે વરશેજી.
૮તેમ અનિરૂદ્ધ આવશે, સાચવશે કુળદેવજી; કૃષ્ણે કુટુંબને
રોતું રાખ્યું;આશા દીધી એવીજી.૯પાંચ માસ વહીગયાને
જાદવછે મહા દુખીજી;શ્રોણીતપુરથીકૃષ્ણ સભામાં,આવ્યા
નારદ રૂષિજી.૧૦હરી આદે જાદવથયા ઉભા;માનમુનીનેદી
ધુંજી; આણંદે આસન આપ્યુંને;ભાવે પુજન કીધુંજી. ૧૧
નારદજીની પુજા કરીને; હરીએ કર્યા પ્રણામજી;કહોમુનીવર
કયાંથી પધાર્યા;અમસરખું કાંઈકામજી.૧૨ કરજોડીને ના-
રદ કહેછે;સાંભળો જુગજીવનજી;પુત્ર તમારાસર્વેનું મારેક-
રવુંછે દરશનજી.૧૩ મારા જોતાં પુત્ર સર્વેને;સાથેથી તેડા-
વોજી;એક લાખને એકસઠ હજાર; એંસી આગળ આવો-
જી.૧૪ સર્વે પુત્ર સામુ જોઈને;પુછેછે નારદ મુન્યજી;આટ-
લામાં નથીદીસતો;પ્રદયુમનનો તનજી.૧૫ભગવાન કહેછે
નારદજીને;કાંઈ તમે જાણોછો બાળજી;ઘરમાંથીજતોરહ્યોછે;
પ્રદયુમનજીનોબાળજી.૧૬નારદ કહેછેહુંશુંજાણું;તમોરહોછો

સાગર બેટજી;જેને ઝાઝા દીકરા;તેને તો દૈવની વેઠજી. ૧૭ ત્યારે ભગવાન કહેછે નારદને;પુત્રવિનાકેમ રહેવાશેજી;ત્યારે નારદ કહેછે પ્રશ્નમાં;આવશે એવુંકહેવાશેજી. ૧૮ પછી આ-સન વાળી દીધી તાળી;નાક ઝાલ્યું મનજી;વેઢાગણીનેના રદ કહે છે;સાંભરો જુગજીવનજી.૧૯ તમારા પુત્રનુંએકના-રીએ કર્યું છે હરણજી.ત્યારે હરી કહે દ્વારીકામાં આવે. તેતો પામે મરણજી.૨૦ નારદ કહેછેતમે સુણોશામળા.સંભળાવું એક વાતજી.મારી એવી પ્રતિજ્ઞાછે. જુઠું ન બોલું જાતજી. ૨૧સરોણિતપુર એકનગ્રછે.તેમાંબાણાસુરનું રાજજી.પ્રસંગે હું ત્યાં ગયોતો.મારેકાંઇ એક કાજજી.૨૨ રાજાબાણનીપુત્રી ઓખા તેને એવું સ્વપ્નજી.અનિરૂદ્ધ સેહેજે વરી ગયો.તેનું વિભળ થયુંછે મનજી.૨૩ ચિત્રલેહા ચંચળનારી વિધાત્રીનો અવતારજી.તે આવી દ્વારિકામાં પછી,મન કર્યો વિચારજી ૨૪ કઠણકામ કરવુંછેમારે.એકલાનું નહીંકામજી. મારૂ તેણે ધ્યાન ધરિયુ,હું આવિઓ તેણે ઠામજી ૨૫ મેં તેને તામસિ વિદ્યાભણાવી,તે ઊંઘ્યું બધું ગામજી. અનિરૂધને લેઈગઇને ઓખાનું થયું કામજી,૨૬ કેઈપેરેલેઈ જાએ.એમબોલ્યા શ્રી જુગદીશજી ચક્ર મારૂ ઉંઘે નહીંને. છેદી નાંખે શીષજી. ૨૭ ચક્રનો વાંક નથીનેએ નીસર્યુંતું ફરવાજી.અમ સરખા સાધુ મળ્યા તેણે બેસાર્યું વાતો કરવાજી.૨૮ ભગવાન કહેછેશા-બાશ નારદીયા, એવાં તારાં કામજી. માયાઉપરઉભોરહીને, બધું મરાવ્યું ધામજી.૨૯ નારદ કહેતે કૃષ્ણને. મેં નથી કર્યો

અન્યાયજી;જોયા પછીતમે જાણુજો,ઘણી ફુટડીછેકન્યાયજી ૩૦ભલીરેકન્યા ભલીરે વહુ,તમેભલોકર્યો વીચારજી;હવડાં મારા પુત્રના ત્યાં,શાછેસમાચારજી.૩૧મહારાજ જેણે ભોગવી છે,બાણાસુરની બાળજી;દશ લાખ દઈત્યનોએકીવારે, પુત્રે આણ્યો કાળજી; ૩૨ શીવનો વર સાચો કરીને,ગયોઅસુરને હાથજી;હમણાં તમારા પુત્રની,ઘણી દુખનીછેવાતજી ૩૩ઉંધે પુસ્તક બાંધીઓ,ને તળે લગાડયોઅગનીજી;લીલા વાંસનો માર પડે જેમ,ભાગ્યહસે તોજીવશેતનજી.૩૪ વાત સાંભળી વધામણીની,વગડાવ્યાં નીશાનજી;શામળાતતબર થાવો હવે,જીતવો છેબાણુજી.૩૬તે માટે તમને કહુ, વીઠલજી વેહેલા થાઓજી;જો પુત્રનોખપ કરોતોશોણીતપુરમાં જાઓજી. ૩૬

કડવું ૭૦ મું.

રાગ સારંગ–કમળા તો કલ્પાંત કરે છે,હૈડે તે ઉઠીજવાળાજો;મારો કુંવર કારાગ્રહમાં બાંધીઓરે.મારાનેપાઘડીઆં ધતાં ન આવડેરે; મારોઅનીરૂદ્ધ નાનેરૂબાળજો મારો કુંવર ટેક. ૧ રૂક્ષ્મણીએક્રશ્ન તેડાવીયારે,તમે સાંભળોદીનાથજો મારો બાળક અસુર ઘેર બાંધીઓરે,તેતોકહી નારદજીએવાતજો. મારો. ૨ મારો અનિરૂદ્ધ બોલીનથી જાણતોરે,તેતોશું જાણે જુદ્ધ કેરીવાત જો;હીંડતાં ચાલતાંઅખડાઇપડેરે,અનિરૂદ્ધ નાનેરૂબાળજો, મારો૩ મારાને નીશાળે ભણવાનથીમોકલ્યોરે,નથી સહ્યો અધ્યારૂનો મારજો; પ્રભુએ અમનેપુરૂષ

ન સરજાડયાંરે; સૌ પેહેલાં વઢવા જાતજો મારો.૪ત્યારેશ્રી કૃષ્ણે ગરૂડ તેડાવીઓરે,તેતોઆવીઓ તતકાળજો;ભગવાન કહે છે ગરૂડનેરે, તમો કેટલો સેહેશો ભારજો,મારો.૫તમોછ પન કોટી જાદવ જેટલારે,તે તો સર્વેથાઓ અસ્વારજો;તમે સાંભરો કૃષ્ણકોડામણારે, મારા અંગતણા રખવાળ જો,મા રો. ૬ મુજ ઉપર ચડે બધી દ્વારીકારે, તોએ મુજને ન આવે આંચજો. છાશી જોજનની મારીપંનારે, ત્રણજોજનનીમા રી ચાંચજો;મારા.૭ પછી ગરૂડેચડીને ગોવીંદપરવરયારેત્યા રે ગઠગડીયાંનીશાન જો;પંખના વાગીજયારે ગરૂડનીરેત્યારે નાશી ગયા સર્વે સરપજો. મા.૮મારો કુંવર કારાગ્રહથીછુ- ટીઓ, જ્યારે ત્યાં આવ્યા સારંગપ્રાણ જો શ્રીકૃષ્ણવાડીમાં ઉતર્યા, તેનાં કોણ કરે વખાણ. મારો. ૯

વલણ—કૃષ્ણ વાડીમાં ઉતર્યા, માગ્યું રાયનું વનરે. ગરૂડને આપો આજ્ઞા. મુકાવી લાવે તનરે. ૧૦

કડવું ૭૧ મું.

રાગ ઢાળ-ગરૂડત્યાંથી પરવર્યો. એક નદીઆવી અપોશ તેમાં તેણે ચાંચ બોળી. પાણિલીધું શોષી.૧ત્યાંથી આઘેરો પરવર્યો. જ્યાં ખોતરાણા અંગાર. પાણી પેલું પીધું હતુ તે, વાવર્યું તે ઠાર. ૨ ત્યાંથી આઘેરો પરવર્યો, જ્યાં ભુતનેપરેત પાંખે મારી પાડીયાં કીધાં સર્વે અચેત. ૩ ત્યાંથી આઘેરો ચાલિઓ,કુંવરને કોટેનાગ,નાહાનાને આખાગળ્યા,મોટાના કર્યા બે ભાગ. ૪ ભલું થજો ભગવાન તમારૂ પુરણ્ પામ્યો

અહાર,કુંવરને મુકાવી લાવ્યો; જયાં છે જુગત આધાર. ૫ ઓાદ્ધવને અકરૂડ બે હસીઆ, ભલાકૃષ્ણના તન; તમેરેઆ વ્યા પરણવાને, અમને ન લાવ્યા જાને. ૬

કડવું ૭૨ મું.

રાગ ઢાળ-આણીવાતે કુંવરમારા; શરમાણા નવ થઇએ મારી વાતો તુજને કહું;તું રાખ્ય તાહારેહઇયે.૧કુબજા પેલી રાંટી,કંસરાયની દાસ મારા મનમાં વ ગમી, બેસારીરાખી અવાસ. ૨ નરકાસુર મારીને,સોળહજારલાવ્યોઘરૂાણી; તારા સમજો એમાં મુજને, એકે નથી પરણી.૩તારી માને જઈને લાવ્યો,બાંધવને બંધાવી જાંબુવંતી રીંછડીતનેમાનીતી કહી બોલાવી.૪તુંતો મારો દીકરો,ધનતારીમાનુંપેટ;બીજાસર્વે દીકરા તે,દેવ કેરી વેઠ.૫ આપબા કુળમાં ચાલ્યુ આવ્યું,શ રમાણા નવ થઈએ;રૂડી નારી દેખીએતો, હરણ કરી લેઈજ ઇ એ.૬ ઓધવને અકરૂડ બે હશીયા; ખડખડમેલ્યાદાંન રૂડી શીખામણ છોકરાનેદોછો સુંદર સ્યામ.૭જો આવીશીખા મણ અમારા છોકરાંનેદેશોતો,મુકવું પડસેદવારીકાંગામરે.૮

કડવું ૭૩ મું.

॥ રાગ જેજેવંતી-શ્રી કૃષ્ણેજાદવમોકલ્યો,તેસરોણીતપુ રમાંજાય;જઈનેકહેજોબાણાસુરનેપરણાવોકન્યાય.શ્રીકૃષ્ણે ૧ હોંશ હોય તો જુદ્ધને આવો,તેમાં નથી અમારે નાય;જાદવ ત્યાંથી સંચરયો,આવ્યોઅસુરસભાનીમાંય શ્રી.૨ સાંભળને રાજા વીનતી આવ્યા છે વઇકુંઠનાથ;દીકરી પરણાવીચરણે

લાગો; નહીંતો જુદ્ધ કરો અમ સાથ,શ્રી.૩ બાણાસુરનેમા
હા દુ:ખ લાગ્યું,નેત્રે વરસે અગન;નીચ જાદવનેજોઈએ મા-
રી,કુળવંતી એ તન. શ્રી ૪ ચાલ-એ ભરવાડો એ પીંડારો,
ગોકુળમાં ચારી ગાય; મારયા વિનામુકું નહીં;જેથનારહોય
તે થાય.૫ સેન્યા લેઈને રાજા ચાલ્યો,જોદ્ધાનો નહીં પાર;હ
સ્તી ઘોડાને સુખપાલો,બાંધ્યાં બહુ હથીયાર.૬ ખડગખાંડા
ને તુંબરઝાર,ગોળી હાથને નાળ; ત્રિશુળ સાંગ ને મુદગર ફર
સી,તોમરને ભીડી માળ,૭લાલ લોહમય ઝળકે ઝેરી, હાથ
ધરી તરવાર; જોધા જોર કરતા આવ્યા, ને કરતા મારો માર
૮કો જોજન કો બે જોજન ઉંચા,કોને સમ ખાવાનહીશીષ
વિકરાળ દંત મોટા દેખાડીને,વળી પાડે ચીસ.૯ ભુમરાણ
કરતા આવી પડીયા,જાદવની સેન્યા માંહ્ય; ગીરધારીને ઘેરી
લીધા,પડેબાણાસુરના ઘાય.૧૦ પરીક્ષત્રીશુરાને પડે કોવાડા
મુદગરને વળી ફરસી;સંગ્રામ સહુ સૈન્યા કરે,આયુદ્ધ ધારા
રહી વરસી,૧૧ જુજા દીશ જાદવ હલકારયા,કર ધનુશ્ય બા
ણને તીર;તુટે કુંભસ્થળ ફુટે દંતુશળ, ચાલે નીરરૂધીર. ૧૨
બહુ ભડ ત્યાં પડયા લાગ્યા,ભુગળને ભડાકે; વાંકડી તરારયો
સારે. ખડગને છડાકે ૧૩ તુટે પાખરને પહે બખ્તર,કીધોક
ચર ઘાણ;સર્વજોદ્ધાનેમારીકરીને,પાછા વળ્યા ભગવાન,
૧૪ વલણ-પુરાણ પુરૂષોત્તમ પાછા વળ્યા, કરી અસુરનો
નાશરે,સેન્યામાં આવી કરીને.શુખનો કરયો નાદરે.૧૫

કડવું ૭૪ મું.

રાગ મારૂ-શંખશબ્દતેવિકારણુ,રીપુદઈત્યનુંવિદારણ ક્રશ્ન આવ્યા તે જાણજે થયું,બાણ પ્રાક્રમતે કયાં ગયું.૧ અનીરૂદ્ધ કહે મુણ સુંદરી;શંખ જાણાયો આવ્યા હરી;છુટયા બંધતે આજ થકી;ઓગાજે હળધર સાત્વીક.૨ બોલે પ્રદ્યુમનમાટે સ્વરે,બાણ પાણછેદાશે ખરે; ગોવિંદની ગત્ય ન જાએકળી, જાદવ સેન્યા આવી મળી.૩જાદવસેન્યાએચાંપ્યો દેશ,મંત્રી કહે ઉઠો નરેશ, અનુચરઆવ્યો તેલાવ્યોવાત,કહેદવાંરદીશે ઉતપાત. ૪ મંત્રીને કરી નેત્રની સંજ્ઞા,સેન્યાનેઆપોઆજ્ઞા દુંદભી નાનાવીધ ગડગડે,આયુદ્ધ કરીને યુધ્યે ચઢેપલ્યાંરૂપૈ આ કહાડયા લખી,સેન્યા સજી ટોપજીવ રાખી;પાટસ્વધર બખતરપાળ, ડચકારેઘોડા દેકાળ ૬ મોરડેમણીફુમતાંલટકે પોતાના પડછાયા દેખી ભડકે;વાંદરેવાંદેનાચંતા;ઘુરેઘોડાને પાણીપંથા. ૭ કાળા કાબરાનેકલંકી,કુમેદલીલાતે પચરંગી હાસાળો હય હણીઆ જેહ,કાળા કછી કાબરા તેહ,૮પીળા પાખર પોપટ સ્વેતવાયુવેગીમાકડીઆ કેત;રથમાળા અસ વાર અનંત, દર્ગધસેપુરખકરડે દંત,૯ પુરની પોળે સેન્યાન માય હણો જાદવ કહેવાજાય ટોળાં ઉપર ટોળાં આવે;પગને પ્રહારે ધરતી ધુજાવે; ૧૦ રીસે અંતરમાં ઘરહડે, રણે રાય બાણાસુર ચઢે;ઝટકારકરે બાણાસુર મલ્લ, પૃથ્વી થઈ જયારે ઉથલ.૧૧ ગર્જના કીધી મુખથી ભુપાળ, ખળભળ્યા ત્યારે સાત પાતાળ;બ્રહ્મલોકસુધી પોહોત્યોનાદ, બાણેક્રશ્નને દી-

ઘો સાદ.૧૨ ગરૂડ આસન આવ્યો ખેપ કરી,નહિં જાવાદઉ કુશળ ફરી;ઉનમદ જાદવ ઉછાછળા,તમો પામો સકળ સં-સાર. ૧૩ કુંવારી કન્યા કપટે કર્યો બોલાવે શ્રાપ પાપરો; કુડુ કરમ કીધું કુંવરે.વળીતું વઢવાઆવીઓ ઉપરે.૧૪ત્યારે હશીને બોલ્યા ભગવાન,અમો લેઈઆવ્યાછુ જાન;જોવિધા તાયે કીધો સબંધ.વર કન્યાના છોડો બંધ.૧૫ ત્યારે બાણા સુર બોલ્યો તતકાળ,સબંધશાનોરે ગોવાળ;એવી આપીશ પેહેરામણી;સઉને મોકલીશ જમપુર ભણી. ૧૬ બાણાસુર જયારે બોલ્યો વ્યંગત્યારે કૃષ્ણ કીધુ સારંગ;કડાઝુડ બેકટક થયા; ઉઘડાં આયુદ્ધ કરમાંગ્રહ્યાં ૧૭ ખાંડા ફરશીને તલવાર કે કહાડે માથેથી બાર; ત્રિશુળ તોમર ગદામુશળ,ગાજેરામે ધરી મુશળ૧૮ પછપન્નકરોડજાદવગડગડે દાનવઉપરતુટી પડે; દાનવ દળ બહુ પળાય, બાણાસુરદેખી અકળાય ૧૯

કડવું ૭૫ મું.

રાગ ઝુલાણા છંદનો—અલ્યા જાપરો જાપરો નાદાન છો કરા,વઢવાને તુમારી પાસ આવ્યો અલ્યાનિચ ગોવારીયા જાત કહવ્યો મારી સાથે નહી જાય ફાવ્યો૧અલ્યાગોકુળ માંહી તું ગાવડીચોરતો,પરનારી કેરાં તુંચીર હરતો,હાથમાં લાકડી ખાંધે હતી કામળી,મધુવન વિષેતુંરેફરતો અલ્યો.૨ શાંગ્ય શ્રી સુર્યતણી તેજ ત્રિશુળ તણું, માહરા હાથમાંતેજ ચળકે;મારે કરોધે કરી હાલેછે દેવના,મધી ધરણી ધ્રુજેઅને શેષ શળકે અલ્યા ૩

રાગ ઢાળ-એવી વાણી સાંભળતામાં, કોપ્યા દીનદયાળ બાણાસુરના હાથ છેદ્યા, સ્વામી શ્રીગોપાળ. ૧ કોપ કરી કર પાસ્ત્ર મેહેલ્યુ, વળતું તેણીવાર; બે હાથ રહ્યાંછે બાણાસુરને, તેનો કહું વિસ્તાર. ૨ રૂધીર વહેછે બાણાસુરને, મન મયોની રાશ, મહાદેવજીએ હાથ આપ્યા, માટે ગયો કૈલાશ. ૩ નારદ ચાલી આવીયા; જયાં બાણાસુરનીમાય; તારા કુંવરના હાથ વાઢયા, કહો વલે શી થાય. ૪

કડવું ૭૭ મું.

રાગ ગુજરી—શુકદેવ કુહે છેવાત વેવાણ આવીયારે, જેની જોવા સરખી જાત. વેવાણ આવીયારે. ૧ માંથે કેસવાંસની જાળ, વેવાણ૦ જેહે નેત્ર સરોવરપારવહેત્રાણ; ૨ જેનાસુખડા જેવાકાન, વેવાણ૦ જેનું મસ્તક ગીરીસમાન. વેવાણ૦ ૩ એની આંખ અંધારો કુપ, વેવાણ૦ જેનું મુખ દીસે છે કદરૂપ વેવાણ૦ ૪ હળદાંડી જેવાદંત, વેવાણ૦ દીઠે જાએએનોઅંન વેવાણ૦ ૫ એનાંસ્તનડુગરશાંડોઝા, વેવાણ૦ કાનેઘાલ્યાં હાથીનાંહોંઝા, વેવાણ૦ ૬ કોટે ખજુરાનાતનમનીનાં; વેવાણ કાને ઉંટના ઓગનીયાં વેવાણ૦ ૭ પાસે રીંછ કલ્લાંવિકાળ, વેવાણ૦ કેહેડેપાડાની ઘુઘરમાળ. વેવાણ૦ ૮ વાંકડાસર્પએના હાથે વેવાણ૦ બળતી સઘડી મુકી માંથે, વેવાણ૦ ૯ કોટરા આવીજયાંમોરાર, વેવાણ૦ કુંવરેસામુ ખોળી સાર, વેવાણ૦ ૧૦ જેની પીઠ ડુગરશાંડોજાં, વેવાણ૦ એના મુસ્તકમાં ફરેરો ઝાં, વેવાણ, ૧૧ મુખ બોલે વચનની કરાળ, વેવાણ૦ દેખીપડે

જાદવનેફાળ,વેવાણ૦૧૨ કોટરા આવી જયાં મોરાર, વેવાણુ કુંવરે સાસુ ખોળી સાર, વેવાણુ૦ ૧૩ ચાલ—કોટરા કહે છે કરગરી;એના. બાપને ચાંપ્યો પાતાળ;જાણશે તો ઘણું થયું એછે તમારો બાળ.૧૪ કરૂણાસાગર કૃપાનિધી, ક્ષમા કરો આ વાંક; દીન જાણી દયા કરો એછે તમારો રાંક. ૧૫ ચક્ર ચત્રૂતુભુજે પાછુ તેડ્યુ,કરૂણા કરી જગનાથ;નવશેછન્નુ કર છેદી નાંખ્યા,રાખીયા ચાર હાથ.૧૬ રૂધીરભર્યો આંસુગળતે આવીયો શીવની પાસ; એમ કહીને પાયે લાગ્યો,સાંભળો પતી કૈલાશ.૧૭એક મારી વીનતી,તમો સાંભળોજગદીશ સાંભળી કોપે ભરાયા, પોતે ઉમીયા ઇશ વલણ—મનમાં રીશ ચઢી ઘણી. તમો સાંભળો રાજકુમારરે;સદાશીવ યુધ્ધે ચડયો, તેણે ધ્રુજીધરા અપારરે.

કડવું ૭૮ મું.

ા રાગ સારંગ—એ ભરવાડોએપીંડારો ગોકુળમાંચારીગાય માહારા આપ્યા હાથને,તે છેદીને કયાંજાય.૧બડબડતાગણેશ ચાલ્યા. ઊંદરડે અસવાર; ઉંદર ઉપર સ્વામી કારતીક, ચાલ્ય,શંકરનાકુમાર. ૨ સીંહઉપર વીરભદ્ર ચાલ્યા વૃષભઉપર શીવરાય;સેન્યા બહુ ભેળી કરી;કહુ તેહ તણો મહીમાય ૩ ડાકણ સાકણ ભુતપ્રેત, પીશાચવંતરગાત્ર;દડુકદડુક ચાલે ભુતડાં,જેના હાંલ્લાસરખાં માથાં.૪ હરી જઈ કૃતવરમાને કહે છે, જાદવને સમજાવો; અસુરનું ઉપરાણું કરી, જોગીડાવ દવા આવ્યો. પરાશર મુખથી બોલ્યા આવી,લાગી મનમાં

જવાળ; સનમુખ આવી ઉભા રહી; માંહેમાંહે ભાંડે ગાળ. ૬ હે કાળા અર્જુનના સાળા, ભરયા ઉચાળા જેહ;મધ્યરાતે મથુરાંથી નાઠો, ગયો વીસરી તેહ૭ મારી માશી પુતના ને, દહીનાં લીધાં દાણ;મુસાળનુ છેદન કરીને થઈ બેઠો રાજન૮ તું આહીરડામાં અવતર્યો, નથી વાત મારી અજાણી;ત્યારે શંકર પ્રત્યે કોપ કરીને બોલ્યા સારંગપ્રાણી.૯મડે મસાણે ફરતો હિંડે; રાખચોળે અંગ,આક ભાંગ્ય ધંતુરો ચાવેનફટ તારા ઢંગ, ૧૦ ડાકણ સાકણ ભુતપ્રેત જે, નીચસાંગરોજોડો બળદ ઉપર ભાર મુકયો, તાહારા ઘરમાં નમળે ઘોડો૧૧ રાત દહાડો બાવો થઈ ફરતો, તાહારા ઘરમાં રોતી નારી; ત્યારે કૃશ્નપ્રત્યે કોપ કરીને બોલ્યાછેત્રીપુરારી,૧૨ આલ્યાછોકરી ઓમાં છાશ પીતો, મદદ મટી થતો મ્હેરી; જગતમાં એવું કહેવાયું જે, કાનુડે કાંચળિ પેરી. ૧૩ પરનારીશુ ક્રીડા કરતો કેહેવાયો વ્યભિચારી;ત્યારે શંકરપ્રત્યે કોપ કરીનેબોલ્યાદેવ મોરારી.૧૪ ભગવાન કહે હું વ્યભીચારી,મુનેબધીવિસ્વેજો યો; તું એવો સાધુ હતો ત્યારે ભીલડીશું મોહયો.૧૫વચન એવું સાંભળીને, કોપીયાસીવરાય;કહાક લઇનેત્રીસુળમારયુ થનાર હોય તે થાય. ૧૬ ત્યારે શ્રી કૃષ્ણે મુકયું સુદરશાનઆ વ્યા ચપટ ઘાય; માંહે યુધ્ધ કરે છે, બળ કહ્યું નવ જાય ૧૭ ગણપતીને કુંવર પ્રદ્યુમન, વઢતાં બન્યો કુમાર વસુમાન ને બટુક ભૈરવ, કરત; મારા મારા. ૧૮વિરભદ્રબળરામ સામા યુદ્ધ કરે માંહોમાંહે; શીવને શામળિયો વઢે,ત્યાં જોવા સર

ખું થાયે. ૧૯ કાળભૈરવકપાળભૈરવ તૈક્ષણ ભૈરવસાર;સંહર ભૈરવ ક્રોધે, દંભભૈરવનો માર. ૨૦ ઉગ્રસેનને વીરસે નબે, બળીયા જોદ્ધા કેહેવાય; આપ આપણા ભીરૂ લઇને,યુદ્ધ કરે રણમાંય. ૨૧ ભુત પ્રેતપીચાસવંતર,ડાકેણ વળગેચુસે; અવળાપગ જેને ચુડેલ કહીએ,રૂધીરસનું ચુશે.૨૨ કૃષ્નકેરામારના ભાલા વાગે ભચ;તરવારયોની ધારાયે,કોનાં નાકચાઢયાકચ ૨૩ કોઇને અધસાતા કીધા,હાથ તાણી લપડાકે,કોઇનેમાથા પાઢુપાની, ભોંગળને ભડાકે.૨૪ જાદવ કેરા મારથી,બહુ ઝોળીયે ઘાલ્યા જાય;કોનેરણમાં રોળીયા,તેનેથરથર ધ્રુજેકાય. ૨૫ પરીઘ ત્રીસુળ તુંબર ફરશી, હસ્તનીળ છુટે સરરાટ ગડગડતા ગોળા પડે, થાય બહુખડખડાટ. ૨૬ હસ્તીચર્મ નેમાંસની, બે પાળ બંધન થઇ;સાગરસુ સંગમ મળ્યો,એમશ્રોણીતપુરની સરીતા વહી. ૨૭ પાંડુરોગને હૈયાહોડી, ભગંદર કેરી જાત; હરષ નારૂને પાંઠુ કહીએ, કરણતુલ્ય સનેપાત ૨૮ રોમ તણો માર બહુ દેખી, જાદવ નાશી જાય;રોગનાવરસાદથી કોને ઊભુ નવ રેહેવાય ૨૯ કોગના વરસાદથી, ચઢી હરીને રીસ; નાવની ઝોળી બાંધીને છેદવા માંડયાં શિષ.૩૦ તાવ વાણિ બોલીયા,રહેવાનો આપો ઠામ,તમેમુજનેપેદાક રીને; કયાં મારા ભગવાન ૩૧ પાપી તમે મ્રત્યુલોકના, માનવીના લ્યો પ્રાણ; તાવ કહે એ કથા સાંભળો, હરીહર કેરૂં જ્ઞાન ૩૨ મહારાજ ત્યાં અમે નહી જઈએ,સાભળોઅશરણશરણ; ચતુર માસમાં સાંભળે,જે કોઈ આ ઓખાહરણ.૩૩

તેના સ્વપ્નાંતરમાં જોશો તો, છેદી નાંખીશ શીષ; તાવની વાણી સાંભળીને,બોલ્યા શ્રી જુગદીશ.૩૪ ઓખાહરણ જે સાંભળે,મન ભાવ કરીને જેહ;તેનેપીડે તો મારી નાંખુએમાં નહીં સંદેહ, ૩૫ તાવ કહે એકવાર સાંભળેતેવરસમાંનજાવું બે વાર જે સાંભળે; તેને દીઠેથી નાશી જાઉ. ૩૬ત્રણવારજે સાંભરે, અમારૂ તમારૂ જ્ઞાન; તેને જનમ માંહે નવ પીડું તમો સાંભરો ભગવાન, ૩૭ ઓખાહરણ જે સાંભરે, તેનું લેઇએ નામ; કોલ લઇને સંચરયો, ગયો કૈલાશ ધામ. શુ કદેવ કહે પરીક્ષતને, તમે સાંભરો કહું રાય; ત્રળતી ભાથા ભીડીયા કૈલાશ કેરે રાય. ૩૯ શાસ્ત્ર એવાં કહાડીયાં તેનો કોઇ ન પામે પાર;ઇશને જુગદીશ વઢતાં કોઈ ન પામે હાર. ૪૦ વજરાસ્ત્ર ત્યાં મેલીયું. પોતે શ્રી ત્રીપુરાર;ત્યારે મોહાસ્ત્ર મેલીયું, સામા રહી દેવ મોરાર. ૪૧ નાગાસ્ત્ર ત્યાંમેલીયુંસા મા રહી ઉમીયા ઇશ, ગરૂડાસ્ત્ર ત્યાં, મેલીયું પોતે શ્રીજુગદી શ. ૪૨ પર્વતાસ્ત્ર ત્યાં મેલીયું.સામા રહી શીવરાય;ત્યારેવા વાસ્ત્ર ત્યાં મેલીયું તેનું જોર કહ્યુ નવ જાય,૪૪ સુરદશનત્યાં કહાડીયુ; ક્રોધ કરી જુગદીશ;ત્યારે ત્રીશળ તે લઈ રહ્યા,પો તે ઉમીયા ઇશ ૪૪ એકે પોઠીયાને એકે લીધો ગરૂડ; ત્રીશુ બને શુદરશાન વળગ્યાં,તે આવ્યાં કડાઝુડ,૪૫ તેમાંથીઅગ્નિ વરસે તે, બ્રહ્માંડ પ્રલે થાય;શેષનાગ શળકવા લાગ્યો,ભારન ખમે ધરાય, ૪૬ બ્રહ્માણી કહે બ્રહ્માજીને તમે સાંભળોમા હારા નાથ; શીવને શામળીયો વઢે,નારદે કીધો ઉતપાત૪૭

રાડ છઇને ચુકવો, તેમાંથી થાય કલ્યાણ; હંસે ચઢીને બ્રહ્મા જી આવ્યા, વિચારીને જ્ઞાન. ૪૮

કડવું ૭૯ મું.

રાગ ધનાશ્રી–આબેમાં કોને નંદુને,સાંભરો શીવ રણછોડજી; વિરોધને વેગરો મુકીને, પુરો જગતનાકોડજી,૧ શંકર કહે છેકૃષ્ણજીને,તમોકયારેઆવ્યાભગવાનજી;હરીહરએકોટે વળગ્યા; દીધું ઝઝું માનજી ૨ શીવે કૃષ્ણને તાળી મારી,બોલ્યાનો વિવેકજી;વઢનારાતો કોઈકહશેપણ,આપણાએકના એકજી. ૩ કૃષ્ણે ચક્રને પાછુ લીધું,શીવ લીલું ત્રીશુળજીબ્રહ્માએ આવી સમાધાન કીધું,થયું, પૃથ્વીમાં શુલજી૪શીવે લઈને પાસે તેડયો શોણીતપુરનો નાથજી;અલ્યા તુજનેભુજ આલ્યા માટે,વઢવા આવ્યો મુજસાથજી,૫ વળી હોંશહોય તો યુદ્ધ કરો,શામળીયાનો સાથજી;મદ મતસરઅહંકારથી મેં,ખેયા હજારહાથજી.૬ બાણાસુર કહેહવે વઢુતો,છેદ મારૂ શીષજી;બાણવળતી વલણે ચાલ્યો સાંભરો ઉમીયા ઇશજી.

વલણ–મેં ખોયા હાથ હજારને, હવે શીષ છેદાવુંરે; જેમ તેમ કરીને જાન તેડાવા પછી કન્યાને પરણાવુંરે. ૮

કડવું ૮૦ મું.

રાગ સોહીણી–હરીહર બ્રહ્માત્રણે મળ્યા,દુ:ખ ભાગીયારે; તયારે દાનવનું શું જોર, મળ્યા મન માનીયાંરે. ૧બ્રહ્માવિશણું ત્રણ એક છે,દુ:ખ ભાગીયાંરે; તેમાં તે શી વઢવાડ,મળ્યા.૨ શિવ બાણ નમાવિયો, દુ:ખ. શરીરે કૃષ્ણે ફેરવ્યો હાથ, મળ્યા૦૩કાપ્યા કરની પીડા મટી, દુ:ખ૦જ્યારે પ્રસન થયા

જદુનાથ, મળ્યા. ૪ હવે ગરૂડને દ્વારકાં મોકલ્યા, દુઃખ તે-ડાવો સઘરો પરીવાર, મળ્યા૦૫ શોળ સહસ્ત્ર એકસો આઠ પટરાણીઓ, દુ:ખ૦તેડાવો પરીવાર મળ્યા૦૬ ગરૂડ પ્હોચ્યો દ્વારકાં, દુખ૦ તેડાવે જાદવનાર, મલ્યા૦ તેડી છપન્ન કો-ટીની, દુખ તમો તેડો સૌ પરિવાર, મલયા.૮ તે ગરૂડઉપર સૈએચઢયાં,દુખ૦તયારેગરૂડનીપાંખભરાય;મલયા;મલ્યા.૯ તેડી શોણીતપુરમાં આવીયાં દુખ૦આવી જાદવનીસર્વેનાર મલયા૦ ૧૦જાની વાસ આપ્વા મન માનીયાં, દુખ; તેમાં ઉતર્યા છપન્ન કરોડ; મલયા.

કડવું ૮૧ મું.

રાગ ધોળ-પારવતીને પિયરનાં નોતરડાંરે;બેસવાતોરૂડાંલા વજો પાથરણાંરે; તેડાવોને ઉદીયાચળઅટાચળને.તેડાવાવિ ધ્યાચળ પીનાચળરે; વરાયને નાવણ વેળા થાયરે,વરારાયને પીઠી તયાં ચોળાયરે.

કડવું ૮૨ મું.

રાગ ગુજરી-ક્રશ્ન કેરી ઘરૂણી નીદ્રાનવ પોઢશોરે,અનિરૂ-દ્ધને તે લઇ સંચરો રૂક્ષ્માણી જાગવુંરે બળભદ્ર કેરી ઘરૂણી નીંદ્રા નવ પોઢશોરે અનિરૂદ્ધને તે સંચરો રેવંતી જાગ-વુંરે વાસુદેવ કેરી ઘરૂણી નીદ્રા નવ પોઢશોરે.અનિરૂદ્ધને તે લઇ સંચરો;રૂતુમતી જાગવું મહાદેવા કેરી ઘરૂણી નીંદ્રાનવ પોઢશોરે,ઓખાબાઈ નેતે લઇ સંચર પારવતી જાગવું ૨ ગ ણુપતી કેરી ઘરૂણી નીંદ્રા નવ પોડશોરે,ઓખાબાઈનેતેલઇ

સચરે; સુરે બુધ જાગવું બાણાસુર કેરી ઘરૂણી નીંદ્રા નવ પોઢશોરે ઓખાબાઇને તે લઈ સંચરો; બાણુમતી જાગવુંરે કોભાંડ કેરી ઘરૂણી નિંદ્રા નવ પોઢશોરે. ઓખાબાઇનેતે લઈ સંચરો; રૂપમસ્તુ જાગવુંરે;

કડવું ૮૩ મું.

રાગ ધોળ-હલહલ હાથણીશણુગારીરે,હસ્તતીફરતીસોનાની અંબાડીરે; તેના ઉપર બેસે વરજીની માડીરે,સોનેરીકોર કસુંબલ સાડીરે. માથેમોડભમરીયારોઝળકેરે,ઉશાણુાદકે વરને કરાવ્યું સ્નાન; નાના વીધનાં વસ્ત્ર પેહેરાવ્યાં પરીધાન કનકબેર ખાપુંચીઓ બાજુબંધ, અનોપમ ઉપન્યો આનંદ મુગટ માણીમય ધર્યો અનિરૂદ્ધ શીશ, લબક ઝબકઉદયજ જેવો દીસે કસ્તુરીનું તીલક કર્યું છે ભાલ વળતી તેને ટપકું કર્યું છે ગાળાગાલ હરી હળધરનો જશ બોલે બધા જનજાદવ સહિત શોહે છે જુગજીવન સાત પાંચ સોપારી શ્રીફળ અપાય, વરજીને તો થોડી વેળા થાય.

કડવું ૮૪ મું.

રાગ દેશિ ઘોડલીનો—અનિહાં અનિરૂદ્ધનિ ઘોડલી. ટેક અંત્રિક્ષથિ ઘોડિ ઉતરિ, પુજીએ કુમકુમ ફુલ; ચંચળ ચરણે ચાલતિ, એનું કાંઇ ન કરિ શકે મુલ.અનિરૂદ્ધજીનિ ઘોડલિ. ૧ મોરડે મોતિ જડયા હિરા જડિત પલાણુ રત્ન જડિતજેના પેંગડા, તેના વેદ કરછે વખાણુ અનિરૂદ્ધ૦૨ અંગજેનુંઅવનવું, ઝળકે તે ઝાકઝમાળ; ઝણુકે જેમ વિજળી,તેને કંઠેછે

ઘુઘુર માળ. અનીરૂદ્ધ૦૩ દેવદાનવમાનવીરે, જોઈ હરખ્યાતે સુંદીર સ્યામ; થનક થનક ચાલતીરે,એનું પંચકલયાણી છે નામ. અની૦૪રૂપવંતી ઘોડી ઉપરરે,અનીરૂદ્ધથયાઅસ્વાર પાનનાં આપ્યાં બીડલાંરે,ઉપરશ્રીફળફોફળ સાર. અનીરૂદ્ધ પહિંડે હળવે હાથીઓરે, ઉલટ અંગ ન માય; સુરીનરમુન જન જાણે વારણેરે, આથળ ઈન્દ્ર રહ્યાછડીદાર.અનિ૦૬ સનકાદીક શિર છત્ર ધરેરે, નારદ વેણા વાય; ચંદ્ર સુરજ બેઉ પેગંડરે, આગળ વેદ ભણે બ્રહ્માય. અની૦ ૭ વાજાં બત્રીસ વાજતાંરે, નગર એને પરદેશ;લોક સર્વે જોવામળીયું,શોણીતપુર દેશ અનિ૦ ૮ રાયે નગર શોહરાવીયુંરે, શોહરાવી છે વાટ; ધજાપતાકા જળહરેરે, શોહરા૦યાં શોણીતપુરનાં હાટ અની૦૯દેવ સર્વે ત્યાં આવીયારે, જશ બોલે બંદીજન;જાચક કરે બહુ જાચનારે,જેને હરી ટાળે નીરધન, અનિ.૧૦રા મણદીવા કર રૂક્ષમણીરે,લુણ ઉતાર બેની ધીર; ગાન કરે છે અપસરારે. ત્યાં તો જોવા ઈચ્છે જદુવીર, અનિ૦ ૧૧ એવી શોભાયે વર આવીયારે, તોપણ ખોટી થાય વરરાય; સાળો છાંટે છાટણાં રે,મળી માનુની મંગળગાય. અનિ૦૧૨ ધુસળ મુસળ રવઈ ચોરે,સરીયો સંપુટ ત્રાક.ઈંડી પીંડી ઉતારતાંરે, વરનું તીલક કરી તાણ્યું નાક.અનિ૦ ૧૩ નાચે અપ્સરા ઈંદ્રનીરે, નારદ તુમુર વાય;મધુરી વાણી વાજતીરે;એવો આનંદ ઓછવ થાય. અનિ૦૧૪ પુંખવાઆવી પ્રેમદારે,માથે મેલી મોડ; રામણદીવો જળહળેરે,રૂક્ષમણી ઘાલ્યો મોડ. અ

નિ૦ ૧૫ ગળે ઘાટ ઘાલી તાણીયારે, આવ્યા માહેરા માંહ્ય; આડા સંપુટ દેવરાવીયારે ત્યાં વરત્યોછે જેજેકાર. અની૦ ૧૬ ઘોડી ગાયને સાંભળે, તેને ગંગા કેરૂ સ્નાન; વાંઝીયો પામે પુત્રનેરે, નીરધનીયો પામે ધન. અનિ૦ ૧૭

કડવું ૮૫ મું.

બાણાસુર પખાળે ચરણ, શોભા ઘણીરીરે; ત્યાંતો બાણુમતી નામવરૂણ, શોભા ઘણેરીરે. ૧ ત્યાંતો પહેલું મંગળવરતાય શોભા૦ પહેલે મંગળ સોનાનાં દાન અપાય, શોભા૦ ૨ દાન લેછે ક્રશણનો સંતાન, શોભા૦ ત્યાં તો બીજું મંગળ વરતાય શોભા૦ ૩ ત્રીજે મંગળ ધેનુનાં દાન અપાય, શો૦ ત્યાંતો ત્રીજુ મંગળવરતાય, શો૦ ૪ મંગળ હસ્તીનાં દાન અપાય શો૦ દાન લેછે ક્રશણ સંતાન, શો૦ ૫ ત્યાંતો ચોથું મંગળ વરતાય૦ શો૦ ચોથે મંગળ કન્યાનાં દાન અપાય શો૦ ૬ ત્યાં તો વરત્યાં છે મંગળ ચાર; શો૦ આપે ગરથ સહીતા ભંડાર, શો૦ ૭ લાવે બાણુમતી કંસાર શો૦ ત્યાં તો પીરસે છે ચાર વાર, શો૦ ૮ ત્યાં તો આરોગે નરનાર, શો૦ ત્યાં તો દુધડે સ્નાન કરાવે, શો૦ ૯ ચાર સોભાગ્યવંતી બોલાવે, શો૦ ઓખા સૌભાગ્યવંતી કહેવરાવે; શો૦ ૧૦ ઓખા અનીરૂદ્ધ પરણીને ઉઠયા શો૦ ત્યાં તો સોનૈયે મેરૂ ત્રુઠયા શો૦ ૧૧

કડવું ૮૬ મું.

બાણાસુર ગોરવ નોતરે; સોકો સાથસુરે; સાથે જમણ નીશી

રીત હળધર ભ્રાતશુરે; શ્રીકૃશણ કરે પ્રમાણ હળધરભ્રાતશુરે. તમો ગોરવ વેળા પધારજો સૌકોઆવજોરે,સાથેમાણુસની શી રીત ગમે તેને લાવજોરે;વેવાણો ઘરમાં ગઈ જ્યાં વરની માવડીરે;તેના કુમકુમ રોળ્યા પાય જઈ પાયે પડારે.અનિરૂદ્ધની માવડી બોલીયાં રીત અમારીરે; તમારી પરઠણ જેહ મનાવું ગોરડીરે; બાણુમતી બોલીયાં રિત અમારીરે; ગોરવ મનાવિને ચાલીયા મનશું માલતાંરે. હાલ હાલ કરો રસોઈ રાંધણ ચાલતાંરે;જાન બહુ પ્રકારનિ ગણતાં કાંઇ નવિ લહુરે કાંઈ વસ્તુ અનેક ગણતાં સઉ કહુરે; જાદવ કેરી જોડી સઉકો સાથસુરે આવ્યા શ્રી કૃશ્ન માહારાજ છપનકરોડશુરે વેવાઈનિ વાતકાંઇસાંભળિરે;ભોજન કરવાઠામઠામજુગતિઓભાલીરે આજ્ઞા આપિ રાય સઉકો બેઠા થયારે.એતો સ્નાનકરી મંદિરમાં ગયાંરે સ્મરણ કીધું નાથનું બેઠા બેસણેરે; નવ જોબનવંતિ નાર નિકળિ પિરસણેરે;ચકમકના તકીયાઘણાઝારા નેલોટડારે.માંહે બેસણબહુ વિવેક દિસે ફુટડારે બાવનપરનિ થાળિસોનાનાવાડકારે પીરસનારીપ્રમાણ જમનારાલાડકારે ખાંડ પકવાનના મેવાબહુઘણારે,પુરણને દુધપાક સાકરીયા ચણારે;ગોટા ગળિયા તડબુચાં આંબા સાખશુરે; પિસ્તાંને અખરોડ દાઢમ દ્રાખશુરે. તલસાંકળિ મોળાં દહિથરાં શેવ છુટી કળિરે ખોબલડે પીરશે ખાંડ મરકિ બેવડીરે; ખાજાં જલેબી દસમી દળિયાં મશામસેર, ઘેબરને મોતિચુર જમતાં સહુ હસેર, મગદળ ને મેસુર પેંડાલાવિયારે; પકવાન બીજાં

અનેક લાખણશીભાવિઆરે.બાટબંધટો રાંધીયો માંહે ખાંડ ભેળિરે; ગવરીનાં તાવ્યાં ઘી સેવો ગળગળિરે;સારે કર્યો કં-સાર પોળિ પાતલિરે,સાકરનિ મીઠાશઆણિ કચોળે ભરિરે જમવા બેઠી નાર જાદવબાપડીરે;જમતાં કહોભલાંરે લવીંગ શોપારી એલચી પાન સમારિઆં રે;બિડલેબાસઠપાન સૌને આપીઆરે; સાજન હતું શ્રિક્રશ્નનું તે સર્વે જમ્યુંરે; પ્રેમા-નંદના નાથ ત્યાં વહાણું થયુંરે.

કડવું ૮૭ મું.

રાગ પેહેરામણિનો—આપ્યું મુકયું સર્વે પોકર્યું;કન્યાનેવળાવો,માહારા નવલા વેવઈઓરે.રથ ઘોડાને પામરિયો;સૌ જાદવને બંધાવો; બંધાવો મહારા નવલા વેવાઈઓ.જરકશિ જામા તમે ક્રશણને પેરાવો;માહારા નવલા વેવઈઓ.પંચવ-સ્રને શણગાર;તમે જમાત્રને આપો; મહારા૦દક્ષિણનાંચિર રાણિ રૂક્ષમણિને આપો;માહારા.જરી મુગટનેશાલદોશાલા જાદવને તમે આપો; મહારા. સાળુ ઘરાચોળાંને ઘાટ ઘણેરા સતિ સતભામાનેઆપો;માહારા પાટણનાં પટોળાં રાણિજાબુવંતિને આપો;માહારા. વલણ-પેરામણિ પુરણ થઈ, હઈડે હરખ ન માયરે;કન્યાતેડિ કોડે કરી,હવે ક્રશન દવારકાં જાયરે.

કડવું ૮૮ મું.

રાગ વેલાઉિ—ઓખા ચાલિ ચાલણહારા,સઈયરો વળાવા સંચરી;ઓખા ઉભિ રહે મળતીજા, માને વહાલિ દીકરી. કોઈ લાવ એકાવળ હાર,લાવે સોનાનાં સાંકળાં; કોઈ લાવે

સોળ શણગાર;ઓખાબાઈને પેહેરવા.ઓખાને વળતાં બો-
લીઆંકહેબાઈ રે,ચિત્રલેહા આવ ઓરી લાવ્ય વાહરે;આલે
સોનાનાંસાંકળાંબોલ્યાબાઈરે,શું કરે સોનાનાં બોલ્યાબાઈ રે
તારા ગુણ ઓશીગળ થાઊબોલ્યાબાઈરે,નીતનીતગોમતીને
રણછોડ આવ્યા નહીરે;ત્યાંમુજને સંભારજ્યો બાઈ રે એ-
ટલે પોહોચ્યા મનના કોડ લાવ્યા વાહીરે.

કડવું ૮૯ મું.

રાગ ધોળની દેશી-ઓખાબાઈતો સાસરીયે હવે જાયરે,
માનુની તો મળીને મંગળ ગાયરે;રથ અગ્ર પઈડું ત્યાં શ્રીફળે
સીંચાયરે, ઓખાબાઈને લાડકચોળુ અપાયરે ઓખાબાઈને
શીખામણ દેછે માયરે.

કડવું ૯૦ મું.

રાગ બીભાસ—સાસરીયાના સાથમાં, તુંડાહીથજે દીકરી
હું તુજને શીખામણદેઊં,તે રખે જતીવીસળી.સાસરીયાના
સાથમાં,હળવેહળવેચાલીયે;સાસરીયાનાસાથમાંખોળેખા
વુંન ઘાલીયે.સાસરીયાના સાથમાં કંથસારૂમાલીયે,સાસ-
રીયાનાસાથમાંસઈડકોઆઘોતાંણીયે;સાસરીયાનાસાથમાં
સસરો બેઠાહોયતોપિતાનાઠેકાણેજાણીયેસાસરીયાની સાથ
માં કુવે વાતનકીજીયે;સાસરીયાના સાથમાં પરપુરૂષઆવ
તો હોયતો વાતકરતાંબીજીયે,સાસરીયાના સાથમાંસાસુને
ગાળન દીજીયે. સાસરીયાના સાથમાંઢુકીપાણીનવલીજીયે
સાસરીયાના સાથમાંપરપુરૂષની હશી તાળી નવ લીજીયે;

પેઊજીને પરમેશ્વર જાણી, પગ ધોઈ પીજીયે.

કડવું ૯૧ મું.

રાગ ફટાણાનીચાલ-આવ્યો દ્વારકાંનો ચોર, લાખેણીલા-ડીલેઈ વળ્યોરે;જેણે વગડે ચારયાંઢોર,લાખેણી૰ હાર્યો હાર્યો બાણાસુર રાય કલ્યાણરાય જીતીયારે;વેગે વહિને આવ્યાછે દ્વારિકાંનીમાંયકેશવરાયજીતીયારે;રાણિરૂક્ષમાણીએવધાવી ને લિધા, ત્રિકમરાય જીતીયારે; તેતો પુરાણે પ્રસીદ્ધ; ઢીંગલ મલ જીતીયારે.તેતો ગોત્રજ આગળ જાય,કલ્યાણરાયજીતી યારે;બંનેનાંહાથકાંકણ મીંઢળછોડાય,કલ્યાણરાયજીતીયારે

કડવું ૯૨ મું.

રાગ ધોળ મંગળ-તારાબાપનો બાપતેડાવ, છોગાળા દોર ડો નવછુટે તારો કૃશ્ન વડુવો તેડાવ, છબિલા દોરડો નવ છુટે તારી રૂક્ષમણી માત તેડાવ. છબિલા૰તારો પ્રદ્યુમન તાત તેડાવ છબિલા૰તારી રતુમતિમાત તેડાવ.છબિલા૰ બ્રમા-નીવાળીગાંઠ તે કેમછુટીજાય,છબિલા૰તારો બળભદ્ર કાકો તેડાવછબિલા૰તારીરેવતીકાકી તેડાવ, છબીલા૰અનીરૂધ્ધે બાંધી ગાંઠ દોરડો ઓખા છોડવા જાય છબિલા૰બેઠી ગાંઠ કરીનેતે કેમ છુટી જાય.હો લાડી૰તારો બાણુસુરતાતતેડાવ હો લાડી૰ તારી બાણુમતી માત તેડાવ હો લાડી૰ તારો શંકર તાત તેડાવ, હો લાડી૰તારાં પારવતી માત તેડાવહો લાડી તારો ગણુપતી બ્રાતતેડાવ હો લાડીતારીસુધ બુધભો-જાઈ તેડાવ હોલાડી૰તારીચીત્રલેહા ચાર તેડાવ, હો લાડી૰

ઓખા છોડે દોરડો,તેજાદવજુવંતીગાય; છબીલા૦ બેડી ગાંઠ તે થડ કરીને તે કેમ છુટી જાય. છબીલા દોરડો કેમ છુટે.

કડવું ૯૩ મું.

રાગધનાશ્રી-રીતભાતપરીપુરણ કરીને,ઉઠયાકૃષ્ણનાતનજી નવુંરે મંદીર વસવાને ત્યાં આપ્યુંરે ભોવનજી એકવાર શ્રી કૃષ્ણ ઓખાને, ખોળામાંહેબેસારીયાજી;માંગવુંહોયતેમાગી લેજે,તુંછે વહુવર અમારિજી.મારા બાપને એક દીકરો,તમે આપોરે ભગવાનજી;ભગવાને આપ્યો દીકરો, તેનું ગયાસુર નામજીબાણાસુરનોગયાસુર,વંશાવધારણહારજી,કહીકથાને સંદેહ ભાગ્યો પરીક્ષત લાગ્યો પાયજી શુકજી અમને પાવન કીધા સંભળાવ્યો મહીમાયજી; આરાધુ ઈષ્ટગુરૂદેવને, ગણ-પતીને લાગુ પાયજી શ્રોતા વકતા સમજતા કહેકવી કરજો ડજી; ભાવધરી સહુ બોલજયો, જેજે શ્રી રણછોડજી.

ઈતી શ્રી ભાગવતે મહાપુરાણે દશમસ્કંધે શ્રી શુકદેવ પરિ-ક્ષત સંવાદે પ્રેમાનંદ કૃત ઓખાહરણ સંપુર્ણ.

શ્લોક

અચ્યુંતં કેશવં રામનારાયણં ।। કૃષ્ણ દામોદરં વાસુદેવ હરે ।। શ્રીધરં માધવં ગોપિકા વલ્લભ ।। જાનકી વીનાયક રામચંદ્ર ભજેત. ।। ૧ ।।

